Uşaq ədəbiyyatı xəzinəsindən

ABBAS SƏHHƏT

Bibliografiya

ABBAS SƏHHƏT

Bibliografiya

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanası

Uşaq ədəbiyyatı xəzinəsindən

Abbas Səhhət

(Abbas Səhhət Əliabbas oğlu Mehdizadə)

Biblioqrafiya

Bakı - 2017

KBT Я19:Ш5(2=Аз) 5-44 я1
UOT 016: 821.512.162

Tərtibçilər: **Nazilə Tahirova,**
Əməkdar mədəniyyət işçisi
Leyla Qafarova
Tünzalə Əzizova

İxtisas redaktoru və buraxılışa məsul: **Şəhla Qəmbərova,**
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Ön sözün müəllifi: **Asif Rüstəmli,**
filologiya elmləri doktoru, professor

Rəyçilər: **Nadir İsmayılov,**
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
Güldəniz Qocayeva,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Redaktor: **Gülbəniz Səfərəliyeva,**
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Abbas Səhhət: biblioqrafiya /tərt. ed.: N.Tahirova, L.Qafarova, T.Əzizova; ixt. red. və burax. məsul Ş.Qəmbərova; red. G.Səfərəliyeva; Firidun bəy Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası.- Bakı, 2017.- 224 s.

Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, tanınmış şair Abbas Səhhət Mehdizadənin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş bu biblioqrafiyada şairin 1904-2016-cı illərdə dərc edilmiş əsərləri və onun haqqında yazılan materiallar öz əksini tapmışdır. Göstərici ədəbiyyatşünas alimlər, tədqiqatçılar, kitabxanaçı-biblioqraflar və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ISBN 978 9952 504 80 4

© F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, 2017

Tərtibçidən

Abbas Səhhət – XX əsr Azərbaycan klassiklərindən biri, ədəbiyyatımızda romantizm cərəyanının görkəmli nümayəndələrindəndir. O, ədəbiyyat və mədəniyyət tariximizə məşhur şair, peşəkar tərcüməçi, uşaq yazıçısı, həkim, görkəmli müəllim və maarif xadimi, tənqidçi və publisist kimi daxil olmuşdur.

Köhnə dünyanın zülm və haqsızlıqlarına, ictimai bərabərsizliyə qarşı etiraz, azadlıq və mədəni intibah ideallarının tərənnümü, işıqlı gələcəyə çağırış - A.Səhhətin həyat və yaradıcılığının ümumi mənasını, ideya-estetik məzmununu təşkil edir.

A.Səhhətin Azərbaycan maarifi və uşaq ədəbiyyatının inkişafındakı xidmətləri də böyükdür. Cavan yaşlarından ömrünün sonuna qədər müəllimlik edən, dərsliklər yaradan şair uşaq və gənclər üçün müxtəlif janrlarda əsərlər yazmış, milli uşaq ədəbiyyatının ən gözəl nümunələrini yaradan klassiklər səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Bütün bunları nəzərə alaraq F.B.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının əməkdaşları yazıçının yaradıcılığını tam və küll halında işıqlandırmaq məqsədilə fundamental biblioqrafik vəsaitin tərtibinə qərar vermişlər.

Ədibin ədəbi-ictimai fəaliyyətini tam şəkildə əks etdirən bu fundamental biblioqrafik göstərici 1904-2016-cı illərdə dərc olunan materialları əhatə edir.

Göstərici dörd hissədən ibarətdir:

I Hissə - Abbas Səhhətin əsərləri;

II Hissə - Abbas Səhhət haqqında;

III Hissə - Xarici dildə (Rus dilində);

IV Hissə - Köməkçi göstəricilər.

Göstəricidə "Abbas Səhhətin müdrik deyimləri", "Abbas Səhhət görkəmli şəxsiyyətlər haqqında", "Görkəmli şəxsiyyətlər, elm və mədəniyyət xadimləri Abbas Səhhət haqqında" adlı bölmələrdə verilmiş materialların müxtəlif oxucu qruplarının marağına səbəb olacağı şübhəsizdir.

Vəsaitdə materiallar bölmələr üzrə xronoloji ardıcıllıqla, daxildə isə əlifba sırasına uyğun olaraq qruplaşdırılmışdır.

Biblioqrafiyadan istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə Abbas Səhhətin əsərlərinin və onun haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi tərtib edilmişdir.

Biblioqrafik vəsait geniş oxucu kütləsi – tələbələr, tədqiqatçı-alimlər, bütün ədəbiyyat həvəskarları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Biblioqrafik göstərici haqqında rəy və təkliflərini bildirən mütəxəssis və oxuculara əvvəlcədən minnətdarlığımızı bildirir, təklif və iradlarlarını Firidun bəy Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasına göndərmələrini xahiş edirik.

Ünvan: Bakı şəh., S.Vurğun küç. 88;
E-mail: childlibbaku@yahoo.com.

Vətənə, millətə sədaqət nümunəsi

Azərbaycan ədəbiyyatının klassik örnəkləri sırasında vətənpərvərlik, yurdsevərlik hissinin, hürriyyət və istiqlal məfkurəsinin aşılanmasında zəngin ədəbi qaynaqların üst qatından qardələn, narıngülü, novruzçiçəyi ülviyyəti ilə boy göstərən poetik nümunələrdən biri də, müqtədir sənətkarımız Abbas Səhhətin milli-mənəvi düşüncə ensiklopediyasını, tarixi-etik ənənələr külliyyatını, vicdan və əxlaq kodeksini özündə təcəssüm etdirən "Vətən" (1909) şeiridir. Yüz ildən çoxdur ki, "Vətən" yalnız ədəbi-bədii nümunə, sevgi-məhəbbət simfoniyası olmaqdan daha yüksəkdə dayanan, tarixi-coğrafi hüdudlarımıza maraq və rəğbət oyadan, milli şüurun inkişafına təkan verən, vətənsevərlər hərəkatının həyatda və sənətdə andına, himninə çevrilən dərs vəsaiti, müdrik kəlamlar toplusudur.

Könlümün sevgili məhbubu mənim,
Vətənimdir, vətənimdir, vətənim.

Və ya;

Vətənin sevməyən insan olmaz.
Olsa da, ol şəxsdə vicdan olmaz.

Mahmud bəy Mahmudbəyovla 1909-cu ildə "Yeni məktəb" (Üçüncü il) adlı dərslikdə nəşr edilən Abbas Səhhətin bu əsəri yazıldığı vaxtdan indiyədək yeni-yeni nəsillərin vətənpərvərlik tərbiyəsinin yüksəldilməsində, dünyagörüşünün genişlənməsində, yurdsevərlik duyğularının ovxarlanmasında, cilalanmasında,

uca, saf könüllərin fəth edilməsində müstəsna rol oynamış və bu gün də, aktuallığını, çağdaşlığını, əhəmiyyətini qoruyub saxlayır. Şübhəsiz ki, mayası millətə, ocağa sevgidən yoğrulan "Vətən" in müqəddəs missiyası ilk növbədə istiqlal ideallarına sonsuz xidmət göstərməsi, azadlıq, müstəqillik uğrunda mübarizələrdə mətin mücahidlərin formalaşmasında mənəvi təsir qüdrəti ilə şərtlənir.

Abbas Səhhətin "Millətə xitab"ında (1907) "Millət, ey banisi-həyati-vətən!" – deyə şairin poetik müraciəti, çağırışı, hayqırtısı çağdaş elmi-nəzəri, ədəbi-fəlsəfi düşüncə müstəvisindən yanaşdıqda da, nə qədər aydın, dəqiq, dolğun, ölçülü-biçili və müdrikliklə söyləndiyi görünməkdədir. Böyük ədibin bütün fəaliyyəti, bədii yaradıcılığı vətənə və millətə sədaqət nümunəsindən, xalqın maariflənməsi, gənc nəslin milli təhsil sahəsində uğurlar qazanması üçün yorulmaq bilmədən, əzablara qatlaşaraq xidmətlər göstərmək eşqindən, ehtirasından ibarətdir.

A.Səhhət öz dövrünün mətbuat orqanlarından "Şərqi-rus", "Həyat", "İrşad" "Füyuzat", "Dəbistan", "Rəhbər", "Zənbur", "Məlumat", "Yeni irşad", "Tərəqqi", "Kəlniyyət", "Məktəb", "Molla Nəsrəddin", "İqbal", "Yeni iqbal", "Son xəbər", "Bəsirət", "Yeni məktəb", "Qurtuluş", "Açıq söz", "Sovqat", "Qardaş köməyi" və b. qəzet və jurnallar ilə fəal əməkdaşlıq etmiş, şeirlərini yayınlatmışdır. Təəssüf ki, onun Mirzə Cəlal Yusifzadənin (1859, Şuşa – 1931, Bakı) müdirliyi və sahibi imtiyazlığı (redaktorluğu və naşirliyi) ilə 1911-1912-ci illərdə Bakıda Azərbaycan türkcəsində nəşr etdiyi "Həqiqəti-əfkar" (Fikirlərin həqiqəti – A.R.) qəzetində yer alan şeirlərinin heç də hamısı ədibin vəfatından sonra çıxan kitablarında öz əksini tapmamışdır. Respublikamızın arxivlərində bir nömrəsinə də təsadüf olunmayan bu mətbuat orqanının ilk sayı 1911-ci il 29 oktyabr tarixində, şənbə günü, Bakıda Nikolayevski küçəsində yerləşən Tağıyevin Qız

məktəbinin (indiki AMEA M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun – A.R.) alt qatında, Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsində o vaxtın leksikonu ilə desək "təb edilmişdir". Qəzet dörd səhifəlik, həftədə bir dəfə işıq üzü görən "siyasi, ədəbi, fənni, ictimai və iqtisadi türkcə" mətbuat orqanı idi.

Azərbaycan romantizminin görkəmli nümayəndəsi, şair, mütərcim Abbas Səhhətin "Həqiqəti-əfkar"da dörd nəzm nümunəsi işıq üzü görüb. Onlardan "Təcəddüd və tərəqqi" (1911, 24 dekabr, № 11) şeiri sonralar müəllifin kitablarına (1935, 1950 və 2005-ci il nəşrləri nəzərdə tutulur – A.R.) "Tərəqqi və təbiətin qanunu" adı ilə daxil edilmiş, digər üç şeiri isə çağdaş oxucu auditoriyası üçün tamamilə naməlumdur.

Ədibin şeirlərdən ikisi – "Əndişeyi-rindanə" ("Həqiqəti-əfkar" qəz., Bakı, 1911, 12 noyabr, № 3) və "Rəddiye-rindanə" ("Həqiqəti-əfkar" qəz., Bakı, 1911, 20 noyabr, № 5) hərəsi dörd misradan ibarət olmaqla şairin ad və təxəllüsünün baş hərfləri – "A.S." (ərəb qrafikası ilə ".ع .ص") gizli imzası ilə, "Cümlə qayğu" ("Həqiqəti-əfkar" qəzeti, Bakı, 1911, 17 dekabr, № 10) isə "A.Səhhət" adıyla dərc olunmuşdur. İlk iki şeir "Həqiqəti-əfkar" qəzetinin 3-cü və 5-ci saylarında işıq üzü görsə də, mövzu etibarilə bir-birinin davamıdır. Şair azadlıq uğrunda Rindin (qorxmazın – A.R.) çarpışmalarını hər iki nəzm parçasında böyük ustalıqla, qabarıq vermişdir.

Əndişeyi-rindanə

Qanımın hər qətrəsi səngi-cidal dəryasıdır,
Bən səhərdən şamədək bir bəhri pürqovğadəyəm.
Qəhri xilqət pəncəsində çırpınır ruh, iştə bən,
Bəndəyəm, bin kərə hər gün, bində istefadəyəm.

Rəddiye-rindanə

Əhrimən[1] qandan yaradılmaz, yaradır "sən" kibi,
Bəndeyi binlərlə bən də iştə bu dəvadəyəm.
Əhriman babında bağlı bəndələrdir qəhrkar,
Qəhrkarla çarpışırkən bən nasıl azadəyəm?

"Rəddiye-rindanə"nin son beyti şər qüvvələrlə mübarizənin, çarpışmanın amansız şiddətindən və geniş miqyasından xəbər verir. "Qəhrkarla çarpışırkən bən nasıl azadəyəm?" – bədii sualı müəllifin oxucusunu azadlıq haqqında dərindən, ciddi düşünməyə hesablanmış ədəbi ifadə tərzidir.

Abbas Səhhətin "Cümlə qayğu" əsəri isə əvvəlki iki şeirindən məzmun, ideya və həcm etibarilə fərqlənir. Bu mənzumə ruhu və üslubu etibarilə şairin "Təcəddüd və tərəqqi" şeirinə daha çox yaxındır

Cümlə qayğu

Təbim məni etdi cümlə qayğu,
Şeirim nəvəhati-aləm olmuş.
Vardır əsərimdə vəchi-təsir,
Zira ki, müxəmməri-qəm olmuş.
Sakit nə sayaq durum? Mühitim,
Bir səneyi yas və matəm olmuş.
Xəlvət ki, bəzmi-vəsli-yarə,
Əğyar girib də məhrəm olmuş.
Yatmış, sürüylə çoban da yatmış,
Qurdlarla köpək də həmdəm olmuş.
Ətraf hərəmdə qanlı səyyad,

[1] Zira, İran qədim xürafatına görə Əhrimən qaranlıq məbudu, zülmət və şərarət məbdəidir. Binaən-əleyh, özü başqasından törəməz, özündən başqasını törədir. Çünki məbdədir.

Ahu avına müsəmməm olmuş.
Səhv etmiş əlacda ətibba,
Hər verdiyi şərbəti səmm olmuş.
Aləmini millətin duyarkən,
Fəryadlarım dəmadəm olmuş.
İslama bir ağlayan yox, amma
Ağlar hamu, kim məhərrəm olmuş.
İslama gərəkdir ağlanılsın[2]
Zira ki, büsati bərhəm olmuş.
Məhv olmasına nəuzü-billah,
Min dürlü səbəb fərahəm olmuş.

Şübhəsiz ki, A.Səhhətin bu şeirində də, romantizmə məxsus rəmzlər zamanın və mühitin ziddiyyətli məqamlarını qabardır, şairin şəxsi əhval-ruhiyyəsini, düşdüyü çarəsiz durumu əks etdirir. Ədib yasa, matəmə, qaranlığa qərq olmuş mühitdən çıxış yolu arayır: "Sakit nə sayaq durum? Mühitim, Bir səneyi yas və matəm olmuş" – deyə fəğan qoparır, qan-yaş tökür. Bu beytdə Abbas Səhhətin yaxın dostu, Azərbaycanın qüdrətli satirik şairi Mirzə Ələkbər Sabirin vəfatı ilə bağlı kədərli, müdhiş duruma da işarə etməsi ehtimal oluna bilər...

M.C.Yusifzadənin "Həqiqəti-əfkar" qəzetindən üzə çıxarılan yeni tapıntılarla sevimli şairimiz Abbas Səhhətin yığcam ədəbi-bədii irsinə daha üç əsər əlavə edir. Ədibin indiyədək nəşr olunan kitablarına daxil edilməyən "Əndişeyi-rindanə", "Rəddiye-rindanə" və "Cümlə qayğu" adlı naməlum şeirləri Abbas Səhhət poeziyasını sevənlər üçün böyük töhfə sayılacağı şübhə doğurmur.

Səhhət haqqında elmi-tədqiqat əsərlərində vurğulanmasa da, o dövrün mətbuatından məlumdur ki, millətsevər ziyalılar, ədib-

[2] İki axırıncı beyt Həzrət Əmir (ə.s.)ın "İslama ağlasun hər kim ki, ağlamaq istiyor. Bədrəstinə İslamın ərkanı və ələməti tərk və məhv olmaqdadır."

lər xalqın ləyaqətlə xidmətində dayanmaq, ədəbiyyatın təkamülünə təkan vermək, gənc və istedadlı yazarların maddi-mənəvi “müavinətində bulunmaq” üçün bir araya gələrək 1917-ci ilin yanvarın 4-də, çəharşənbə günü, saat 7-də “İsmailiyyə” binasında yerləşən Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinə yığışaraq “Mühərrirlər və ədiblər cəmiyyəti” yaratmağı qərara aldılar. Cəmiyyətin ilkin qərargahı “Açıq söz” qəzetinin idarəsi olmaqla Məhəmməd Əmin Rəsulzadə təşkilat komissiyonunun rəisi seçildi. “Mühərrirlər və ədiblər cəmiyyəti”ni indiki Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin tamhüquqlu sələfi də adlandırmaq olar. Bakıda, aprel ayının 28-də keçirilən iclasda yeni cəmiyyət öz nizamnaməsini təsdiqlədi, idarə heyəti, ədəbiyyat şöbəsi və təftiş komissiyası bölmələrini yaratdı. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Hüseyn Cavid, Abbas Səhhət, Seyid Hüseyn, Xəlil İbrahim, Hacı İbrahim Qasımov, Azər Buzovnalı, Abdulla Şaiq, Cəfər Cabbarlı kimi tanınmış yazarlar yeni cəmiyyətin yaradıcıları idi. “Mühərrirlər və ədiblər cəmiyyəti” yeni təşəbbüsdə bulunaraq “hərbzədələr nəfinə”, müharibədən ziyan çəkən insanlara maddi və mənəvi yardım edilməsi, ianələrin toplanılması məqsədilə “Qardaş köməyi” adlı siyasi, ədəbi, ictimai yönümlü bir məcmuə hazırlamağa qərar verdi. Cəmiyyətin ilk iclasından on gün sonra “Açıq söz” qəzetində verilən bir elan diqqəti cəlb edir: “Hərbzədə müsəlmanlara müavinət məqsədilə çıxarılacaq “Qardaş köməyi” məcmuəsinin təhriri və nəşri xüsusunu idarə üçün Bakı mühərrirləri və ədibləri tərəfindən seçilən komissiyon bununla bütün Rusiya türk, tatar mühərrir və ədib arkadaşlarına müraciətlə ehsasati-milliyyəyə tərcüman olacaq bu məcmuəyə qələmlə müavinətlərini rica edir. Eyni zamanda digər sinfiərbabının dəxi elan vermək, məcmuənin satışına kömək etmək və s. maddi və mənəvi müavinətlərdə bulunmaq surətilə bu məcmuənin nəşrinə yardım etmələrini gözlər.

Məcmuəyə yazılacaq təhrirat yanvarın 25-dən gec olmamaq üzrə “Açıq söz” idarəsində komissiyon rəisi Məhəmməd Əmin Rəsulzadə cənabları namına göndərilməli, vəli ümumheyəti-təhririyyəyə aid xüsuslar üçün bu adresə müraciət olunmalıdır...” (Bakı xəbərləri. “Açıq söz” qəz., 1917, 13 yanvar, № 368).

“Qardaş köməyi” 1917-ci ilin fevralında oxucularına çatmalı idi. Lakin, Rusiyada fevral burjua-demokratik inqilabının ılıq havasının təsiri altında məcmuəni ərp bağlamış materiallardan azad etmək, ən kəsərli nəsr və nəzm nümunələri ilə barındırmaq, senzura qadağalarına məhəl qoymadan ən aydın həqiqətlərlə zənginləşdirmək üçün jurnalın naşirlərinə əlavə üç ay vaxt lazım oldu. Əslində topludakı ictimai-siyasi xəbərlər, publisistik materiallar yenidən işlənsə də, ədəbi-bədii əsərlər olduğu kimi saxlanmışdır. “Qardaş köməyi”nin birinci sayında Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin “Bizim nöqteyi-nəzərdən”, Hüseyn Cavidin “Hərb və fəlakət”, Abdulla Şaiqin “İdeal və insanlıq”, Əhməd Cavadın “Yazıq”, Seyid Hüseynin “Ağarılan dişlər”, Məmməd Səid Ordubadinin “Hürr - hürriyyətə”, Tağı Şahbazi Simurğun “Aclar”, Firidun bəy Köçərlinin “Heyvaniyyət və insaniyyət”, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Süleyman əfəndi, “Bakı Sənaye Məktəbinin mütəallimi Cəfər Cabbarzadə”nin “Boranlı qış gecəsi, şaxta şiddət ilə kəsir” əsərləri ilə yanaşı Abbas Səhhətin “Təxliyə, yaxud qaçqın” şeiri və “Qaragünlü Həlimə” hekayəsi də verilmişdir.

Abbas Səhhətin vətən, ölkə mövzusunda yazdığı “Azərbaycan” şeiri (Doğrudur bu əsər 1 fevral 1914-cü ildə “Məktəb” jurnalının 2-ci sayında cüzi dəyişikliklə “Vətən” adı ilə çap olunub – A.R.) Cümhuriyyət dövründə tərtibçi və tərcüməçi kimi tanınan Ağahəsən Mirzəzadənin naşirliyi ilə “İran” elektrik mətbəəsində çıxan “Milli nəğmələr” kitabında (1919, səh.2-3) öz əksini tapmışdır. A.Mirzəzadə 1914-cü ildə Məktəb elektrik mətbəəsində çalışdığı dövrdə M.Mahmudbəylinin Abbas Səhhət ilə ali və edadi məktəblərin aşağı sinifləri üçün birgə hazırladıq-

ları "Türk ədəbiyyatına ilk qədəm" adlı ədəbi nümunələr toplusunu, eləcə də, şairin digər əsərlərini nəşr etdiyi zamandan aralarında dostluq münasibətləri yaranmışdır. M.Ağahəsən "Milli nəğmələr" kitabını isə A.Səhhətin vəfatından sonra, Cümhuriyyət dövründə (1919) tərtib və nəşr etmiş, topluya 77 şeir və nəzm parçası salmışdır. Bunların içərisində Məhəmməd Füzulinin "Şəbi-hicran", Tofiq Fikrətin "Millət şərqisi", Namiq Kamalın "Vətən marşı", Məhəmməd Hadinin "Çocuğa xitab", Turaninin (Əli bəy Hüseynzadə) "Hali-vətən", Mirzə Ələkbər Sabirin "Məktəb şərqisi", "Tərğib-ətfali məktəb", "Məktəb" və s. Marşlar və milli nəğmələr ilə yanaşı Abbas Səhhətin "Azərbaycan" əsəri də yer almışdır. Məsnəvi şəklində qələmə alınan və 17 beytdən ibarət olan şeirin ilk bəndi belədir:

Azərbaycan ölkəsidir vətənim,
Simurğun sayəsində məskənim.
Azərbaycanda mən vücudə gəldim,
Xaliqimə qarşı sücudə gəldim.

Abbas Səhhətin "Azərbaycan" şeirinin "Məktəb" jurnalının 1 fevral 1914-cü il nəşrində gedən ilk variantının birinci misrası "Qafqaz qitəsidir mənim vətənim", üçüncü misra isə – "O məmləkətdə mən vücudə gəldim" şəklində getmişdir. Şairin "Seçilmiş əsərləri"nin 2005-ci il nəşrində bu bəndin dördüncü misrası "Xalqıma qarşı sücudə gəldim" variantında verilib ki, burada da "xalq" və "xaliq" arasında bəzi incə məqamlar var: 1. A.Səhhətin nöqteyi-nəzərincə insanı da, xalqı da yaradan, xəlq edən torpaqdır, vətəndir. O, "Xaliqimə qarşı sücudə gəldim" – deyərkən ilk növbədə vətənə, Azərbaycana səcdə etməyi nişan verir. 2. Bolşevik düşüncə tərzi ilə "xaliq"i "xalq" kimi yazanlar bilməliydilər ki, bununla misrada heca çatışmazlığı yaradıblar. 3. Ərəb dilində hər iki söz eyni kökdən olsa da, əski əlifba ilə "xəlq" sözü əlifsiz, "xaliq" kəlməsi isə əliflə yazılır.

Əlbəttə, böyük sənətkarın əsərlərinin çağdaş nəşrinin ilk qaynaqlar əsasında müqayisəli şəkildə araşdırılmasına və təhlil olunmasına ciddi ehtiyac duyulur. İndiyədək Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığının mükəmməl biblioqrafiyasının hazırlanmaması bu sahədə dərin bir boşluğun mövcudluğundan xəbər verirdi. Firidun bəy Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının bir qrup əməkdaşları (İxtisas redaktoru və buraxılışa məsul, Əməkdar mədəniyyət işçisi Şəhla Qəmbərova, tərtibçilər: Əməkdar mədəniyyət işçisi Nazilə Tahirova, eləcə də Leyla Qafarova və Tünzalə Əzizova) bu ağır yükün altına girərək, şərəfli, gərəkli və əhəmiyyətli bir işin öhdəsindən yüksək peşəkarlıqla gəlmişlər. Biblioqrafiya işi böyük zəhmət, ciddi araşdırma, yüksək səriştə tələb edən uzunmüddətli prosesdir. Bu sahədə tələskənliyə yol verilməsi qəbuledilməzdir. Biblioqrafiya işində faktlar, adlar, arqumentlər, necə deyərlər, iynənin ucu ilə toplanır və bir məcraya yönəldilir. Dəqiqlik, sistemlilik, məxəzlərə, mənbələrə güvənlilik tərtibçilər üçün əsas məziyyətlər, başlıca keyfiyyət göstəricisi olmalıdır. Biblioqrafiya – obrazlı şəkildə desək sənətkarın, şairin, elm adamının yaradıcılıq pasportudur.

F.B.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının əməkdaşları tərəfindən hazırlanan bu biblioqrafiya faktların yeniliyi, istinad edilən qaynaqların zənginliyi baxımından çox geniş və əhatəlidir. Vətənə, millətə sədaqət nümunəsinə çevrilmiş şairin ilk dəfə nəşr olunan "Abbas Səhhət" biblioqrafik göstəricisi kitabşünaslıq mədəniyyətimizdə mühüm əhəmiyyət kəsb etməklə yanaşı, elmi-ədəbi ictimaiyyət üçün də dolğun, mükəmməl və sanballı töhfədir.

Asif Rüstəmli,
AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu
Mətbuat tarixi və publisistika şöbəsinin
müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor

Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri

1874 - Abbas Səhhət Əliabbas oğlu Mehdizadə Şamaxıda anadan olub.

1881 - Atası Əliabbasın Şamaxıdakı məhəllə mollaxanasında təhsil almağa başlayıb.

1894 - Təhsilini davam etdirmək üçün İranın Məşhəd şəhərinə gedərək, orada Mirzə Cəfər mədrəsəsində oxuyub.

1894-1900 - Tehranda Mədrəsəyi-nizamiyyeyi-Nasiriyyənin tibb şöbəsində təhsil alıb.

1898 - Şiraz şəhərinə gedərək məşhur İran şairləri Sədi və Hafizin məzarlarını ziyarət edib, onlara həsr olunmuş şeirlərini yazıb.

1901 - İrandan Şamaxıya qayıdıb. Mirzə Ələkbər Sabir, Ağəli bəy Naseh, Məşədi Məhəmməd Tərrahla dostluq əlaqələri başlayıb.

1902 - Soltan Nisə ilə evlənib.

1903 - Tanınmış pedaqoq Firidun bəy Köçərli ilə tanış olub.
- Məqalələri "Şərqi-rus" qəzetində çap olunub.

1904 - "Abbasqulu təbib Mehdiyev Şamaxılı" imzası ilə ilk şeiri nəşr olunub ("Şərqi-rus" qəzeti.- 1904.- 3 mart, № 25).

1905 - Abdulla Şaiq ilə Şamaxıda tanış olub, ona ilk şeir və tərcümələrini göndərib;
- Azərbaycan romantik ədəbiyyatı cərəyanına qoşularaq "Füyuzat" jurnalının əsas müəlliflərindən biri olub.

1906-1918 - Şamaxı realnı məktəbinə Azərbaycan dili müəllimi təyin olunub;
- "Yeni üslublu məktəblər" ideyasını təbliğ edib;
- Tərcüməçi kimi fəaliyyət göstərib. Rus, alman, fransız dillərindən bədii əsərlər tərcümə edib.

1907 - Şamaxı qiraətxanasının açılışında fəal iştirak edib.

1908 - Ü.Hacıbəyovun "Leyli və Məcnun" operasının premyerasında iştirak etmək üçün Şamaxıdan Bakıya gəlib;
- Mart ayının 8-də yerli həvəskar ziyalıların dəstəyilə Şamaxıda N.Vəzirovun "Adı var, özü yox" komediyasını tamaşaya qoyub.

1909 - Yeganə qızı Ruqiyyə Soltan anadan olub;
- M.Mahmudbəyovla birgə "Yeni məktəb" (üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı) nəşr olunub;

- M.Y.Lermontovdan tərcümə etdiyi "Mtsıri" poeması "Yeni məktəb" dərsliyində çapdan çıxıb.

1906-1910 - "Həyat", "İrşad" qəzetlərində, "Füyuzat", "Dəbistan", "Rəhbər", "Zənbur" jurnallarında, "Türk əlifbası", "İlk qiraət", "Yeni məktəb", "İkinci il" dərsliklərində şeirləri nəşr olunub.

1911 - M.Ə.Sabirin ölümü münasibətilə "Məlumat" qəzetində iki şeiri, "Yeni irşad" qəzetində "Sabir" məqaləsi çap edilib.

1912 - "Sınıq saz" adlı ilk kitabı çap olunub;
- "Məğrib günəşləri", "Neft fontanı", "Yoxsulluq eyib deyil" kitabları nəşr edilib.
- M.Ə.Sabirin vəfatından bir il sonra şairin əsərləri həyat yoldaşı Billurnisə xanımın, dostları Abbas Səhhət və Mahmudbəy Mahmudbəyovun səyi ilə "Hophopnamə" adı ilə çap olunub. Kitabda A.Səhhət Sabirin tərcümeyi-halını da yazıb.

1913 - Sabiq tələbəsi İsmayıl Həqqi Veysov və Əlövsət Əfəndiyev ilə birlikdə Stavropol yaylağına gedib;
- "Volqa səyahəti" romanını yazıb.

1914 - Mövzusu Azərbaycan məişətindən götürülmüş "Əli və Aişə" romanını yazıb.

"Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi" əsəri nəşr olunub;
- M.Mahmudbəyovla birgə "Türk ədəbiyyatına ilk qədəm" (ali və edadi məktəblərin aşağı siniflərinə məxsus) dərsliyi nəşr olunub;
- Mirzə Ələkbər Sabir Tahirzadənin "Hophopnamə"sinə müqəddimə yazıb.

1917 - Çarizmin devrilməsini, 1917-ci il fevral burjua inqilabını alqışlayan "Şamaxıdan" başlığı ilə məqalələri dərc olunub.

1918 - Mart ayında ailəsilə birgə Şamaxıdan Gəncəyə köçüb;
- İyul ayında yatalaq xəstəliyindən vəfat edib.

1928 - Ə.Müznibin tərtibi, H.Zeynallının redaktəsilə "Müntəxəbat" adlı şeirlər kitabı nəşr olunub.

1935 - "Seçilmiş əsərləri" (tərtibçisi Ə.Müznib, redaktoru Seyid Hüseyn) çap edilib.

1938 - "Seçilmiş şeirlər" (redaktoru Axundov; rəssamı Ə.Hacızadə) adlı kitabı nəşr olunub.

1939-1940 **-** Azyaşlı uşaqlar üçün "Bağça" (redaktoru M.Seyidzadə) kitabı nəşr edilib.

1945	**-** Mikayıl Rzaquluzadənin redaktəsilə “Müntəxəbat” adlı şeirlər kitabı təkrar nəşr olunub.
1947	- Şairin məzarı Kirovabadın (Gəncənin) “Səbisgər” qəbiristanlığından Pioner küçəsindəki Sahil bağına köçürülüb.
1949	- Məzarı üzərində büstü qoyulub (Heykəltəraş H.Əhmədov).
1948-1949	- “Seçilmiş şeirlər” (redaktoru F.Qasımzadə) kitabı nəşr olunub.
1950	- Bircildlik seçilmiş əsərləri nəşr olunub (tərtibçisi Kamal Talıbzadə, redaktoru Abbas Zamanov).
1954	- Nəsimi rayonunda yerləşən XI Qızıl Ordu adına kitabxananın nəzdində Abbas Səhhət adına Kütləvi Kitabxana fəaliyyətə başlayıb. 2005-ci ildə kitabxananın fəaliyyəti dayandırılıb; - “Şeirlər” (redaktoru X.Əzizbəyov; rəssamı R.Əmirov) kitabı çap olunub.
1958	- “Seçilmiş şeirlər” (redaktoru Kamal Talıbzadə) kitabı çapdan çıxıb.
1968	-“Şeirlər” (tərtibçisi X.Musayeva, redaktoru İ.Tapdıq) kitabı nəşr olunub.
1970	- Nəsimi rayonundakı 6-cı Dağlıq küçəsi Abbas Səhhət adına küçə adlandırılmışdır.

1971	- Gəncə şəhər 1 saylı xəstəxanaya Abbas Səhhətin adı verilib və büstü qoyulmuşdur. - Gəncə şəhəri Kəpəz rayonunda küçələrdən birinə Abbas Səhhətin adı verilib.
1974	- Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin qərarı ilə 100 illik yubileyi keçirilib.
1975-1976	- İlk dəfə ikicildlik “Əsərləri” külliyatı nəşr olunub (tərtibçisi Kamal Talıbzadə, redaktoru Əziz Mirəhmədov).
1984	- “Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası” seriyasından “Seçilmiş əsərləri: M.Ə.Sabir, A.Səhhət” (tərtibçisi K.Talıbzadə) kitabı nəşr olunub.
2005	- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli Sərəncamı ilə “Seçilmiş əsərləri” çap olunub.
2006	- “Seçilmiş əsərləri: Abbas Səhhət. Abdulla Şaiq” kitabı nəşr edilib.

Abbas Səhhətin müdrik deyimlərindən

Məsləkim tərcümeyi halımdır,
Lütfi-həqq qayeyi-amalımdır.

Dünya gör-götür dünyasıdır. Biz gördüklərimizi götürsək, nə eybi var?

...Bu dünyanı biz lisanımız vasitəsilə öyrəndik, dilimiz vasitəsilə tərbiyə tapdıq. Onu sevməmək olarmı?...

Şişə çəksəz də diriykən ətimi,
Atmaram mən vətənü millətimi.

Sabir şeir və şairə qiymət qoyan bir nəfəri görməklə (F.Köçərli nəzərdə tutulur - K.T.) bu tarixdən ciddən çalışmağa başlayır.

Beş ilin müddətində, o, ədəbiyyatımızda böyük bir inqilab yaratdı... köhnə şeirlə yeni şeir arasında bir əsrlik qədər uçurum açdı ki, geri dönməyə kimsədə cürət və cəsarət qalmadı.

Sabir öldü demirəm, şeir evi viran oldu.

Sabir əsərlərində işlətdiyi ibarələr və yeni məzmun kimsəni təlqin deyil, məhz öz fikirlərinin nəticəsidir. Sabir göz yaşlarının arasından gülən Qoqoldan ziyadə Saltıkova bənzəyir.

Mən müəllimlik etməklə öz xalqımın ən ağır xəstəliyini, onun savadsızlığını müalicə edirəm.

Qanuni-həyatdır, yaşamaz cahil olan qövm.

İstərəm qaçmaq, lakin yük ağır, yol da yoxuş,
Nasıl uçsun qanadı sınmış, əzilmiş bir quş?

Şüərayi-sabiqəmizin əşar və ədəbiyyatının təbii əhvala muğayir olduğundan oxuyan kəslərə kəsalət və nifrət gətirməyi, heç bir surətdə insan üçün mərifət və ibrət dərsi ondan hüsula gəlmədiyi məlumdur.

Bir xalqı çökdürmək üçün onu silahla, top-tüfənglə qırmağa ehtiyac yoxdur. Daha rahat yol var – savadsızlıq. Bütün addımlar cəmiyyətin savadsız olması üçün atılarsa, təhsil pula çevrilərsə savadsızlıq çoxalar, mütaliə azalar. Zəkalı, ziyalı insanlara hörmət və rəğbət azalar. Lazımsız və yersiz zarafatlara gülüş çoxalar və ehtiyac artar.

Nəğmə, vəzn, sözləri kökləşdirir, ürəyə qədər nüfuz edir və bu vasitə ilə şagirdlərdə əxlaqi və vətənpərvərlik duyğuları oyadır.

Elm, hər kəs yiyələnmək istəsə onundur. Bu mətləb məni vadar etdi ki, Qərb ədəbiyyatından bəqədri-qüvvə öz dilimizə tərcümə etməklə əhalimizi onların asarına aşina edim. Tainki o

şümusi-elm və ürfanın ənvari-əşüəsilə bizim də zülmətdə qalan duyğularımız işıqlansın... şairlərimiz onlara nəzirə yazmaqla yeni-yeni, gözəl-gözəl əsərlər meydana gətirsin və bununla bizim də ədəbiyyatımız dövlətlənsin və tərəqqi etsin.

Edadi məktəblərdə ana dilinin məqulanə qayda təhtinə alınması sair dərslərdə və şagirdlərin istedadlarının artmasına səbəb ola bilər və mütəllimlərin əqli və zehni səviyyəsini yüksəltməyə mucib olar.

Əfradi-millətdən hər kəs gərək öz öhdəsinə düşən vəzifəni ifa etməkdə qeyrət göstərsin... bu əsri-hazırda, millətlərin çarpışdığı bu zamanda boş oturub quru bir istimdad ilə vaxt keçirmək məsiyətdir. Yaşamaq istəyirsən, gərək çalışalım... cəmiyyətlər təşkil edəlim; avam kütlənin başını bir yerə toplamağa, ümumi ruhu yeniləşdirməyə çalışalım.

Burada zənni-acizanəmə görə vəzifənin ən ağırı, ən zəhmətli hissəsi el müəllimlərinin öhdəsinə düşür. Hamıdan artıq gərək onlar ciddi surətdə işə girişsinlər, əzm göstərsinlər, təpərli olsunlar. Qonşu millətlərin müəllimləri necə ciddi-cəhd ilə çalışırlarsa, necə qeyrət göstərirlərsə, biz də onlardan ibrət dərsi alalım.

İndi nə etməli? Zənni-acizanəmə görə indi istirahəti millətə fəda etməliyik. Hürriyyət və məşrutiyyət babına sadə və asan bir dil ilə camaata bəyanat vermək, əmnü asayişi bərpa etmək, hürriyyətin möhkəm və payidar olması xüsusunda təlqinat və təbliğatda bulunmalıdır. Durmaq vaxtı deyil, işləmək, çalışmaq vaxtıdır.

Ey xalqın bərgüzidə alimləri, ey millətin möhtərəm müəllimləri! Ümidi-istiqbal sizədir. Millətin göz dikəcəyi sizlərsiniz. Qoşunuz millətin imdadına, qoşunuz... Millətin səviyyəyi-fikriyyəsini yüksəltməyə, balaları pərvaz etməyə çalışınız... Təlimləriniz ilə cahanın çöhrəsini sizlər dəyişdirə bilərsiniz, ey müəllim əfəndilər.

Bizdə milliyyət uyğusu olur. Hər şeydə avropalıları təqlidən bütün varlığımızı unutmağa, hürriyyəti-milliyəmizi qeyb etməyə mayilik. Məsum balalarımızı hələ göz açmamış xarici mürəbbiyələrə təslim edirik. Bədbəxt balalarımızın dünyanı bilməmişdən, tanımamışdan ruhunu zəhərləyib öldürürük... Çünki insanın həqiqi ruhu dəyanət və milliyyətdir. O zəhərləndikdən sonra, o məhv olduqdan sonra yerdə nə qalır? Ruhsuz bir qəlb, cansız bir cəsəd.

Şair dövrünün ayinəsidir. O, əldə alət ola bilməz.

Şeirin, sənətin qarşısında böyük ictimai vəzifələr durur. Odur ki, biz daha rindanə yazmamalıyıq, xalqın dərdlərinə, ehtiyaclarına biganə qalmamalıyıq. Zəhmətə qatlaşmalı, çətinliklərdən çəkinməməliyik.

Yazı yazdığımız vaxt hər şeydən müqəddəm hissiyyata tabe olmaq gərək, tainki kəlamın oxuyanların qəlbində təsiri ola və başqasının hissiyyati-qəlbiyyəsini oyandıra. Bu surətdə hissiyyatı bilmək lazımdır. Hissiyyat iki növdür: cəli və təbii. Hissiyyaticəliyyənin kimsəyə təsiri ola bilməz. Hissiyyati-tərbiyədir ki, başqasına təsir edə. Yazılmış şeirlərin məzmunları bir levhəyinəqqaş kibi tamam nuqat və dəqayiqi-mətləbi bəyanə gətirə.

Bəzi cənablar qəzetdə yazılan ibarələrin çətinliyini bəhanə edirlər. Ay gözəlim! Tutalım ki, sən deyəndir. Qəzetlərimizin mübarizələri sənin idrakından üstündür. Hə, "Molla Nəsrəddin" jurnalının dili ki, lap asandır, kor da oxuya bilər. Bəs onucığazı nə üçün alıb oxumursunuz?..

Dəyişməkdir tərəqqinin əsası.

Ürəfamızdan milli adətlərimizi həmişə nəzərdə tutmaqların təmənna edirəm, bunlarsız millət yaşamaz.

"Molla Nəsrəddin" meydana çıxınca artıq hər sahibi-zövq Sabir əfəndinin ondakı nümuneyi-əşarına məftun olmaqdan kəndini alamadı. O gözəl şeirləri oxuyub da anlayanlar, o gözəlliklərin zövqünə, fərqinə varanlar onları hifz etməyə həvəs etdilər. Şairlərimiz, yaxud mütəşairlərimiz o şiveyi-müstəhsəndə yazmağa, təqlidə başladılar. Daha bilmərrə köhnə üslub tərk olundu.

Lazımınca ana dilini bilməyən bir coçuq hökümət dilini öyrənə bilməz. Nə fayda ki, el müəllimləri adlanan zatların əksəri ana dilinə əsla rəğbət və məhəbbət etməyirlər, istər evlərində, istər məktəblərində ana dilinə dair bir vərəq-para olsun, bulundurmayırlar. Hətta bəziləri var ki, bu dəyərli ada, bu ehtiramlı mövqeyə əsla istehdadları yoxdur.

İndi gəl belə adamlar üçün həqqi-səy elə, zəhmət çək, axırda bu da aldığın muzd. Doğrusu bizim müsəlmanlar üçün müəllim olmaqdan çətin əzab olmaz. Çalış, vuruş, zəhmət çək,

əziyyətdə qal, buna yalvar, ona yalvar, bunun üçün iş düzəlt, axırda razılıq əvəzinə söyüş eşidəcəksən. Ayə, bilmirəm nə vaxt xeyir və şərimizi qoyub, dost və düşmənimizi tanıyacağıq.

Yazmaq bir fikrə möhtac isə, tərcümə etmək iki fikrə möhtacdır...

İş yalnız dil bilməklə, müəllimləri fəallaşdırmaqla bitmir. Bununla yanaşı, xalqın mənəviyyatını, hissiyyatını tərbiyə etmək, adətlərini öyrənmək, bir sözlə, onu milli zəmində inkişaf etdirmək lazımdır. Başqa millətlərə aludə olmaq yox, onlardan öyrənmək lazımdır. Öz qədrini bilməyənin qədrini özgə heç vaxt bilməz.

Mükəmməl bir dil zəmanəmizdəki dəhşətli silahlardan ən qiymətlisidir. Hər klassikin üslubu onun şəxsiyyətidir.

Nə gərəkdir yazasan faidəsiz nəğmə, qəzəl,
Yoxmu könlündə məgər gizli böyük milli əməl.

Mədəni millətlərdə gördüyümüz böyük fədakarlıqlar bütün uşaqlarda öyrədilmiş bu kimi nəğmələrin, şərqilərin nəticəsidir.

Ayıl, ey ümməti- mərhumə, ayıl!
Ayıl, ey milləti- mərhumə, ayıl!
Oyan, ey milləti-əziz, oyan!
Sənə vabəstədir nicatı vətən.

Görkəmli şəxsiyyətlər, elm və mədəniyyət xadimləri Abbas Səhhət haqqında

“Ölürsəm qəm etmərəm. Çünki bilirəm siz mənim asarımı təb etdirərsiniz” sözləri ilə öz əsərlərinin gələcək taleyini A.Səhhətə tapşırmışdı. Sabirin sağlığında nail olmadığı arzusunu Səhhət böyük çətinliklərdən, bir neçə dəfə Bakıya gəlib getdikdən sonra müəllim Mahmud bəy Mahmudbəyovun köməkliyi ilə yerinə yetirə bilir. Sabirin əsərləri “Hophopnamə” adı ilə 1912-ci ildə nəşr olunur.

Salman Mümtazın Sabirlə söhbətinin bir yerində belə sual-cavab vardır:

“*Sual* - Abbas Səhhətin necə yaşı vardır? Siz böyüksünüz, yoxsa o?

Cavab **-** Başda o böyükdür, yaşda mən.

Sual - Səhhət dərin savadlımıdır?

Cavab - Mən onun şagirdiyəm, o mənə ustaddır.”

Mirzə Ələkbər Sabir,
şair, satirik

Səhhət əfəndinin tərcümədə daha artıq məharət və istedadı olduğu üçün rus ədiblərindən “İkinci Jukovski” deyə bilərik. Belə ki, cavan şairimizin “Məğrib günəşləri” əsərində rus məşhur şüərasından - Puşkin, Lermontov, Nikitin, Krılov və bir çox başqa şüəralardan etdiyi tərcümələr əsli ilə müvafiq olmaqla bərabər, çox da şayani-təqdirdir.

Səhhət olduqca həssas, şən və kövrək qəlbə malik bir şair idi. Ən kiçik, şən bir hadisə onda böyük bir sevinc doğurduğu kimi, ən əhəmiyyətsiz, həzin bir lövhə və hadisə də onda acı düşüncə, kədər və ruh sıxıntısına səbəb olurdu. Mühüm bir faciə isə onun bütün varlığını sarsıda bilirdi.

Abdulla Şaiq,
şair-dramaturq

Bu müdhiş, bu qorxunc vəlvələyi-hadisat içində şair-təbib Abbas Səhhət də sükunətgahi-əbədiyyətə çəkilib getdi. Həm maddi, həm də mənəvi xadimi-millət olan Səhhət qardaşımızın üfuli-əbədisindən hənuz Qafqasiya türklərinin xəbəri yoxdur.

Məhəmməd Hadi,
şair

Abbas Səhhət dövrünün çox az yazarlarından olub ki, hər iki – həm romantik, həm də realist ədəbi məktəbin nümayəndəsi kimi Azərbaycan ədəbiyyatında, mətbuatında, ədəbi mühitində tanınıb, oxunub, sevilib və yaddaşlarda həkk olunub... Abbas Səhhət romantiklər arasında məktəb, tərbiyə ilə ən çox bağlı olan şairdir... Səhhətin fikrincə, müsəlmanlar ona görə geri qalmış, qapaz altına düşmüşlər ki, ehkami-dini pozdular, şəriəti düz yerinə yetirmədilər.

Mir Cəlal,
professor

Səhhətin gözəl uşaq şeirləri yetmiş ildir ki, dərsliklərimizin səhifələrindən düşmür, bu gün də məktəblilərimizin dilinin əzbəridir.

Abbas Səhhətin şair, tərcüməçi, ictimai xadim, həkim, müəllim kimi gördüyü işləri, xalqa etdiyi xidmətlərin on illik ümumi mənzərəsinə nəzər saldıqda heyrətə gəlir, inanırsan ki, o,

bu illərdə xalqın mədəni inkişafı üçün əlindən gələn hər şeyi etmiş, heç bir fədakarlıqdan çəkinməmişdir. İnanırsan ki, o, çoxcəhətli yaradıcılığında və fəaliyyətində yalnız bircə məqsəd düşünür:

Fikrimiz tərbiyeyi-millətdir,
Qəsdimiz millətə bir xidmətdir.

Abbas Zamanov,
Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü,
professor

Abbas Səhhət yaradıcılığının ideya-istiqamətindən bəhs edərkən, onu "istismarçı siniflərə qarşı fəhlə və kəndliləri müdafiə edən" bir şair kimi dəyərləndirirəm.

Cəfər Xəndan,
professor

Abbas Səhhətin yaradıcılığı, əsərlərinin ideya-siyasi istiqaməti, romantikasının xüsusiyyətləri onun yaradıcılığının "ruh etibarilə Lermontova yaxın" olduğunu göstərir.

Məmməd Arif,
akademik

Səhhət sözü ilə işi bir olan xadim idi. Xalqa məktəb lazım idi – onlar da açdılar. Xalqa yeni teatr lazım idi – yaratdılar, hətta qadın rolunu da bir müddət özləri oynadılar. Xalqa tibbi yardım lazım idi – göstərdilər. Kitab lazım idi – yazdılar. Qəzet-jurnal lazım idi – çıxartdılar…

Əziz Mirəhmədov,
Azərbaycan EA-nın müxbir üzvü

Abbas Səhhətin ədəbi yaradıcılığının mühüm bir sahəsini uşaqlar üçün yazdığı əsərlər təşkil edir. On beş ilə qədər müəllimlik etmiş Səhhət yalnız məktəbdə deyil, ədəbi yaradıcılığında da bir müəllim olmuşdur. Onun uşaq və gənclər üçün yazdığı bir çox lirik şeirlər, səhnə əsərləri və təmsillər təlim-tərbiyə işinə kömək etmişdir. Bu əsərlərin müəllifi Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixinə parlaq səhifə yazmış Sabir və Mirzə Cəlil, Şaiq və Süleyman Sani kimi qələm yoldaşları ilə birlikdə bu ədəbiyyatı çoxəsrlik inkişafında yeni, yüksək pilləyə qaldırmışdır.

Səhhətin məktəbyaşlı uşaqlar və gənclər üçün yazdığı əsərlərdə ictimai məzmun daha qüvvətlidir. Vətən məhəbbəti, maarifə, elmə çağırış bu əsərlərin əsas məzmununu təşkil edir. Şair hər nədən yazır yazsın, qarşısına nə kimi tərbiyəvi bir məqsəd qoyur-qoysun, onu vətən məhəbbəti ilə, elm və maariflə əlaqələndirir.

O adam xoşbəxtdir ki, sözünü və əməlini, qəlbini və zəkasını xalqının tərəqqisinə, onun hərtərəfli inkişafına həsr edə bilir. Belə adam on illərlə, yüz illərlə nəsillərin, vətən övladlarının xatirəsində yaşayır, bəzən isə milli sərhədləri aşaraq yer üzünün bütün xalqlarının ürəyinə, zehninə yol tapır.

Səhhətin ölümündən keçən onilliklər təsdiq edir ki, o, xalqının belə unudulmaz, fədakar oğullarından biridir.

Səhhət – bu həqiqi, ehtiraslı bir istedad, böyük vətəndaşlıq ideallarının həyata keçirilməsinə həsr olunan bir həyat deməkdir.

Səhhət – bu xalq, vətən yolunda yorulmadan çalışmaq arzusu, coşub-daşan, qarşısı alınmayan bir qüvvət, həvəs, energiya deməkdir.

Səhhət – insanların azadlığı və qardaşlığı haqqında mahnı və düşüncədir.

Səhhət – mələk kimi nurani, almaz kimi sərt, ana təbiətin özü kimi fitri, təbii, səmimi şəxsiyyət deməkdir.

Səhhət – bu, Azərbaycan xalqına, Azərbaycan torpağına tükənməz məhəbbətin rəmzidir.

Kamal Talıbzadə,
akademik

Abbas Səhhət dönə-dönə deyirdi ki, hər xalqı, onun başqa xüsusiyyətləri ilə yanaşı, onun dili təmsil edir. Odur ki, bizə tapşırırdı ki, çalışın ana dilini yaxşı öyrənin, bu sizin vətəndaşlıq borcunuzdur. Lakin bu da azdır. Hərtərəfli inkişaf etmiş ziyalı, mütəxəssis və sənətkar olmaq üçün rus dilini də yaxşıca və mükəmməl öyrənməlisiniz. Bu sözlər indi də öz əhəmiyyətini və təravətini itirməmişdir.

Abbas Səhhət bizə təkcə savad öyrətmirdi. O, yeri düşdükcə xalqımızın, vətənimizin keçmişindən çox maraqlı və qiymətli məlumat verərdi. Tez-tez Nizaminin dərin və mənalı fikirlərindən bəhs edərdi. Azərbaycan, Babək, inqilab sözlərini biz ilk dəfə Abbas Səhhətdən eşitmişik.

Azad Əfəndizadə,
akademik

Hər şeydən çox Abbas Səhhətin tərcümələri məndə böyük təsir yaratdığından rus ədəbiyyatına qarşı qüvvətli bir həvəs duydum. Mən rus şairlərini oxumağa başladım. Tərcüməçilik həvəsinin məndə oyanması belə oldu.

Məmməd Rahim,
Xalq şairi

Məşhur tatar satiriki Sabirin yaxın dostu və onun birinci (hələlik yeganə) bioqrafı olan Səhhət ən yeni tatar şeirinin parlaq nümayəndələrindən biri idi. (Bunu biz iftixarla qeyd edirik!) Gözəlliyə və ülviyyətə pərəstiş, xeyirxahlığa və yaxşılığa xidmət, maarif və azadlığa məhəbbət, hər cür təzyiq və cəhalətə nifrət onun şeirinin əsas istiqamətini təşkil edirdi. Mərhumun bütün əsərlərində bir səmimilik vardı. Bəşəriyyətə məhəbbət, elmə meyl, sənətə pərəstiş – Səhhət şeirinin əsas motivləridir. Əgər o, bu ideyaların ilk carçısı deyilsə də, onların həmişə sadiq və ehtiraslı pərəstişkarı olmuşdur. Cavan şairə rəhmət!

Eynəli Sultanov,
yazıçı, ictimai xadim

On il vardır ki, Şamaxıda realni məktəb açılmışdır və açıldığı gündən də oranın türk lisanı müəllimliyinə mərhum Mirzə Abbas dəvət olunmuşdur. Tərcümələrinin bir çoxunu müəllimlik əsnasında və bəlkə də öz məktəb şagirdləri üçün yazmışdır. O vaxta qədər təlim kitablarında düzgün və şagird zehninə uyğun bir nəzmə rast gəlmədiyindən, burası mərhumun diqqətini cəlb etmişdir, bu yolda çox çalışmışdı, yeddi yaşlılara məxsus sadəcə nəzmlər ilə bərabər yuxarı siniflərin şagirdlərinə az şey yazmamışdır. Bu gün təlim kitablarımızın bir çoxu “Türk əlifbası”, “İkinci il”, “Yeni məktəb” və “Ədəbiyyat məcmuəsi” mərhum Mirzə Abbasın səlim və rəvan nəzmləri ilə müzəyyəndir.

Fərhad Ağazadə,
pedaqoq

Cahanda xalqı edən doğru, düz yola dəvət,
Həqiqi rəhbərə, rəhmümaya and olsun!...
...Sənin nəşidələrin, raiqanə şeirlərin,
Dəyər cəhanə, cəhanə, səmaya and olsun!
Məni çıxarma yadından, çıxarmaram mən həm,
Təbiətə, suya, xakə, havaya and olsun!

Səhhət təbib olduğu üçün təxəllüsünü "Səhhət" qoymuşdur. Səhhətin dostları şüəradan Ağəlibəy Naseh, Məşədi Məhəmməd Tərrah, Məşədi Ələkbər Sabir idi. Sabir çox vaxt şeirini Səhhətgildə yazardı.

Salman Mümtaz,
ədəbiyyatşünas-alim

Səhhət bütün klassik Şərq şairlərinin, xüsusən Füzulinin vurğunu idi. Füzuli divanını, demək olar ki, başdan-ayağa əzbər bilirdi. Füzuli qəzəl və qəsidələrini elə böyük məharətlə oxuyurdu ki, ən çətin məzmun da dinləyiciyə çatırdı. Səhhət bizim hamımızda klassik ədəbiyyata, o cümlədən Füzuliyə böyük məhəbbət oyatmışdı. Mən indi də Füzulinin onlarca qəzəlini əzbər bilirəm və bu işdə ancaq Səhhətə borcluyam.

Cəmo Cəbrayılbəyli,
pedaqoq, ictimai xadim

Abbas Səhhət böyük maarifpərvər idi. Buna görə də o, müəllimi müqəddəs bir sima hesab edir, onun əməyini yüksək qiymətləndirirdi. O, xalqın səadəti üçün çalışan, onun gələcəyi haqqında düşünən müəllimə böyük ehtiram göstərirdi.

Püstəxanım Yüzbaşınskaya,
ədəbiyyatşünas-alim

Biz bəlkə də Şamaxı şəhərinin vətənimiz olduğunu bilir, lakin Azərbaycan adlı qədim, zəngin, Babəklər yetişdirən bir vətənimiz olduğunu bilmirdik. Bunu bizə ilk dəfə Abbas Səhhət başa saldı. Biz başa düşdük ki, bizim vətənimiz odlar ölkəsidir. Quba, Dərbənd mahalından tutmuş ta Təbrizə qədər olan ərazi Azərbaycandır.

Rəmzi Yüzbaşov,
coğrafiya elmləri namizədi

Mirzə bizi tək ədəbiyyatla yox, təbiətşünaslıq və təbabətlə də aşina etməyə çalışırdı.

Abbas Səhhət dostunun qədrini bilən, bu yolda hər cür xidmətə hazır olan vəfalı və mərdanə bir kişi idi.

Əbdülqafar Mahmudov,
ədəbiyyatşünas

Səhhət çox həssas və xeyirxah bir insan idi. Biz yalnız pedaqoji məsələlər barəsində deyil, tibblə əlaqədar da ona müraciət edirdik. O, heç bir zaman məsləhət vəköməyini bizdən əsirgəməzdi.

Məmmədəmin Əfəndi,
ədəbiyyatşünas

Abbas Səhhət XX əsrin əvvəllərində ən gözəl uşaq şeirləri yazan şairlərdən idi. O, ən çox ana yurdun, təbiətin, dağların, dərələrin gözəlliyindən bəhs edir, uşaqlarda xoş əhvali-ruhiyyə, gələcəyə nikbin baxış oyadırdı. Onun uşaq şeirləri ahəngdarlığı, səmimiliyi və axıcılığı ilə fərqlənir.

Əflatun Məmmədov,
ədəbiyyatşünas

Səhətin özünəməxsus orjinal yazı manerası vardır. O, hər sözü, hər vurğunu yerli-yerində işlətməyi bacaran sənətkardır. Səhhət özünü uşaqlara öyüd-nəsihət verən mürəbbi kimi deyil, yaxın yoldaş, tərbiyəçi kimi təqdim edir. Şair uşağa yanaşmağı bacarır, onun qəlbinə yol tapır. Bunların nəticəsidir ki, Səhhətin şeirləri oxucunu düşündürür, təsirləndirir və ona estetik zövq verir.

Əbdül Əzizov,
ədəbiyyatşünas

Səhhət Azərbaycan romantiklərindən lisan və üslub etibarı ilə ən sadə və ən açıq yazardır. Onun şeirlərində həzin, səmimi və içli bir ifadə tərzi gözə çarpır. Səhhətin kədəri milli və ictimai bir kədərdir.

Əbdülvəhab Yurdsevər,
türk yazıçısı

Şairin lirik şeirləri uşaqların estetik zövqünü oxşayır, onlara elmi-kütləvi məlumatlar verir, söz ehtiyatlarını zənginləşdirir. A.Səhhətin ədəbi irsində vətən məhəbbətinin tərənnümünə həsr edilən əsərlər balacaların kommunist əxlaqında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Uşaqları əməyə alışdırmaq, onları əməksevər ruhda tərbiyə etmək üçün A.Səhhətin əsərləri ən yaxşı materialdır.

Fərhad Fərhadov,
ədəbiyyatşünas-alim

A.Səhhətin kiçik yaşlı uşaqlar üçün yazdığı əsərlərində tərbiyəvi məsələlər əsas yer tutur. Şair hər şeirində balaca oxucularına geniş məlumat, bilik verməyə, müxtəlif həyat, təbiət hadisələri ilə onların təsəvvürünü genişləndirməyə çalışır.

Zahid Xəlil,
professor

Поэт-педагог А.Сиххат своими произведениями помогает юным читателям разбираться в явлениях природы, жизни, любить труд, учебу. А.Сиххат большое значение придавал русской культуре, литературе. Он познакомил азербайджанского читателя с творчеством Крылова, Пушкина, Кольцова, Лермонтова, Толстого, Никитина и др.

Касимова Н.Ф.,
академик

Анализируя переводы А.Сиххата, переводчику важно передать, прежде всего, дух оригинала, а не стремиться к неоправданному буквализму; «Для переводчика мало ограничиться только сохранением стилистической точности того или другого произведения, избранного им для перевода. Он должен искать и находить слова и синонимы в своем яазыке, чтобы наиболее точно передать отдельные понятия или выражения оригинала. А это далеко не всегда легко, а в ряде случаев представляет болыше трудности.

Шамил Курбанов,
профессор

I HİSSƏ

Ə S Ə R L Ə R İ

Kitablar

1912

1. Neft fontanı: [Bir məclisli komediya] /Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- 29 s.

2. Sınıq saz /Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912. - 47 s. Ərəb əlifbasında.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Bəyani-hal; Şikayət; Aləmi-islamə; Bahar axşamı; Vaveylayi nifrət; Ulu şəhər; Şamaxı zəlzələsi; Yadındamıdır?; Dərya kənarı; Şeyx Sədi; Bir məktuba cavab; Xacə Hafiz; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; Əkrəm bəyə nəzirə; Nitqi mənzum; Tohid; Naseh; Məst yaxud sərxoş; Mərsiyyə; Sabir; Bir məktuba cavab; Müsəlmanın tüpürcəyi; Müsəlman ürəfaları; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Firidun bəy Köçərlinski cənablarına; Qış; Əhmədin qeyrəti; İnsanlıq vəzifəsi; Yuxu; Sual və cavab.

3. Yoxsulluq eyib deyil (A.N.Ostrovskiyə nəzirə) /Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- 19 s.

1914

4. Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi /Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1914.- 19 s.

1928

5. Müntəxəbat: [XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı] /Abbas Səhhət; tərtib və müqəddimə Əliabbas Müznib; red. Hənəfi Zeynallı.- Bakı: Azərnəşr, 1928.- 164 s.

Kitabın içindəkilər: Səhhətin şeirləri: Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Şair; Bəyani-hal; Şair və şeir pərisi; Fəryadi-intibah yaxud amali-vətənpərvəranə; Qəzet nədir?; Ölü şəhər; Şamaxı zəlzələsi; Bahar axşamı; Əkrəm bəyə nəzirə; İstiqbal bizimdir; Məst yaxud sərxoş; Müsəlman ürəfaları; Özlərini sevənlərə; Dilbəri-hüriyyətə qitə; Yuxu; Sual və cavab; Şərarə; Naseh; Bir məktuba cavab; Sabir; Firidun bəy Köçərliyə -Yazamam; Əhmədin qeyrəti; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Dərya kənarında; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; Xəbərdar və ya zindan qarovulu. *Coçuq mənzumələri*: Köç; Ana və bala; Güllərin bəhsi; İki uşaq; Qarı və qulluqçuları; İlk bahar; Göl və çay; Quşlar; İki dana; Tənbəl; Yaz; Bir məktəbdə imtahan; Küçə uşağı. *Tərcümələr:* Puşkin A.S. Uçqun yaxud uçurum; Qış yolu və qış səfəri; Qaraçılar; Qış; Qafqaz; Suda boğulmuş; Gəzərəmsə.- Lermontov M.Y. Hacı Abrek; Terekin sovqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı; Çərkəslər; Mübahisə; Vətən.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.- Nadson S.Y. İrəli; Həyat; Zindan; Danışma.- Alfred de Müsse. May gecəsi.- Smirnov. Çay kənarı; Yay gecəsinin axşamı; Payız.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Pleşşeyev A.N. Dilənçi.- Qorki M. “Həyatın dibində” adlı dramasından; Yay səhəri.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Tolstoy A.K. Dustaq.- Kozlov İ.İ. Vətəni yada salmaq.- Jadovski Y.V. Kim mənə yavuqraqdır?- Mixaylov. Yağışdan sonra; Ağ paltar.- Qrekov N.P. Payızın nişanələri.- Medvedev L.M. Qış. *Tərcümə edilmiş coçuq mənzumələri:* Belousov İ.A. Qış gecəsi; Neçayev Y.Y. Qış sabahı; Şkulyov F.S. Payız; Minski N.M. Sükut; Saturyan A. Həyəcanlı nəğmələr; Qitə; Ədalət; Lənət. Krılov İ.A. Qaraquş və arı; Zəhmətkeş ayı. *Uşaq şeirləri:* İt və kölgəsi; Sərçə və qırğı; Qarışqa və milçək; Bağça;

Ayı və şir; Ot biçini. Bir pərdəli uşaq teatrosu: Cihalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi.

1935

6. Əsərləri /toplayıb tərt ed. Əliabbas Müznib; red. Seyid Hüseyn.- Bakı: Azərnəşr, 1935.- 440 s.

Kitabın içindəkilər: Abbas Səhhət haqqında; Abbas Səhhətin tərcümeyi-halı. *Səhhətin şeirləri:* Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Şair; Bəyani-hal; Şair və şeir pərisi; Ölü şəhər; Şamaxı zəlzələsi; Bahar axşamı; Əkrəm bəyə nəzirə; İstiqbal bizimdir; Müsəlman ürəfaları; Özlərini sevənlərə; Dilbəri-hüriyyətə qitə; Yuxu; Şərarə; Fəryadi-intibah yaxud amali-vətənpərvəranə; Aləmi-islama; Vaveylayi nifrət; Qəzet nədir? Alimnümalar; Əhmədin qeyrəti; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Dərya kənarında; Olmalı; Şeir; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; Xəbərdar və ya zindan qarovulu; Bir vərəqdir kitab xilqətdən (Fransızcadan tərcümə "Dolonlu"əsərindən); İnsanlıq vəzifəsi; Şikayət; N.Barataşvili nəşidələrindən; Əmir Xosrov Dəhləvinin oğluna nəsihəti; Yadındamıdır? Məst yaxud sərxoş; Naseh; Bir məktuba cavab; Sabir; Sabir; Yazmam!; Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına; Xacə Hafiz; Şeyx Sədi; Mərsiyə; Bir məktuba cavab. *Coçuq mənzumələri:* Firdosül-ətfal yaxud coçuqlar bağçası; Ana və oğul; Məktəb şagirdi; Yatmış uşaq; Köç; Ana və bala; Güllərin bəhsi; İki uşaq; Qarı və qulluqçuları; İlk bahar; Göl və çay; Quşlar; İki dana; Tənbəl; Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Gün və külək; Cütçü və ilan; Qurt və quzu; Ulaq və aslan; Yaz; Bir məktəbdə imtahan; Küçə uşağı. *Tərcümələr:* Puşkin A.S. Uçqun yaxud uçurum; Qış yolu və qış səfəri; Qaraçılar; Qış; Qafqaz; Suda boğulmuş; Gəzərəmsə; Peyğəmbər.- Lermontov M.Y. Peyğəmbər; Mtsıri; Hacı Abreq; Terekin sevqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı; Çərkəslər;

Mübahəsə; Vətən.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.- Nadson S.Y. İrəli; Həyat; Zindan; Danışma!.- Alfred de Müsse. Mayıs gecəsi.- Smirnov. Çay kənarı; Yay gecəsinin axşamı; Payız.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Pleşşeyev A.N. Dilənçi.- Qorki M. Həyatı; Yay səhəri.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Tolstoy A.K. Dustaq.- Kozlov İ.İ. Vətəni yada salmaq.- Jadovski Y.V. Kim mənə yavuqraqdır.- Mixaylov M. Yağışdan sonra.- Qrekov N.P. Payızın nişanələri.- Mixaylov M. Ağ paltar.- Medvedev L.M. Qış. *Tərcümə edilmiş coçuq mənzumələri*: Qış gecəsi; Qış sabahı; Payız; Sükut; Həyəcanlı nəğmələr; Qitə; Ədalət; Lənət; Qaraquş və arı; Zəhmətkeş ayı; Ayı və arılar; Fil və alabaş; Balıq, ördək və xərçəng; Sazandalar; İt və kölgəsi; Sərçə və qırğı; Qarışqa və milçək; Bağça; Ayı və şir; Ot biçini. Bir məclisli komediya: Neft fontanı. Bir pərdəli uşaq teatrosu: Cihalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtlıyi. Bir pərdəli pyes: Tağı və Nağı.

1938

7. Seçilmiş şeirlər /Abbas Səhhət; red. Axundov; rəssamı Ə.Hacızadə.- Bakı: Azərnəşr, 1938.- 106 s.

Kitabın içindəkilər: Sabir; İki uşaq; Ana və oğul; Yaz; Quşlar; Bağça; Yay səhəri; Ana və bala; Yatmış uşaq; Tənbəl; İki dana; İlk bahar; Güllərin bəhsi; Bahar axşamı; Yay səhəri; Cütçü və ilan; Köç; Yay gecəsi; Tülkü və qurd; Şərarə; Məst yaxud sərxoş; Ulaq və aslan; İt və kölgəsi; Qış; Tülkü və meymun; Küçə uşağı. *Tərcümə edilmiş mənzumələr:* Puşkin A.S. Qafqaz; Qış yolu; Qış; Suda boğulmuş.- Lermontov M.Y. Uçqun və ya uçurum; Üç xurma ağacı; Qanlı; Mübahisə; Terekin sovqatı.- Qorki M. Həyatın dibində.- Krılov İ.A. Zəhmətkeş ayı; Fil və alabaş; Balıq, ördək və xərçəng; Sazandalar; Qurd və quzu; Göl və çay; Qaranquş və arı; Qarışqa və milçək; Qarı və qulluqçuları.- Smirnov. Çay kənarı; Yay gecəsinin axşamı.- Koltsov

A.V. Taxıl biçini.- Pleşşeyev A.N. Dilənçi.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı.- Qrekov N.P. Payızın nişanələri.- Ezop. Sərçə və qırğı; Ot biçini.

1939

8. Bağça /Abbas Səhhət; red. M.Seyidzadə.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1939.- 6 s. şəkilli.

1940

9. Bağça /Abbas Səhhət; red. M.Seyidzadə.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1940.- 8 s. şəkilli.

1944

10. Şeirlər: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; red. A.Şaiq; rəs. Ə.Hacıyev.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1944.- 28 s.

Kitabın içindəkilər: Cücələr; İlk bahar; Quşlar; Qaranquş və balaları; Bağça; İki dana; Tənbəl; Yay səhəri; Köç; Payız; Ana və bala.

1945

11. Cücələr /Abbas Səhhət; red. M.Seyidzadə.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1945.- 8 s.

12. Müntəxəbat /Abbas Səhhət; red. M.Rzaquluzadə.- Bakı: Xarici dillərdə ədəbiyyat nəşriyyatı, 1945.- 96 s. Fars əlifbası Azərbaycan dilində.

Kitabın içindəkilər: Oxucularıma; Tərcümeyi-halım və ya hululu; Bəyani-hal; Vətən; Şair və şeir pərisi; Fəryadi-intibah və ya amali-vətənpərvəranə; Dilbəri-hüriyyətə qitə; Tərəqqi və təbiyyətin qanunu; Əhmədin qeyrəti; Şərarə; İstiqbal bizimdir; Olmalı; Sabir; Şeyx Sədi; Xacə Hafiz; Bahar axşamı; Yadındamıdır?; Yatmış uşaq; Uşaq mənzumələri; Küçə uşağı; Quşlar; İlk bahar; Yaz; Cütçü və ilan. *Tərcümələri:* Puşkin A.S. Qafqaz;

Gəzərəmsə.- Lermontov M.Y. Vətən; Üç xurma ağacı.- Krılov İ.A. Qurt və quzu; Balıq, ördək və xərçəng; Fil və alabaş; Sazandalar.- Nadson S.Y. Həyat; İrəli.

1946

13. Yaz səhəri: [məktəb yaşına çatmamış uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1946.- 8 s.

1948

14. Seçilmiş şeirləri: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; red. F.Qasımzadə.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1948.- 68 s.

Kitabın içindəkilər: Abbas Səhhət; Yaz; İlk bahar; Bağça; Güllərin bəhsi; Quşlar; Yay səhəri; Yay gecəsi; Köç; Qış; İki uşaq; Məktəb şagirdi; Ana və oğul; Küçə uşağı; Tənbəl; Əhmədin qeyrəti; İstiqbal bizimdir. *Təmsillər:* İki dana; Tülkü və qurd; Gün və külək; Cütçü və ilan; Ulaq və aslan; Qarı və qulluqçuları; İt və kölğəsi; Tülkü və meymun. *Tərcümələr:* Puşkin A.S. Qafqaz; Qış.- Qorki M. "Həyatın dibində" adlı əsərdən bir parça.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Şkulyov F.S. Payız.- Krılov İ.A. Qurd və quzu; Sazandalar; Fil və alabaş; Balıq, ördək və xərçəng; Zəhmətkeş ayı; Ayı və şir; Ayı və arılar; Qaraquş və arı.

15. Yay səhəri: [məktəb yaşına çatmamış uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1948.- 8 s.

1949

16. Seçilmiş şeirləri: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; red. F.Qasımzadə.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1949.- 68 s.

Kitabın içindəkilər: Abbas Səhhət; Yaz; İlk bahar; Bağça; Güllərin bəhsi; Quşlar; Yay səhəri; Yay gecəsi; Köç; Qış; İki uşaq; Məktəb şagirdi; Ana və oğul; Küçə uşağı; Tənbəl; Əhmədin qeyrəti; İstiqbal bizimdir. *Təmsillər:* İki dana; Tülkü və qurd; Gün və külək; Cütçü və ilan; Ulaq və aslan; Qarı və qul-

luqçuları; İt və kölğəsi; Tülkü və meymun. *Tərcümələr:* Puşkin A.S. Qafqaz; Qış.- Qorki M. "Həyatın dibində" adlı əsərdən bir parça.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Şkulyov F.S. Payız.- Krılov İ.A. Qurd və quzu; Sazandalar; Fil və alabaş; Balıq, ördək və xərçəng; Zəhmətkeş ayı; Ayı və şir; Ayı və arılar; Qaraquş və arı.

1950

17. Əsərləri /Abbas Səhhət; tərtib, qeydlər və müqəddimə Kamal Talıbzadə; red. Abbas Zamanov.- Bakı: Azərnəşr, 1950.- 398 s.

Kitabın içindəkilər: Abbas Səhhət. *Şeirlər:* Təranə; Şamaxı zəlzələsi; Fəryadi intibah yaxud amali-vətənpərvəranə; Qəzet nədir?; Dilbəri-hürriyyətə qitə; Yad et!; Vaveylayi-nifrət; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış; Vətən; Müsəlman ürəfaları; Alimnümalar; Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Bəyani-hal; Şikayət; Ölü şəhər; Yadındamıdır?; Dərya kənarı; Şeyx Sədi; Xacə Hafiz; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; Məst yaxud sərxoş; Sabir; Özlərini sevənlərə; Yay gecəsi; Yay səhəri; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Əhmədin qeyrəti; Oğlum üçün; Sabir; Vətən; Olmalı; Haşımbəy mərhum üçün; Şair, şeir pərisi və şəhərli; Şərarə; Şair. *Mənzum məktublar:* Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına; Naseh; Bir məktuba cavab; Yazmam!; Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına; 9 Mart. *Uşaq şeirləri:* Firdövsül-ətfal yaxud coçuqlar bağçası; Ana və oğul; Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Oğru və anası; Küçə uşağı; Ayı və arılar; Ayı və şir; Sərçə və qırğı; Qarışqa və milçək; Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Gün və külək; Ulaq və aslan; İlk bahar; Köç; İki uşaq; Ana və bala; İki dana; Məktəb şagirdi; Aşpaz və pişik; Bir məktəbdə imtahan; Güllərin bəhsi; Tənbəl; Bağça. *Tərcümələr:*

Jan Ramo. Nəğmeyi-ordbehişt.- *Müəllifləri məlum olmayan tərcümə:* Təbiətin gəlməsi.- Lermontov M.Y. Mtsırı.- Krılov İ.A. Fil və alabaş; Sazandalar; Qaraquş və arı; Zəhmətkeş ayı; Balıq, ördək və xərçəng; Qazlar; Göl və çay; Qurd və quzu; Cütçü və ilan.- Viktor Hüqo. Yatmış uşaq.- Əmir Xosrov Dəhləvi. Oğluma nəsihət.- Puşkin A.S. Qış; Qış yolu və ya qış səfəri; Qafqaz; Uçqun yaxud uçurum; Qaraçılar; Suda boğulmuş; Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə; Peyğəmbər.- Krılov İ.A. Peyğəmbər.- Lermontov M.Y. Hacı Abrek; Terekin sovqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı; Çərkəslər; Vətən; Mübahisə.- Hols Miller. Xəbərdar!.- Nadson S.Y. İstiqbal bizimdir; İrəli!; Həyat; Zindan; Danışma!.- Belousov İ.A. Qış gecəsi.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.- Smirnov. Payız; Çay kənarı; Yay gecəsinin axşamı.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Pleşşeyev A.N. Dilənçi.- Qorki M. Gün ki səhərlər; Yay səhəri.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Tolstoy A.K. Dustaq.- Kozlov İ.İ. Vətəni yada salmaq.- Jadovski Y.V. Kim mənə yavuqraqdır?.- Mixaylov M. Yağışdan sonra; Ağ paltar.- Neçayev Y.Y. Qış sabahı.- Şkulyov F.S. Payız.- Saturyan A. Həyəcanlı nəğmələr.- *Müəllifləri məlum olmayan tərcümələr*: Ədalət; Qitə; Axırıncı növhələr.- Barataşvili N. N.Barataşvili nəşidələrindən.- Alfred de Müsse. Mayıs gecəsi.- Ezop. Ot bıçını. *Hekayə:* Cərrahlıq. *Pyeslər:* Yoxsulluq eyib deyil; Neft fontanı; Cəhalət səmərəsi, yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi; Tağı və Nağı. *Məqalələr:* Təzə şeir necə olmalıdır?; Sabir; Sabirin tərcümeyi-halı; Müqəddimə; Qeydlər; Lüğət.

1952

18. Cücələr: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; rəs. S.Vlasova.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1952.- 6 s. şək.

19. Quşlar: [məktəbyaşına çatmamış uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; rəs. S.Vlasova.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1952.- 9 s. şək.

1954

20. Bağçam: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; rəs. E.Aslanov.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1954.- 8 s.

21. Şeirlər: [şeirlər və rus klassiklərindən tərcümələr] /Abbas Səhhət, müqəd. K.Talıbzadə; red. X.Əzizbəyov; rəs. R.Əmirov.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1954.- 68 s.

Kitabın içindəkilər: Müqəddimə. *Şeirlər:* Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Sərçə və qırğı; Güllərin bəhsi; Vətən; Oğru və anası; Ayı və arılar; Ayı və şir; Tülkü və qurd; Ulaq və aslan; Yay səhəri; Köç; İki uşaq; Ana və bala; İki dana; Tənbəl; Bağça. *Rus klassiklərindən tərcümələr:* Krılov İ.A. Balıq, ördək və xərçəng; Fil və alabaş; Sazandalar; Zəhmətkeş ayı; Göl və çay; Qurd və quzu; Cütçü və ilan.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı.- Puşkin A.S. Qış; Qış yolu və ya qış səfəri; Qafqaz.- Qorki M. Gün ki səhərlər...- Lermontov M.Y. Üç xurma ağacı; Vətən.- Derjavin Q.R. Ana duası.

1956

22. Cücələr: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1956.- 7 s. şək.

1957

23. Quşlar: [məktəb yaşına çatmamış uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1957.- 8 s. şək.

1958

24. Seçilmiş şeirlər /Abbas Səhhət; müqəd. K.Talıbzadə; red. Y.Məmmədov; rəs. İ.Piçxadze.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1958.- 96 s.

Kitabın içindəkilər: Müqəddimə. *Şeirlər:* Quşlar; Yaz; Qaranquş balaları; Cücələr; Bağça; Güllərin bəhsi; Köç; Yaz; Yay; Yay səhəri; Payız çağında; Qış; Əkinçi nəğməsi; İki uşaq; Tənbəl; Ata və oğul; Ana və bala; Oğru və anası; Məktəb şagirdi; Vətən; Küçə uşağı; Qarı və qulluqçuları; Əhmədin qeyrəti. *Təmsillər:* İki dana; Ayı və şir; Ayı və arılar; Qarışqa və milçək; Gün və külək; Tülkü və meymun; Ulaq və aslan; Tülkü və qurd; Sərçə və qırğı; İt və kölgəsi. *Tərcümələr:* Derjavin Q.R. Ana duası.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı.- Krılov İ.A. Zəhmətkeş ayı; Fil və alabaş; Sazandalar; Cütçü və ilan; Balıq, ördək və xərçəng; Qurd və quzu.- Puşkin A.S. Qafqaz; Qış; Qaraçılar.- Lermontov M.Y. Üç xurma ağacı; Mtsıri.- Qorki M. Gün ki səhərlər....- Gete İ.V. Ərdo Məlik.

1960

25. Cücələr: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; rəs. S.Vlasova.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1960.- 8 s. şək.

1963

26. Bağça: [uşaqlar üçün şeir] /Abbas Səhhət; red. İ.Tapdıq; rəs. F.Quliyev.- 4-cü nəşr.- Bakı: Azərnəşr, 1963.- 12 s. şək.

1966

27. Cücələr: [məktəb yaşı çatmamış uşaqlar üçün şeir] /Abbas Səhhət; red. İ.Tapdıq; rəs. Y.Hüseynov.- Bakı: Azərnəşr, 1966.- 8 s. şək.

1967

28. Bir yetimin xoşbəxtliyi: [birpərdəli pyes] /Abbas Səhhət; red. G.Həsənzadə.- Bakı: Gənclik, 1967.- 11 s.

1968

29. Şeirlər /Abbas Səhhət; tərt ed. X.Musayeva; red. İ.Tapdıq.- Bakı: Gənclik, 1968.- 19 s. şək.

Kitabın içindəkilər: Yay səhəri; Cücələr; Qaranquş balaları;

Yaz; Quşlar; Ayı və arılar; Ayı və şir; İlk bahar; Köç; İki uşaq; Tənbəl; Bağça; Qarı və qulluqçuları; İki dana; Tülkü və qurd.

1970

30. Bağçam: [məktəbəqədəryaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət red. R.Şıxəmirova; rəs. A.Hacıyev.- Bakı: Gənclik, 1970.- 12 s. şək.

1975

31. Əsərləri: 2 cilddə /Abbas Səhhət; müqəd., tərt. ed. və qeydlər. K.Talıbzadə; red. Ə.Mirəhmədov.- Bakı: Azərnəşr, 1975.- C.1.- 314 s.

Kitabın içindəkilər: K.Talıbzadə. Müqəddimə. Abbas Səhhət. *Şeirlər:* Şeyx Sədi; Xacə Hafiz; Ey könül, yatmagilən, dur gözün aç, bidar ol!; Dərya kənarı; Şamaxı zəlzələsi; Dəvət; Nidayi-millət yaxud amali-vətənpərvəranə; Fəryadi-intibah yaxud amali-vətənpərvəranə; Qəzet nədir?; Ey vətən, getmə ki, əldən gedəriz; Naleyi-təhəyyür yaxud millətə xitab; Dilbəri-hürriyyətə; Yad et!; Vaveylayi-nifrət; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış; Vətən; Müsəlman ürəfaları; Alimnümalar; Sabir, ey şairi-dühapərvər; Sabir; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Bəyani-hal; Şikayət; Aləmi-islama; Ölü şəhər; Yadındamıdır?; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; Nitqi-mənzum; Tohid; Məst yaxud sərxoş; Yoldaşım üçün göz yaşı...; Bir məktuba cavab; Özlərini sevənlərə; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Əhmədin qeyrəti; İnsanlıq vəzifəsi; Yuxu; Sual və cavab; Yay səhəri; Oğlum üçün; Sabir; Vətən; Nəvayi-aşiqanə; Ninni; Bəradərim Ə.M.Sərkərov cənablarına!; Haşım bəy mərhum üçün; Şair, şeir pərisi və şəhərli; Şərarə; Təxliyə yaxud qaçqın; Şair. *"Kəlniyyət" satiraları:* Yol verin!; Aclıq davası; Təqdir edəlim!; Zəhmət çəkmə!; Student; Bənzətmə; Deyim, deməyim?!;

Orucluğun proqramması; Çəpər çəkməsin; Çox yaşa!; İtaliya; "Kəlniyyət"ə məxsus ədəbiyyat; Ədəbiyyat ("Kəlniyyət!" Al bircə qələmdan, kağız"); Üxüvvət" məktəbi; Əşar ("Kəlniyyət!" Ey dərdimizin dərmanı"); Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm…; Şeir yaxud meir; Ədəbiyyat ("Bəsdi daha "Kəlniyyət!"); Ədəbiyyat ("Ey "Kəlniyyət!" Ey xatirinin zövqü savası"); Odessa xəyalatı; Rozəxan. *Taziyanələr:* Varsa doğru sözə həvəs səndə; Çıxsın; Teleqraf gündə verir xalqa xəbər; Ruskoe slovo, Novı vremya; Var idi heç olmasa Şirvanda beş-üç il qabaq; Teleqraf müxbiri şərm eyləməyir; Bölgü-bölgü olmuş bu gün Türkiyə; Ata çıxan ağacı oğlu budaq-budaq gəzər. *Mənzum məktublar:* Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına; Yazmam!; Bir məktuba cavab; Naseh; Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına; 9 mart. *Uşaq şeirləri:* Məktəb uşağı; Ana və oğul; Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Ot biçini; Tənbəl; Güllərin bəhsi; Küçə uşağı; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Oğru və anası; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Ulaq və aslan; İlk bahar; İki uşaq; Köç; Ana və bala; İki dana; Məktəb şagirdi; Aşpaz və pişik; Bir məktəbdə imtahan. *Hekayələr:* Cərrahlıq; Bədbəxt ailə; Qaragünlü Həlimə. *Pyeslər:* Yoxsulluq eyb deyil; Neft fontanı; Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi; Tağı və Nağı. Qeydlər.

32. Köç /Abbas Səhhət; red.: F.Sadıq, V.Yusif; rəs. A.Ələsgərov.- Bakı: Gənclik, 1975.- 52 s. şək.

Kitabın içindəkilər: *Uşaq şeirləri:* Ana və oğul; Ata və oğul; Vətən; Quşlar; İki uşaq; Bir məktəbdə imtahan; Qaranquş balaları; Bağça; Ana və bala; İlk bahar; Məktəb şagirdi; Yay səhəri; Aşpaz və pişik; Oğru və anası; Yaz; Cücələr; Tənbəl; Əkinçi nəğməsi; Güllərin bəhsi; Köç. *Təmsillər:* Qarışqa və milçək; İki dana; Sərçə və qırğı; Ayı və arılar; Gün və külək;

Ulaq və aslan; Tülkü və meymun; Tülkü və qurd. *Tərcümələr:* Viktor Hüqo. Yatmış uşaq.- *Müəllifləri məlum olmayan tərcümə:* Təbiətin gülməsi.- Smirnov. Payız.- Krılov İ.A. Fil və alabaş.- Medvedev L.M. Qış; Lermontov M.Y. Vətən.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Smirnov. Çay kənarı; Krılov İ.A. Sazandalar.- Smirnov. Yay gecəsinin axşam.- Puşkin A.S. Qafqaz; Qış.- Krılov İ.A. Balıq, ördək və xərçəng; Ayı və şir; Zəhmətkeş ayı.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.

1976

33. Əsərləri: 2 cilddə /Abbas Səhhət; tərtib və qeydlər K.Talıbzadə; red. Ə.Mirəhmədov.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- 314 s.

Kitabın içindəkilər: *Məqalələr:* Təzə şeir necə olmalıdır?; Qara xəbər; Sabir; Sabirin tərcümeyi-halı; Şairi-mərhum Sabir əfəndinin qəbri; Müqəddimə; Bir-iki söz; Edadi məktəblərdə milli tərbiyə; Məktəblərdə ana dili; “Sovqat”oxucularına; Nəğmə və musiqinin məktəblərdə əhəmiyyəti; Qəndin vücudumuza olan faydası; Millət məclisi; Üçüncü bir düşmən; Şamaxıdan (müxbir məktubları). *Tərcümələr:* Jan Ramo: Nəğmeyi-ordbehişt.- Krılov İ.A. Zəhmətkeş ayı; Qazlar; Balıq, ördək və xərçəng; Cütçü və ilan; Fil və alabaş; Qurd və quzu; Sazandalar; Qaraquş və arı; Göl və çay.- Lermontov M.Y. Mtsıri; Peyğəmbər; Vətən; Mübahisə; Çərkəslər; Terekin sovqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı; Hacı Abrek.- Hüqo Viktor. Yatmış uşaq. Əmir Xosrov Dəhləvi: Oğluma nəsihət.- Puşkin A.S. Qafqaz; Qış; Peyğəmbər; Suda boğulmuş; Qaraçılar; Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə; Uçqun yaxud uçurum; Qış yolu ya qış səfəri.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri.- Medvedev L.M. Qış.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Kozlov İ.İ. Vətəni yada salmaq.- Jadovski Y.V. Kim mənə yavuqraqdır?.- Pleşşeyev A.N. Dilənçi.- Qofman V.V. Yağışdan sonra.- Smirnov. Yay gecəsinin axşamı; Çay kənarı; Payız.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Qrekov N.P. Payızın nişanələri.- Şkulyov F.S. Payız.- Neçayev Y.Y. Qış sabahı.- Belousov İ.A. Qış gecəsi.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.- Qorki M. Gün çıxır, batır...- Hartman M. Ağ paltar.- Tolstoy A.K. Dustaq.- Saturyan A. Həyəcanlı nəğmələr.- Hols-Miller. Xəbərdar.- Minski N.M. Sükut.- Nadson S.Y. İstiqbal bizimdir; Danışma; İrəli; Həyat; Zindan.- Şevçenko T.Q. Yan Qusun lisanından deyilmişdir.- Sereteli A.R. Mən müqəddəs təsvirlərin önündə; Xanəndə Qoqi.- Barataşvili N. N.Barataşvili nəşidələrindən.- Alfred de Müsse. Mayıs gecəsi. *Müəllifləri məlum olmayan tərcümələr*: Təbiətin gülməsi; Bağça: Qitə; Lənət; Ədalət; Axırıncı növhələr. *Əlavələr:* Ə.Tofiq Şirvani. Şamaxıda teatr; Lağlağı. Səhhətnamə; Sabir M.Ə. İki məktub; Abdulla Şaiq. Səhhət təxəllüs Mirzə Abbasqulu Mehdizadənin tərcümeyi-halı; Şamaxıda Sabir günü; Məhəmməd Hadi. Abbas Səhhətin üfuli əbədisi; Eynəli Sultanov. Abbas Səhhət haqqında; Fərhad Ağazadə. İki ziya; Salman Mümtaz. Abbas Səhhət haqqında; Sabir haqqında xatirələr. Abdulla Şaiq. Abbas Səhhət; Cəmo Cəbrayılbəyli: Abbas Səhhət (Mirzə Abbasqulu); Əbdülqafar Mahmudov. Mən Səhhəti tanıyırdım...; Məmmədsəlim Tahirli. Böyük dostluq nümunəsi; Püstəxanım Yüzbaşınskaya. Səhhət haqqında xatirələrim; Rəmzi Yüzbaşov. Abbas Səhhət real məktəbdə; Azad Əfəndizadə. Sevimli müəllimim haqqında kiçik bir xatirə. Məmmədəmin Əfəndi: Şair müəllimimin xatirəsi. Qeydlər.

1977

34. Cücələrim: [məktəb yaşı çatmamış uşaqlar üçün şeir] /Abbas Səhhət; red. M.Namaz; rəs. T.Kazımov.- Bakı: Gənclik, 1977.- 11 s. şək.

1984

35. Seçilmiş əsərləri /M.Ə.Sabir, A.Səhhət; tərt ed. K.Talıbzadə; ön söz. müəl. Ə.Mirəhmədov; rəs. A.Hüseynov.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- 352 s.; 5 v. şəkil. Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə.

Kitabın içindəkilər: **Abbas Səhhət. Seçilmiş əsərləri. Şeirlər:** Fəryadi intibah yaxud amali vətənpərvəranə; Yad et!; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış; Vətən; Müsəlman ürəfaları; Alimnümalar; Sabir, ey şairi dühapərvər; Sabir; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Ölü şəhər; Nitqi-mənzum; Məst yaxud sərxoş; Özlərini sevənlərə; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Əhmədin qeyrəti; Yuxu; Sual və cavab; Yay səhəri; Oğlum üçün; Sabir; Vətən; Nəvayi-aşiqanə; Şair, şeir pərisi və şəhərli; Şərarə. *"Kəlniyyət" satiraları.* Yol verin!; Təqdir edəlim!; Zəhmət çəkmə; Student; Bənzətmə; Orucluğun proqramması; "Kəlniyyət"ə məxsus ədəbiyyat; "Üxüvvət" məktəbi "Kəlniyyət", ağrın bu qoca naqqala..; "Kəlniyyət!" Ey dərdimizin dərmanı; "Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm..."; Bəsdi daha, "Kəlniyyət". Odessa xəyalatı. *Mənzum məktublar:* Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına; Yazmam!; Naseh; Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına. *Uşaqlar üçün əsərlər. Şeirlər:* Ana və oğul; Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Ot biçini; Tənbəl; Güllərin bəhsi; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Tülkü və qurd; Ayı və şir; Oğru və anası; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Ulaq və aslan; İlk bahar; Köç; Ana və bala; İki dana; Məktəb şagirdi; Aşpaz və pişik; Bir məktəbdə imtahan. **Pyes:** Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi. *Tərcümələr:* Jan Ramo. Nəğmeyi-ordbehişt.- Krılov İ.A. Zəhmətkeş ayı; Qazlar; Balıq, ördək və xərçəng; Cütçü və ilan; Fil və alabaş; Qurd və quzu; Sazandalar; Qaraquş və arı; Göl və çay.- Lermontov M.Y. Mtsıri; Peyğəmbər; Vətən; Mübahisə; Çərkəslər; Terekin sovqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı; Hacı Abrek.- Viktor Hüqo. Yatmış uşaq.- Əmir Xosrov Dəhləvi. Oğluma nəsihət.- Puşkin A.S. Qafqaz; Qış; Peyğəmbər; Suda boğulmuş; Qaraçılar; "Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə"; Uçqun yaxud uçurum; Qış yolu ya qış səfəri.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri.- Medvedev L.M. Qış.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Kozlov İ.İ. Vətəni yada salmaq.- Jadovski Y.V. Kim mənə yavuqraqdır?.- A.N.Pleşşeyev: Dilənçi. V.V.Qofman: Yağışdan sonra. Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Qrekov N.P. Payızın nişanələri.- Şkulyov F.S. Payız.- Neçayev Y.Y. Qış sabahı.- Belousov İ.A. Qış gecəsi.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.- Qorki M. Gün çıxır, batır...- Moris Hartman. Ağ paltar.- Tolstoy A.K. Dustaq.- Saturyan A. Həyəcanlı nəğmələr.- Hols Miller. Xəbərdar!- Nadson S.Y. İstiqbal bizimdir; Danışma; İrəli; Həyat; Zindan.- Şevçenko T.Q. Yan Qusun lisanından deyilmişdir.- Sereteli A.R. Mən müqəddəs təsvirlərin önundə..; Xanəndə Qoqi.- Barataşvili N. N.Barataşvili nəşidələrindən.- Alfred de Müsse. Mayıs gecəsi. *Müəllifləri məlum olmayan tərcümələr:* Təbiətin gülməsi; Bağça; Qitə; Lənət; Ədalət; Axırıncı növhələr.

1987

36. Quşlar: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; red. Z.Şahsevənli; rəs. E.Babayev.- Bakı: Gənclik, 1987.- 14 s. şək.

Kitabın içindəkilər: Quşlar; Yaz; Vətən; Cücələr; Yay səhəri; Tənbəl; Payız çağında; İki uşaq; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar.

1988

37. Vətən: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; red. M.Namaz; rəs. Ş.Buksayev.- Bakı: Gənclik, 1988.- 12 s. şək.

2001

38. Cücələrim: [məktəb yaşı çatmamış uşaqlar üçün şeir] /Abbas Səhhət; rəs. T.Kazımov.- Bakı: Gənclik, 2001.- 12 s.şək.

39.Təmsillər, tərcümələr: [kiçikyaşlı uşaqlar və ibtidai sinif şagirdləri üçün] /Abbas Səhhət; burax. və yayıma məsul A.İbrahimov; rəs. N.Yunusov.- Bakı: CBS Polygraphic Production, 2001.- 15 s., şək.

Kitabın içindəkilər: Təmsillər: Sərçə və qırğı; Ayı və arılar; Ulaq və aslan; Tülkü və meymun; Tülkü və qurd. *Tərcümələr:* Krılov İ.A. Balıq, ördək və xərçəng; Sazandalar; Zəhmətkeş ayı. Puşkin A.S. Qafqaz; Qış.

40. Uşaq şeirləri: [kiçikyaşlı uşaqlar və ibtidai sinif şagirdləri üçün] /Abbas Səhhət; red. Z.Cəfərov; rəs. G.Hüseynova.- Bakı: CBS Poliqraphic Production, 2001.- 12 s., şək.

Kitabın içindəkilər: Vətən; Ana və bala; Cücələr; Quşlar; Tənbəl; Köç.

2002

41. Gün dağlara yayıldı: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün şeir] /Abbas Səhhət; red. F.Hüseynova; rəs. R.Hüseynov.- Bakı: Turan, 2002.- 16 s., şək. İlk kitabım.

Kitabın içindəkilər: Quşlar; İki uşaq; Tənbəl; Cücələr; Ata və oğul; Ayı və şir.

2005

42. Seçilmiş əsərləri /Abbas Səhhət; tərt. edəni, ön söz və qeydlərin müəl.: K.Talıbzadə.- Təkrar nəşr.- Bakı: Lider nəşriyyat, 2005.- 453, [3] s. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatı seriyası.

Kitabın içindəkilər: Ön söz. *Şeirlər:* Şeyx Sədi; Xacə Hafiz; "Ey könül, yatmagilən, dur gözün aç, bidar ol!"; Dərya kənarı; Şamaxı zəlzələsi; Dəvət; Nidayi-millət yaxud amali-vətənpərvəranə; Fəryadi-intibah yaxud amali-vətənpərvəranə; Qəzet nədir?; "Ey vətən, getmə ki, əldən gedəriz"; Naleyi-təhəyyür yaxud millətə xitab; Dilbəri-hürriyyətə; Yad et!; Vaveylayi-nifrət; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış; Vətən; Müsəlman ürəfaları; Alimnümalar; "Sabir, ey şairi-dühapərvər"; Sabir; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Bəyani-hal; Şikayət; Aləmi-islama; Ölü şəhər; Yadındamıdır?; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; Nitqi-mənzum; Tohid; Məst yaxud sərxoş; "Yoldaşım üçün göz yaşı..."; Bir məktuba cavab; Özlərini sevənlərə; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Əhmədin qeyrəti; İnsanlıq vəzifəsi; Yuxu; Sual və cavab; Yay səhəri; Oğlum üçün; Sabir; Vətən; Nəvayi-aşiqanə; Ninni; Bəradərim Ə.M.Sərkərov cənablarına!; Haşım bəy mərhum üçün; Şair, şeir pərisi və şəhərli; Şərarə; Təxliyə yaxud qaçqın; Şair. *"Kəlniyyət" satiraları:* Yol verin!; Aclıq davası; Təqdir edəlim!; Zəhmət çəkmə!; Student; Bənzətmə; Deyim, deməyim?!; Orucluğun proqramması; Çəpər çəkməsin; Çox yaşa!; İtaliya; "Kəlniyyət"ə məxsus ədəbiyyat; Ədəbiyyat ("Kəlniyyət!" Al bircə qələmdan, kağız"); "Üxüvvət" məktəbi; Əşar ("Kəlniyyət", ağrın bu qoca naqqala"); Ədəbiyyat ("Kəlniyyət!" Ey dərdimizin dərmanı"); "Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm…"; Şeir yaxud meir; Ədəbiyyat ("Bəsdi daha "Kəlniyyət!"); Ədəbiyyat ("Ey "Kəlniyyət!" Ey xatirinin zövqü səfası"); Odessa xəyalatı; Rozəxan. *Taziyanələr:* "Varsa doğru sözə həvəs səndə"; Teleqraf gündə verir xalqa xəbər; "Ruskoe slovo", "Novı vremya"; "Var idi heç olmasa Şirvanda beş-üç il qabaq"; Teleqraf müxbiri şərm eyləməyir; Bölgü-bölgü olmuş bu günTürkiyə; Ata çıxan ağacı oğlu budaq-budaq gəzər. *Mənzum məktublar:* Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına; Yazmam!; Bir məktuba cavab; Naseh; Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına; 9 mart. *Uşaq şeirləri:* Məktəb uşağı; Ana və oğul; Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Ot biçini; Tənbəl; Güllərin bəhsi; Küçə uşağı; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Tülkü və

meymun; Tülkü və qurd; Ayı və şir; Sərçə və qırğı; Oğru və anası; Gün və külək; Ulaq və aslan; İlk bahar; İki uşaq; Köç; Ana və bala; İki dana; Məktəb şagirdi; Aşpaz və pişik; Bir məktəbdə imtahan. *Hekayələr:* Cərrahlıq; Bədbəxt ailə; Qaragünlü Həlimə. *Pyeslər*: Yoxsulluq eyib deyil; Neft fontanı; Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi; Tağı və Nağı. *Məqalələr:* Təzə şeir necə olmalıdır?; Qara xəbər; Sabir; Sabirin tərcümeyi-halı; Şairi-mərhum Sabir əfəndinin qəbri; Müqəddimə; Bir-iki söz; “Sövqat”oxucularına; Qəndin vücudumuza olan faydası; Millət məclisi; Üçüncü bir düşmən; Şamaxıdan (müxbir məktubları). *Tərcümələr:* Jan Ramo: Nəğmeyi-ordbehişt. Krılov İ.A. Zəhmətkeş ayı; Qazlar; Balıq, ördək və xərçəng; Cütçü və ilan; Fil və alabaş; Qurd və quzu; Sazandalar; Göl və çay; Qaraquş və arı.- Lermontov M.Y. Mtsıri; Peyğəmbər; Vətən; Mübahisə; Çərkəslər; Terekin sövqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı; Hacı Abrek.- Viktor Hüqo. Yatmış uşaq.- Əmir Xosrov Dəhləvi. Oğluma nəsihət.- Puşkin A.S. Qafqaz; Qış; Peyğəmbər; Suda boğulmuş; Qaraçılar; “Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə”; Uçqun yaxud uçurum; Qış yolu ya qış səfəri.- Nikitin İ.S. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri.- Medvedev L.M. Qış.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Kozlov İ.İ. Vətəni yada salmaq.- Jadovski Y.V. Kim mənə yavuqraqdır?- Pleşşeyev A.N. Dilənçi.- Qofman V.V. Yağışdan sonra.- Smirnov. Yay gecəsinin axşamı; Çay kənarı; Payız.- Koltsov A.V. Taxıl biçini.- Qrekov N.P. Payızın nişanələri.- Şkulyov F.S. Payız.- Neçayev Y.Y. Qış sabahı.- Belousov İ.A. Qış gecəsi.- Gete İ.V. Ərdo Məlik.- Qorki M. Gün çıxır, batır...- Moris Hartman. Ağ paltar.- Tolstoy A.K. Dustaq.- Minski N.M. Sükut.- Hols-Miller. Xəbərdar.- Nadson S.Y. İstiqbal bizimdir; Danışma; İrəli; Həyat; Zindan.- Şevçenko T.Q. Yan Qusun lisanından deyilmişdir.- Sereteli A.R. Mən müqəddəs təsvirlərin önündə; Xanəndə Qoqi.- Barataşvili N. N.Barataşvili nəşidələrindən.- Alfred de Müsse. Mayıs gecəsi. *Müəllifləri məlum olmayan tərcümələr:* Təbiətin gülməsi;

Bağça: Qitə; Lənət; Ədalət; Axırıncı növhələr. Qeydlər.

2006

43. Seçilmiş əsərləri: Abbas Səhhət, Abdulla Şaiq /Abbas Səhhət, Abdulla Şaiq; tərt. ed. və ön söz müəllifi Baba Babayev; red. X.Məmmədov.-Bakı: Çaşıoğlu, 2006.- 336 s.

Kitabın İçindəkilər: Abbas Səhhət (1874-1918), *Şeirlər:* Şeyx Sədi; Xacə Hafiz; Şamaxı zəlzələsi; Dəvət; Qəzet nədir?; Dilbəri hürriyyətə; Yad et!; Vaveylayi-nifrət; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış; Vətən; Alimnümalar; Sabir; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Oxucularıma; Aləmi islama; Ölü şəhər; Yadındamıdır?; Füzulinin bir qəzəlini tərbi; “Yoldaşım üçün göz yaşı”; Yaz gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Əhmədin qeyrəti; Yuxu; Yay səhəri; Oğlum üçün; Sabir; Vətən; Şair, şeir pərisi və şəhərli. Uşaq şeirləri: Məktəb uşağı; Ana və oğul; Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Ot biçini; Tənbəl; Güllərin bəhsi; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Oğru və anası; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Ulaq və aslan; İlk bahar; İki uşaq; Köç; Ana və bala; İki dana; Məktəb şagirdi; Aşpaz və pişik. *Hekayələr:* Cərrahlıq; Bədbəxt ailə; Qaragünlü Həlimə.Pyeslər: Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi; Tağı və Nağı. *Məqalələr:* Təzə şeir necə olmalıdır?; Edadi məktəblərdə milli tərbiyə. *Tərcümələr:* Krılov İ.A. Balıq, ördək və xərçəng; Cütçü və ilan; Qurd və quzu.- Lermontov M.Y. Mtsıri.- Əmir Xosrov Dəhləvi. Oğluma nəsihət.- Puşkin A.S. Qafqaz; Peyğəmbər.- Derjavin Q.R. Ana duası.- Gete M.V. Ərdo Məlik.- Qorki M. Gün çıxır, batır....

2012

44. Ayı və şir: [4-7 yaşlı uşaqlar üçün] /Abbas Səhhət; rəsm və dizayn E.Cabbarov.- Bakı: Altun kitab, 2012.- 11 s. rəngli şək.

Kitablarda, dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc edilmiş əsərləri

1904

45. Ey könül, yatmagilən, dur gözün aç, bidar ol!: şeir /Abbas Səhhət //Şərqi rus.- 1904.- № 25.- 3 mart.

1905

46. Təzə şeir necə olmalıdır?: [ədəbi-elmi felyeton] /Abbas Səhhət //Həyat.- 1905. - № 14. - 23 iyun.

1906

47. Cərrahlıq: hekayə /Abbas Səhhət //Həyat.- 1906.- 5 mart.

48. Dəvət: şeir /Abbas Səhhət //Rəhbər.- 1906.- № 2, 5.

49. Elmdə və işdə xoşbəxtliyin əsası /Abbas Səhhət //Rəhbər.- 1906.- №4.- S.10.

50. Ey vətən, getmə ki, əldən gedəriz: şeir /Abbas Səhhət //İrşad.- 1906.- № 278.- 5 dekabr.

51. Fəryadi-intibah və ya amali-vətənpərvəranə: şeir /Abbas Səhhət //Dəbistan.- 1906.- № 15.- 15 noyabr.- S.2.

52. Qəzet nədir?: şeir /Abbas Səhhət //Dəbistan.- 1906.- № 16, 7 dekabr.- S.9-10.

53. Nidayi-millət yaxud amali-vətənpərvəranə: şeir /Abbas Səhhət //Rəhbər.- 1906.- № 3.

54. Şamaxı zəlzələsi: şeir /Abbas Səhhət //Həyat.- 1906.- № 51.- 5 mart.

1907

55. Ana və oğul; İt və kölgəsi: şeirlər /Abbas Səhhət //Dəbistan.- 1907.- № 3.- S.42; № 6.- S.95.

56. Dilbəri-hürriyətə qitə: şeir /Abbas Səhhət //Rəhbər.- 1907.- № 5.- 17 yanvar.

57. Məktəb uşağı: şeir /Abbas Səhhət //Dəbistan.- 1907.- № 2. ("Firdövsül-ətfal yaxud coçuqlar bağçası" sərlövhəsilə çıxmışdır).

58. Naleyi-təhəyyür yaxud millətə xitab: şeir /Abbas Səhhət //Rəhbər.- 1907.- №5.- 17 yanvar.

1908

59. Əkrəm bəyə nəzirə /Abbas Səhhət //İnqilab və mədəniyyət.- 1908.- № 1, 18 fevral.

60. İt və kölgəsi; Quşlar: şeir /Abbas Səhhət //İkinci il.- Bakı: Qeyrət mətbəəsi, 1908.- S.30-31; 70.

61. Qarı və qulluqçuları; Yaz; Ot biçini; Tənbəl güllərin bəhsi: şeirlər /Abbas Səhhət //Mahmudbəyov M. İlk qiraət.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1908.- S.25; 30; 31-32; 37-38; 45-47. ("Abbas Səhhət Şirvani" imzası ilə).

62. Vaveylayi-nifrət: şeir /Abbas Səhhət //İrşad.- 1908.- № 38.- 24 mart.

63. Yad et!: şeir /Abbas Səhhət //İrşad.- 1908.- № 19.- 14 fevral.

1909

64. İt və kölgəsi; Quşlar; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış /Abbas Səhhət //İkinci il: dərslik /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.27-28; 67; 83-84; 87-88; 91; 93

65. Məktəb uşağı; Küçə uşağı; Ayı və arılar; Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Vətən /Abbas Səhhət //Mahmudbəyov və Mehdizadə. Yeni məktəb. I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.-S.6-7; 9-10; 35; 42; 43; 45; 57; 65; 143.

66. Tənqid /Abbas Səhhət //Tərəqqi.- 1909.- 11 sentyabr.- № 206.

1910

67. Alimnümalar: şeir /Abbas Səhhət //Zənbur.- 1910.- № 18.- 28 may. (Şeir "Sarsaq" imzası ilə nəşr olunub).

68. İt və kölgəsi; Quşlar; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış /Abbas Səhhət //İkinci il: dərslik /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- III nəşri.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1910.- S.27-28; 67; 83-84; 87-88; 91; 93.

69. Müsəlman ürəfaları: şeir /Abbas Səhhət //Zənbur.- 1910.- № 13. (Şeir "Sarsaq" imzası ilə nəşr olunub).

70. Ulaq və aslan: təmsil /Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- II çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1910.- S. 90.

1911

71. Cümlə qayğu: şeir /Abbas Səhhət //Həqiqəti-əfkar.- 1911.- № 10.- 17 dekabr.

72. Əndişeyi-rindanə: şeir /Abbas Səhhət //Həqiqəti-əfkar.- 1911.- № 3.-12 noyabr.

73. İntiqad ayineyi-millətdir /Abbas Səhhət //Yeni İrşad.- 1911.- № 99.- 29 dekabr.

74. İt və kölgəsi; Quşlar; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış /Abbas Səhhət //İkinci il /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- IV çapı.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1911.- S.27-28; 67; 83-84; 87-88; 91; 93.

75. Qara xəbər: [Sabirin xəstəliyi ilə əlaqədər] /Abbas Səhhət //Məlumat.- 1911.- № 16.- 19 iyul.

76. M.Ə.Sabirə heykəl: [Sabirin vəfatı münasibətilə] /Abbas Səhhət //Məlumat.- 1911.- № 18, 21 iyun.

77. Rəddiye-rindanə: şeir /Abbas Səhhət //Həqiqəti-əfkar.- 1911.- № 5, 20 noyabr.

78. Sabir. "**Sabir, ey şairi-dühapərvər":** şeir /Abbas Səhhət // Məlumat.- 1911.- № 16.- 19 iyul.

79. Sabir: məqalə [Sabirin vəfatı ilə əlaqədar] /Abbas Səhhət //Yeni irşad.- 1911.- № 2; 4; 7.- 6 sentyabr; 29-31 avqust.

80. Sabir: şeir /Abbas Səhhət //Məlumat.- 1911.- № 18, 21 iyul.

81. Şamaxıdan qara xəbər: [M.Ə.Sabirin vəfatı münasibətilə məqalə və şeir] /Abbas Səhhət //Məlumat.- 1911.- № 16, 19 iyul.

82. Təcəddüd və tərəqqi: şeir /Abbas Səhhət //Həqiqəti-əfkar.- 1911.- № 11.- 24 dekabr.

83. Yazmam. Firidun bəy Köçərli cənablarına: [mənzum məktub] /Abbas Səhhət //Yeni irşad.- 1911.- № 81, 6 dekabr.

1912

84. Aclıq davası: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 6, 29 iyun.

85. Ana və bala: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- № 14.- 9 iyun.

86. Ata çıxan ağacı oğul budaq-budaq gəzər: taziyanə /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 23, 28 oktyabr.

87. Bənzətmə: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 12, 10 avqust.

88. Bəsdi daha "Kəlniyyət!: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 30, 16 dekabr.

89. Bölgü-bölgü olmuş bu gün Türkiyə: taziyanə /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 28, 2 dekabr. ("A.S." imzası ilə nəşr olunmuşdur).

90. Cəhalət səmərəsi, yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi: pyes /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- № 13-15.- S.235-238.

91. Çəpər çəkməsin: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 20, 6 oktyabr.

92. Çox yaşa: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 22, 21 oktyabr.

93. Deyim, deməyim?: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 13, 17 avqust.

94. Ey "Kəlniyyət"! Ey xatirimin zövqü səfası: satira /Abbas Səhhət // Kəlniyyət.- 1912.- № 30, 16 dekabr.

95. Əşar: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 27, 25 noyabr.

96. İki dana: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- № 21, 14 dekabr.- S.331-332.

97. İki uşaq: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- № 11, 21 aprel.- S.166-167.

98. İlk bahar: şeir /Abbas Səhhət // Məktəb.- 1912.- № 9, 17 mart.- S.133-134.

99. İt və kölgəsi; Quşlar; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış /Abbas Səhhət //İkinci il: dərslik /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b.- V çapı.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1912.- S.27-28; 67-68; 86; 88; 91; 93-94.

100. İtaliya: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 23, 28 oktyabr.

101. "Kəlniyyət" Ey dərdimizin dərmanı: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 28, 2 dekabr.

102. "Kəlniyyət" Al bircə qələmdan, kağız: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 25, 11 noyabr.

103. Kəlniyyətə məxsus ədəbiyyat: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 24, 4 noyabr.

104. Köç: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- №13.

105. Neft fontanı: [bir məclisli komediya] /Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- 29 s.

106. Oğlum üçün: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- № 5.

107. Orucluğun proqramması: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- №15, 31 avqust.

108. Russkoye slovo, novı vremya: taziyanə /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 25, 11 noyabr. ("A.S." imzası ilə nəşr olunmuşdur).

109. Sabir: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1912.- № 16.

110. Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı: Kaspi mətbəəsi.- 1912.- S.4-12.

111. Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm...: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 29, 9 dekabr.

112. Student: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 11, 3 avqust.

113. Şeir yaxud meir: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 29, 9 dekabr.

114. Teleqraf gündə verir xalqa xəbər: taziyanə /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 23, 28 oktyabr. ("A.S." imzası ilə nəşr olunmuşdur).

115. Teleqraf müxbiri şərm eyləməyir: taziyanə /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 26, 18 noyabr. ("A.S." imzası ilə nəşr olunmuşdur).

116. Təqdir edəlim: [Rəşid bəy Əfəndiyevin dini kitabları rus dilinə tərcümə etməsinə işarə olunur] /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 8, 13 iyul.

117. Üxüvvət məktəbi: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 26, 18 noyabr.

118. Var idi heç olmasa Şirvanda beş-üç il qabaq: taziyanə /Abbas Səhhət //İqbal.- 1912.- № 213, 16 noyabr.- ("Şeyx Şeypur" imzası ilə nəşr olunmuşdur).

119. Varsa doğru sözə həvəs səndə: taziyanə /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 9, 20 iyul. ("Şeyx Şeypur" imzası ilə).

120. Yay səhəri; **Məktəb şagirdi:** şeirlər /Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı, 1912.- Hissə1.- S.7-8; 18.

121. Yol verin!: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 4.- 15 iyun. (Şeir "Şeyx Şeypur" imzası ilə nəşr olunmuşdur).

122. Zəhmət çəkmə!: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1912.- № 9, 20 iyul.

1913

123. Aşpaz və pişik: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1913.- № 7.

124. Bir məktəbdə imtahan: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1913.- № 9, 13 may.

125. Odessa xəyalatı: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1913.- № 1, 1 yanvar.

126. Rozəxan: satira /Abbas Səhhət //Kəlniyyət.- 1913.- № 4, 20 yanvar.

127. Sabir: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1913.- № 11.

1914

128. Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına: mənzum məktub /Abbas Səhhət //İqbal.- 1914.- № 92, 13 mart.

129. Bizdə milliyyət uyğusu olur /Abbas Səhhət //Bəsirət.- 1914.- 10 may, №5.

130. Dil ədəbiyyat məsələlərinə aid /Abbas Səhhət //Bəsirət.- 1914.- 10 may, № 5.

131. İt və kölgəsi; Quşlar; Yaz; Yay; **Payız çağında; Qış** /Abbas Səhhət //A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə. İkinci il.- VI çapı.- Bakı: Orucov qardaşlarının mətbəəsi, 1914.- S.27-28; 67-68; 86; 88; 91; 93-94.

132. Milli ideyalar /Abbas Səhhət //İqbal.- 1914.- 4 mart.

133. Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1914.- S.3-13.

134. Ulaq və aslan /Abbas Səhhət //Yeni məktəb: [Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı] /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir. İsa bəy Aşurbəyli.- V çapı.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1914.- S.99-100.

135. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1914.- № 2, 1 fevral.- S.18-19.

1915

136. Babayi-əmir /Abbas Səhhət //Son xəbər.- 1915.- 24 iyun, № 6.- S.3.

137. Bədbəxt ailə: hekayə /Abbas Səhhət //İqbal.- 1915.- № 902, 2 aprel.

138. Bəradərim Ə.M.Sərkərov cənablarına /Abbas Səhhət //Qurtuluş.- 1915.- № 4.- 16 noyabr.

139. Cərrahlıq: [A.P.Çexovun "Xirurgiya" adlı hekayəsindən iqtibas edilmişdir] /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1915.- № 6-7, 19 aprel.

140. Çalışqanlığın nəticəsi /Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- 1915.- 4 noyabr.- S.8.

141. Dərs kitabları /Abbas Səhhət //Yeni iqbal.- 1915.- 18 iyun, № 36.

142. Hümmətli Fağır /Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- 1915.- S.24-25.

143. Ninni: şeir /Abbas Səhhət //Qurtuluş.- 1915.- № 4.- 16 noyabr.

144. Olmalı: şeir [müəllim Cəmo Cəbrayılbəyliyə ithaf olunur] /Abbas Səhhət //Qurtuluş.- 1915.- may.

145. Rusiyada türk tatar qövmləri /Abbas Səhhət //Açıq söz.- 1915.- 28 dekabr, № 71.

1916

146. Haşım bəy mərhum üçün: şeir /Abbas Səhhət //Açıq söz.- 1916.- № 125, 2 mart.

147. İt və kölgəsi; Quşlar; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış /Abbas Səhhət //İkinci il /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- VIII çapı.- Bakı: Məktəb mətbəəsi, 1916.- S.27-28; 67-68; 86; 88; 91; 93-94.

148. Məktəblərdə ana dili /Abbas Səhhət //Açıq söz.- 1916.- 22 fevral.- № 117.

149. Musiqi və nəğmənin məktəblərdə əhəmiyyəti /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1916.- 4 noyabr, № 53.

150. Sovqat oxucularına /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1916.- 26-30 sentyabr, № 24-25.

151. Şair, şeir pərisi və şəhərli: şeir /Abbas Səhhət //Açıq söz.- 1916.- № 228, 229, 230, 231, 4, 5, 6, 7 iyul.

152. Şərarə: şeir /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1916.- № 27, 3 oktyabr.

153. Ulaq və aslan: təmsil /Abbas Səhhət //Yeni məktəb: /M.Mahmudbəyov; Abbas Səhhət Mehdizadə.- VII çap.- Bakı: Məktəb mətbəəsi, 1916.- S.99-100.

1917

154. Elm heç kəsin şəxsi mülkü deyil /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1917.- 4 aprel, № 175.

155. İt və kölgəsi: şeir /Abbas Səhhət //İkinci il /A.Şaiq, M.Mahmudbəyzadə və b..- IX çapı.- Bakı: Turan mətbəəsi, 1917.- S.27-28.

156. Qaragünlü Həlimə /Abbas Səhhət //Qardaş köməyi.- Bakı, 1917.- № 1.

157. Quşlar; Payız çağında; Qış /Abbas Səhhət //İkinci il: /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- IX çapı.- Bakı: Turan mətbəəsi, 1917.- S.67-68; 91; 93-94.

158. Millət məclisi /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1917.- 4 fevral.- № 175.

159. Şamaxıda Sabir günü: şeir /Abbas Səhhət //Açıq söz.- Bakı.- 1917.- № 533, 31 iyul.

160. Şamaxıdan: müxbir məktubları /Abbas Səhhət //Açıq söz.- 1917.- 26 mart, 30 may, 20 iyun, 18 avqust, 20 noyabr, № 433, 502, 505, 544, 610.

161. Şərarə: şeir /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1917.- № 145, 24 fevral.

162. Təxliyə yaxud qaçqın: şeir /Abbas Səhhət //Qardaş köməyi.- 1917.- may.- S.23.

163. Üçüncü bir düşmən /Abbas Səhhət //Sovqat.- 1917.- № 197, 2 may.

164. Yay; Yaz /Abbas Səhhət //İkinci il /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- IX çapı.- Bakı: Turan mətbəəsi, 1917.- S.86; 88.

1919

165. Azərbaycan: şeir /Abbas Səhhət //Mirzazadə A. Milli nəğmələr.-Bakı: "İran" elektrik mətbəəsi, 1919.-S.2-3.

166. Payızın axır ayı; İlk bahar; Çoban /Abbas Səhhət //Uşaq gözlüyü /A.Şaiq; M.Mahmudbəyzadə və b..- VI çapı.- Bakı: İran mətbəəsi, 1919.- S.53; 56.

167. Yağışdan sonra; Yay səhəri /Abbas Səhhət //Şaiq A. Milli qiraət kitabı: I dərəcəli məktəblərin IV, V siniflərinə məxsusdur.- Bakı, 1919.- S.213-214.

1920

168. Aslan və qurd: təmsil /Abbas Səhhət //Məktəb.- 1920.- № 1.

169. Nəvayi-aşiqanə: şeir /Abbas Səhhət //Qurtuluş.- 1920.- № 2, 20 aprel.- S.12.

1922

170. Sabir: ["Ey ən sevimli şairimiz" misrası ilə başlanan şeir] /Abbas Səhhət //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı, 1922.- S.415-416.

171. Sabirə: ["Ey mücəssəm duyğu..." misrası ilə başlanan şeir] /Abbas Səhhət //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı, 1922.- S.412.

172. Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı, 1922.- S.1-9.

173. Tağı və Nağı /Abbas Səhhət //Kommunist.- 1922.- 17 mart.

1923

174. Dərya kənarı: şeir "Təranə" sərlövhəsi ilə çap olunmuşdur /Abbas Səhhət //Maarif və mədəniyyət.- 1923.- № 10.

175. Xoşbəxt yetim /Abbas Səhhət //Kommunist.- 1923.- 24 aprel.

176. Şair və şeir pərisi: şeir /Abbas Səhhət //Azərbaycan.- 1923.- № 2.- S.16-17.

177. Şair; Təranə: şeirlər /Abbas Səhhət //Maarif və mədəniyyət.- 1923.- № 3; 10.- S.23; 9.

178. Yadındamıdır: şeir /Abbas Səhhət //Azərbaycan.- 1923.- № 12.- S.10.

1925

179. Yağışdan sonra; Yay səhəri: şeirlər /Abbas Səhhət //Şaiq A. Qiraət kitabı.- Bakı: Mərkəzi yeni türk əlifba komitəsi nəşriyyatı, 1925.- S.112-113.

1927

180. Şair və şeir pərisi: şeir /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri /A.Şaiq; H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1927.- Kitab II.- S.185- 189.

181. Tərəqqi və təbiətin qanunu. (Təcəddüd və tərəqqi) /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri /A.Şaiq; H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1927.- Kitab I.- S.96-97. Ərəb əlifbasında.

182. Yay səhəri; Yağışdan sonra: şeirlər /Abbas Səhhət //Dördüncü il: [Zəhmət məktəbləri üçün tədris və pedaqoji kitab] /A.Şaiq; Bünyadov və b..- Bakı: Azərnəşr, 1927.- S.20; 24.

1928

183. Şair və şeir pərisi: şeir /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri /A.Şaiq; H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1928.- Kitab II.- S.171-174.

1929

184. İrəli /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri.: Altıncı il /A.Şaiq; H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1929.- Kitab I.- S.162-163.

185. Şair və şeir pərisi: şeir /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri: Yeddinci il /A.Şaiq; H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1929.- Kitab II.- S.156-160.

186. Yay səhəri; Yağışdan sonra: şeirlər /Abbas Səhhət //Dördüncü il /Abdulla Şaiq, Şamil Mustafazadə.- III təbi.- Bakı: Azərnəşr, 1929.- S.13; 15.

1930

187. Şair və şeir pərisi: şeir /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri: Əmək məktəbləri üçün dərslik və tədris kitabı /A.Şaiq; H.Zeynallı; İ.Hikmət; A.Musaxanlı.- IV təbi.- Bakı: Azərnəşr, 1930.- S.184-188.

188. Yay səhəri; Yağışdan sonra: şeirlər /Abbas Səhhət //Dördüncü il /A.Şaiq; Ş.Mustafazadə; Ə.Qasımzadə.- Bakı: Azərnəşr, 1930.- IV təbi.- S.64; 67.

1934

189. Yay səhəri: şeir /Abbas Səhhət //Arif M. Ədəbiyyat müntəxəbatı: IV sinif .- Bakı: Azərnəşr, 1934.- S.30-31

1936

190. Sabir /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1936.- 18 oktyabr.

191. Yay səhəri: şeir /Abbas Səhhət //Arif M. Qiraət kitabı: İbtidai məktəbin IV sinfi.- Bakı: Azərnəşr, 1936.- S.36.

1937

192. Cütçü və ilan; İlk bahar; İki dana; Köç: şeirlər /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat xrestomatiyası: İbtidai məktəbin III sinfi.- Bakı: Azərnəşr, 1937.- S.72; 104-107.

193. Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət //Revolyusiya və kultura.-1937.- № 1.- S.13-15.

194. Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət //Kommunist.- 1937.- 4 fevral.

1939

195. Əhmədin qeyrəti: şeir /Abbas Səhhət //Səmədzadə H., Əfəndiyev H. Ədəbi oxu kitabı: Natamam orta məktəbin VII sinfi.- Bakı: Azərnəşr, 1939.- S.53-55.

196. Sabirin tərcümeyi halı /Abbas Səhhət //Revolyusiya və kultura.-1939.- №1.- S.13-15.

197. Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi): şeir /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat.- 1939.- 12 oktyabr, № 33.- S.2.

1940

198. Yay səhəri; İmtahan; Ölü şəhər: şeirlər /Abbas Səhhət //Məmməd Arif. Oxu kitabı: İbtidai məktəbin IV sinifi.- Bakı: Azərnəşr, 1940.- S.61-63.

1941

199. Sabirin tərcümeyi halı [Mikrofilm] /Abbas Səhhət //Hophopnamə. Sabir Tahirzadənin əsərləri.- Təbriz: Hilal nasiri, 1941.- S.2-11. Ərəb əlifbasında.

1943

200. Vətən: şeir [Azərbaycan yazıçıları vətən haqqında] /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat.- 1943.- 24 sentyabr.

1944

201. Yay səhəri; İmtahan; Ölü şəhər: şeirlər /Abbas Səhhət //Arif M. Qiraət kitabı: İbtidai məktəbin IV sinfi.- Bakı: Azərnəşr, 1944.- S.55-57.

1945

202. Azərbaycan şairləri vətən haqqında /Abbas Səhhət //Vətən yolunda.- 1945.- 17 avqust.

203. Şah beytlər /Abbas Səhhət //Vətən yolunda.- 1945.- 5 oktyabr.

204. Yaz günləri; Bağça: şeirlər /Abbas Səhhət //Vətən yolunda.- 1945.- 21 mart.

1947

205. Azərbaycan yazıçıları Sabir haqqında /Abbas Səhhət; Ə.Haqverdiyev; C.Məmmədquluzadə //Azərbaycan gəncləri.- 1947.- 30 may.

206. Keçmişin təranələri /N.Gəncəvi, M.Füzuli, M.P.Vaqif, M.Ə.Sabir, A.Səhhət, M.V.Vidadi, M.F.Axundov //Azərbaycan gəncləri.- 1947.- № 16.- 5 fevral.

207. Şair və ədəbiyyatımız: [M.Ə. Sabir haqqında] /Ə.Haqverdiyev, M.S.Ordubadi, A.Səhhət, A.Şaiq, F.Köçərli, A.Tofiq //Ədəbiyyat.- 1947.- №15.- 31 may.

1948

208. Köç; Ana və bala; Quşlar; Tənbəl; İlk bahar; Yaz; Qaranquş və balaları: şeirlər /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M. Qəhrəmanov Ə.H. Uşaq ədəbiyyatı: Pedaqoji məktəblər üçün

müntəxəbat.-Bakı: Azərnəşr, 1948.-S.67-71.

209. Qış; Küçə uşağı: şeirlər /Abbas Səhhət //Araslı H. Ədəbiyyat: Yeddiillik və orta məktəbin V sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1948.- S.97; 98.

210. Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı, 1948.- S.24-26.

1950

211. Qış; Küçə uşağı: şeirlər /Abbas Səhhət //H.Araslı Ədəbiyyat: Yeddiillik və orta məktəbin V sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1950.- S.104-105.

212. Şair, şeir pərisi və şəhərli; Əhmədin qeyrəti; Yay gecəsi; Yad et; Sabir; Sabirin tərcümeyi-halı /Abbas Səhhət // Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxəbatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.486-496; 517-523.

1961

213. Quşlar, quşlar, a quşlar!; Cücələr: şeirlər /Abbas Səhhət //Mənim kitabım.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1961.- S.7-8.

1962

214. Görkəmli ədiblər Sabir haqqında /Abbas Səhhət, Firidun bəy Köçərli, Cəlil Məmmədquluzadə, Nazim Hikmət, Nəriman Nərimanov //Azərbaycan qadını.- 1962.- №5.- S.6, 8, 11.

215. Görkəmli ədiblər Sabir haqqında /N.Nərimanov, M.S.Ordubadi, S.Vurğun, M.İbrahimov, A.Səhhət, A.Şaiq, Y.V.Çəmənzəminli, S.Ə.Şirvani, C.Məmmədquluzadə, Nazim Hikmət //Azərbaycan gəncləri.- 1962.- 27 may.- S.2,4-5.

216. Görkəmli şəxslər Sabir haqqında /F.B.Köçərli, A.Səhhət, N.Nərimanov, S.Hüseyn, M.S.Ordubadi, S.Vurğun, Y.V.Çəmənzəminli, A.Şaiq, M.Hacınski, T.Şahbazi, S.C.Pişəvəri, N.Hikmət, Ə.Lahuti //Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi (metodik məqalələr məcmuəsi).- 1962.- bur.2.- S.3-4.

217. Qara xəbər /Abbas Səhhət //Müasirləri Sabir haqqında /tərt. ed. A.Zamanov.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1962.- S.29-31.

218. Sabir: məqalə /Abbas Səhhət //Müasirləri Sabir haqqında /tərt. ed. A.Zamanov.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1962.- S.43-52.

219. Sabir: şeir /Abbas Səhhət //Müasirləri Sabir haqqında /tərt ed, A.Zamanov.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1962.- S.277.

1963

220. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //İsmayılzadə N., Lütfəliyev Ə. Ədəbiyyat müntəxabətı: Axşam növbəsi ümum təhsil məktəblərinin V-VI sinifləri üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1963.- S.3.

1965

221. İlk bahar; Yaz; Qaranquş balaları; Yay səhəri: şeirlər /Abbas Səhhət //Salam günəş! Azərbaycan yazıçılarının təbiət haqqında kiçikyaşlı uşaqlar üçün şeir və hekayələri.- Bakı: Azərnəşr, 1965.- S.8; 10-11; 48.

1966

222. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Yeni Şirvan.-1966.-10 noyabr.

1968

223. Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına: Mənzum məktub /Abbas Səhhət //Şaiq A. Əsərləri.- Bakı: Azərnəşr, 1968.- C.II.- S.7.

1973

224. Qara xəbər /Abbas Səhhət //Zamanov A.Sabir və müasirləri.- Bakı, 1973.- S.158-159.

225. Nəğmə və musiqinin məktəblərdə əhəmiyyəti /Abbas Səhhət //Zamanov A. Sabir və müasirləri.- Bakı, 1973.- S.197.

1974

226. Bədbəxt ailə: hekayə /Abbas Səhhət //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.5.

227. Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm; Orucluğun proqramması: şeirlər /Abbas Səhhət //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 27 dekabr.

228. Üxüvvət məktəbi; Yat, yuxula, qal dala; Ata çıxan ağacı oğul budaq-budaq gəzər; Orucluğun proqramması; Taziyanələr; Ərzim olar tulanı: satirik şeirlər /Abbas Səhhət //Kirpi.- 1974.- № 23.- S.4-5.

229. Vətən /Abbas Səhhət //Dostluq.- 1974.- 26 dekabr.

230. Vətən; Yay səhəri: şeirlər /Abbas Səhhət //Azərbaycan qadını.- 1974.- № 12.- S.10.

231. Yol verin!; Bənzətmə; Orucluğun proqramması; "Üxüvvət" məktəbi; "Kəlniyyət!" Ey dərdimizin dərmanı...; Bəsdi daha, "Kəlniyyət"...; Ey "Kəlniyyət!" Ey xatirimin zövqü-səfası...; Odessa xəyalatı; Taziyanələr: şeirlər /Abbas Səhhət //Azərbaycan.- 1974.- № 12.- S.69-73.

1977

232. Yay səhəri /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1977.- S.119.

1978

233. Abdulla Şaiqə yazılan məktublar /Abbas Səhhət //Şaiq A. Əsərləri: beş cilddə.- Bakı: Yazıçı, 1978.- C.V. Xatirələr, məktublar.- S.381-384.

234. Vətən /Abbas Səhhət //Babayev A., Nəbiyev B. Ədəbiyyat. Oxu kitabı. V sinif.- Bakı, 1978.- S.35.

235. Yay səhəri: şeir /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif üçün Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1978 .- S.119.

1979

236. Vətən /Abbas Səhhət //Babayev A., Nəbiyev B. Ədəbiyyat. Oxu kitabı. V sinif.- Bakı, 1979.- S.35.

237. Yay səhəri /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. Oxu kitabı. IV sinif.- Bakı: Maarif, 1979.- S.119.

1980

238. Bağçam: şeir /Abbas Səhhət //Göyərçin.- 1980.- № 8.- S.7.

239. Qış /Abbas Səhhət //Mənim bağım baharım: [kiçikyaşlı uşaqlar üçün nağıl, hekayə və şeirlər] /N.Günəşli; Ə.Rəcəbov.- Bakı: Gənclik, 1980.- 158 s.

240. Vətən /Abbas Səhhət //Babayev A., Nəbiyev B. Ədəbiyyat. Oxu kitabı. V sinif.- Bakı: Maarif, 1980.- S.35.

241.Yay səhəri /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Ş.Mikayılov. Ədəbiyyat. IV sinif.- Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1980.- S.119.

1981

242. Qış; Yazda; Cücələr /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Həmzəyev M. Ana dili. I sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1981.- S.57; 180; 184.

243. Vətən /Abbas Səhhət //Babayev A., Nəbiyev B. Ədəbiyyat. Oxu kitabı. V sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1981.- S.35.

244. Yay səhəri: şeir /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M.; Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1981.- S.119.

1982

245. Ana və oğul; Cücələr; Qaranquş balaları; Ata və oğul; Yaz; Quşlar; Ot biçini; Tənbəl; Oğru və anası; İlk bahar; İki uşaq; Köç; Ana və bala; Məktəb şagirdi; Bir məktəbdə imtahan; Güllərin bəhsi; İt və kölgəsi; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Ulaq və aslan /A.Səhhət //Balalara töhfə /tərt. ed. Q.Namazov.- Bakı: Gənclik, 1982.- S.50-73.

246. Yay səhəri /A.Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1982.-S.119.

1983

247. Ayı və şir: şeir /Abbas Səhhət //Əfəndizadə Ə., Abbasov Ə. Azərbaycan dili. IV sinif (rus məktəbləri üçün).- Bakı: Maarif, 1983.- S.56.

248. Qış; Yaz gəldi; Yazda gələn qonaqlar /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Həmzəyev M. Ana dili. I sinif.- Bakı: Maarif, 1983.- S.121; 200; 207.

249. Vətən /Abbas Səhhət //Babayev A., Nəbiyev B. Ədəbiyyat. V sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1983.- S.35.

250. Yay səhəri /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1983.- S.119.

1984

251. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Kazımov N.M., Şirvani Y. Ana dili. III sinif.- Bakı, 1984.- S.242-243.

252. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Seyidov Y., Abbasov İ. Azərbaycan dili. 8-ci sinif (rus məktəbləri üçün).- Bakı: Maarif, 1984.- S.9.

253. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Babayev A., Nəbiyev B. Ədəbiyyat. V sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1984.- S.51.

254. Yay səhəri /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1984.- S.111.

1985

255. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //H.M. Kazımov, Y.Şirvani. Ana dili. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1985.- S.242-243.

256. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //A.Babayev; B.Nəbiyev. Ədəbiyyat. V sinif. Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1985.- S.51.

257. Yay səhəri /Abbas Səhhət //M.Rzaquluzadə; Ş. Mikayılov. Ədəbiyyat. IV sinif üçün Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1985.- S.127-128.

1986

258. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Kazımov H.M., Şirvani Y. Ana dili. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1986.- S.242-243.

1987

259. Ayı və şir; Quşlar; Qış /Abbas Səhhət //Kərimov Y.Ş., Həmzəyev M.Ə. Ədəbiyyat. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1987.- S.41-42; 63-64; 82.

260. Görkəmli şəxslər M.Ə.Sabir haqqında /N.Nərimanov, N.Hikmət, A.Səhhət, Y.V.Çəmənzəmənli, M.S.Ordubadi, M.İbrahimov //Azərbaycan qadını.- 1987.- № 7.- S.21.

261. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Kazımov H.M., Şirvani Y. Ana dili. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1987.- S.242-243.

262. Qış; Yaz gəldi /Abbas Səhhət //Kərimov Y.Ş., Həmzəyev M.Ə. Ana dili. I sinif.- Bakı: Maarif, 1987.- S.121; 200.

263. Quşlar; Gələcəkdir babam mənim yanıma; A bəxtəvərlər, ananız gəldimi /Abbas Səhhət //Kərimov Y.Ş., Laçınov N.M. Azərbaycan dili. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1987.- S.90, 97, 119.

264. M.Ə.Sabir haqqında /N.Nərimanov, H.Cavid, A.Səhhət, A.Şaiq, Y.V.Çəmənzəminli, S.C.Pişəvəri, S.Rəhimov //Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi.- 1987.- № 2.- S.50.

265. Şair haqqında söz /N.Nərimanov; H.Cavid; A.Səhhət; A.Şaiq; Y.V.Çəmənzəminli; S.C.Pişəvəri; S.Rəhimov //Azərbaycan.- 1987.- № 5.- S.114.

266. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Seyidov Y. Azərbaycan dili (Ali məktəblərin rus bölmələri üçün dərslik).- Bakı: Maarif, 1987.- S.72.

267. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Seyidov Y. Azərbaycan dili. 8-ci sinif (rus məktəbləri üçün).- Bakı: Maarif, 1987.- S.9.

1988

268. Bağça /Abbas Səhhət //Kərimov Y.Ş.; Səfərov M.T. Oxu kitabı. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1988.- S.160.

269. Qaranquş balaları /Abbas Səhhət //Kərimov Y.Ş., Səfərov M.T. Oxu kitabı. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1988.- S.160-161.

270. Quşlar; A bəxtəvərlər, ananız gəldimi; Gələcəkdir babam mənim yanıma /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Lacınov N. Azərbaycan dili. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1988.- S.90, 97, 119.

271. Mənzum məktublar: Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına; Yazamam! /Abbas Səhhət //XX əsr Azərbaycan poeziyası /tərt. ed. ön sözün və şərhlərin müəl. Məmməd Məmmədov.- Bakı: Yazıçı, 1988.- S.333-335.

272. Satiralar: Alimnümalar; Özlərini sevənlərə; Yol verin; Təqdir edəlim!; Zəhmət çəkmə!; Student; Orucluğun proqramması; “Kəlniyyət”ə məxsus ədəbiyyat; “Üxüvvət” məktəbi; “Kəlniyyət”, ağrın bu qoca naqqala; “Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm...”; Bəsdi daha, “Kəlniyyət”; Odessa xəyalatı /Abbas Səhhət //XX əsr Azərbaycan poeziyası /tərt. ed. ön sözün və şərhlərin müəl. Məmməd Məmmədov.- Bakı: Yazıçı, 1988.- S.318-332.

273. Şeirlər və poemalar: Fəryadi-intibah yaxud amalivətənpərvəranə; Yad et!; Yaz; Yay; Payız çağında; Qış; Vətən; Sabir; Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi); Oxucularıma; Tərcümeyi-halım yaxud hululu; Ölü şəhər; Nitqi mənzum; Məst yaxud sərxoş; Yay gecəsi; Yay səhəri; Əkinçi nəğməsi; Qış; Əhmədin qeyrəti; Yuxu; Sual və cavab; Yay səhəri; Oğlum üçün; Vətən; Navayi-aşiqanə; Şair, şeir pərisi və şəhərli; Şərarə /Abbas Səhhət //XX əsr Azərbaycan poeziyası /tərt. ed., ön sözün və şərhlərin müəl. Məmməd Məmmədov.- Bakı: Yazıçı, 1988.- S.294-317.

274. Uşaqlara hədiyyə: Ana və oğul; Cücələr; Qarı və qulluqçuları; Qaranquş balaları; Ata və oğul; İt və kölgəsi; Yaz; Quşlar; Ot biçini; Tənbəl; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Tülkü və qurd; Ayı və şir; Oğru və anası; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Ulaq və aslan; İlk bahar; Köç; Ana və bala; İki dana; Məktəb şagirdi; Bir məktəbdə imtahan /Abbas Səhhət //XX əsr Azərbaycan poeziyası /tərt. ed., ön sözün və şərhlərin müəl. Məmməd Məmmədov.- Bakı: Yazıçı, 1988.- S.336-350.

275. Yay səhəri /Abbas Səhhət //Rzaquluzadə M., Mikayılov Ş. Ədəbiyyat. IV sinif üçün Oxu kitabı.- Bakı: Maarif, 1988.- S.127-128.

1989

276. Qaranquş balaları /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Səfərov M. Oxu kitabı. III sinif.- Bakı: Maarif, 1989.- S.160-161.

277. Quşlar; Ayı və şir /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Həmzəyev M. Oxu kitabı. II sinif.- Bakı: Maarif, 1989.- S.41-42; 63-64

278. Quşlar; Ayı və şir; Bağça /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Səfərov M. Oxu kitabı. II sinif.- Bakı: Maarif, 1989.- S.39-40; 74-75; 154-155.

279. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Seyidov Y., Abbasov İ. Azərbaycan dili. VIII sinif (rus məktəbləri üçün).- Bakı: Maarif, 1989.- S.9.

1990

280. Bağça /Abbas Səhhət //Kərimov Y.Ş. Oxu kitabı. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.163.

281. İlk bahar /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.128.

282. Qaranquş balaları /Abbas Səhhət //Abdullayev N. Oxu kitabı. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.181.

283. Qış /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Həmzəyev M. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.82.

284. Quşlar; Ayı və şir /Abbas Səhhət //Kərimov Y., Həmzəyev M. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.41-42; 65-66.

285. Tənbəl; Quşlar; Ayı və şir; Qonaq gəlir elə qış; Yazda gələn qonaqlar; Qaranquş balaları /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.13; 42, 54-55; 84; 132; 163-164.

286. Vətən /Abbas Səhhət //Babayev A.M., Nəbiyev B.Ə. Ədəbiyyat. Oxu kitabı VI sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1990.- S.184.

1991

287. Quşlar; Ana və bala; İlk bahar /Abbas Səhhət //Abdullayev A., Xudiyev N., Cəlilov S. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1991.- S.51-52; 174; 195.

1994

288. İki uşaq; Tənbəl; Ayı və şir; Qarı və qulluqçuları; İlk bahar; Yazda gələn qonaqlar /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1994.- S.8; 9-10; 80; 113; 120; 121.

289. Kimdir müqəssir? /Abbas Səhhət //Abdullayev N. Oxu kitabı. IV sinif üçün.- Bakı: Öyrətmən nəşriyyatı, 1994.- S.80-81.

290. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Kazımov N. Oxu kitabı IV sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1994.- S.201.

291. Quşlar; Yaz; Bağça; Qaranquş balaları /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1994.- S.20-21; 164; 170; 170-171.

1997

292. Quşlar; Yaz; Bağça; Qaranquş balaları /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. III sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1997.- S.20-21; 164; 170; 170-171.

1998

293. Bizdə milliyyət uyğusu olur /Abbas Səhhət //Azərb. EA Xəbərləri. Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası.-1998.- №3-4.-S.68-69.

294. İki uşaq; Tənbəl; Ayı və şir; İlk bahar /Abbas Səhhət // Kərimov Y. Oxu kitabı. II sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1998.- S.9; 11; 98; 148-149.

295. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Kazımov N. Oxu kitabı. IV sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1998.- S.226-227.

296. Yay səhəri /Abbas Səhhət //Abdulla B., Rüstəmbəyli

S., Hüseynli S. Ədəbiyyat. V sinif üçün.- Bakı: Maarif, 1998.- S.74.

1999

297. Vətən; Şair, şeir pərisi və şəhərli; Quşlar; Cücələr; Tənbəl; Ayı və şir /Abbas Səhhət //Anar. Min beş yüz ilin oğuz şeiri: antologiya.- Bakı: Azərnəşr, 1999.- Kitab I.- S.599-605.

2002

298. Cücələr: şeir /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. I sinif.- Bakı: Maarif, 2002.- S.66.

299. Xəlifə və Qazi /Abbas Səhhət //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı müntəxəbatı: (XIX-XX) /tərt ed. X.Məmmədov, A.Həsənov.- Bakı: Nasir nəşriyyatı, 2002.- S.70-72.

300. Qarışqa və milçək: təmsil /Abbas Səhhət //Kazımov N. Oxu kitabı. IV sinif.- Bakı: Çaşıoğlu, 2002.- S.149.

301. Təxliyə yaxud qaçqın; Qaragünlü Həlimə /Abbas Səhhət //Qardaş köməyi /transliterasiya ed. N.Qafqazlı; elmi red. K.Talıbzadə, Ə.P.Əlioğlu.- Bakı: Nurlan, 2002.- S.61-62; 96-100.

302. Vətən /Abbas Səhhət //Hüseynov R., Qurbanov V. və.s. Ədəbiyyat. VI sinif.- Bakı: Təhsil, 2002.- S.134.

2003

303. Elə ki, fəsli-yaz olur: şeir /Abbas Səhhət //Tapdıq İ., Hüseynli O. Sinifdən xaric Oxu. I, II, III siniflər.- Bakı: "Turan" nəşrlər evi, 2003.- S.133.

304. Qarışqa və milçək: təmsil /Abbas Səhhət //Kazımov N. Oxu kitabı. IV sinif.- Bakı: Çaşıoğlu, 2003.- S.149.

305.Quşlar; Bağça: şeir /Abbas Səhhət //Kərimov Y. Oxu kitabı. III sinif.- Bakı: Çaşıoğlu, 2003.- S.14; 129.

306. Yay səhəri: şeir /Abbas Səhhət //Mikayılov Ş. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: (IX-XI siniflər üçün dərs vəsaiti) IV nəşr.- Bakı: Maarif, 2003.- S.133.

307. Yay səhəri; Köç; Əkinçi nəğməsi: şeirlər /Abbas Səhhət //Həsənli B., Quliyev Ə. Ana sözü. IV sinif.- Bakı: Çaşıoğlu, 2003.- S.37; 38-39; 67.

2004

308. Cücələr: şeir /Abbas Səhhət //Əhmədov B., Abdullayev A. Azərbaycan dili. VI sinif.- Bakı: Yeni Nəşrlər Evi, 2004.- S.50.

309. Vətən; Ata və oğul; Tənbəl: şeirlər /Abbas Səhhət //Həsənli B., Quliyev Ə. Ana sözü. III sinif.- Bakı: Çaşıoğlu, 2004.- S.6, 28-29; 30.

2006

310. Cərrahlıq; Bədbəxt ailə; Qaragünlü Həlimə /Abbas Səhhət //Azərbaycan nəsri antologiyası. 5 cilddə.- Bakı: Şərq-qərb, 2006.- C.2.- S.102-110.

311. Qarışqa və milçək: təmsil /Abbas Səhhət //Kazımov N. Oxu kitabı. IV sinif.- Bakı: Əlfərül, 2006.- S.149.

312. Vətən: şeir /Abbas Səhhət //Həsənli B., Quliyev Ə. və b. Ədəbiyyat kitabı. IV sinif.- Bakı: Çaşıoğlu, 2006.- S.70.

313. Vətən; Yad et; Sabir: şeirlər /Abbas Səhhət //Azərbaycan jurnalı.- 2006.- № 10.- S.3-4.

2008

314. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Kazımov N. Oxu kitabı.- IV sinif.- Bakı: Xəzər nəşriyyatı, 2008.- S.149-150.

2010

315. Tazə şeir nasil olmalıdır?; Müqəddimə; Məktəblərdə ana dili; "Sovqat" oxucularına! /Abbas Səhhət //Azərbay-

can mətbuat tarixi antologiyası: 2 cilddə.- Bakı: Elm və Təhsil, 2010.- C.I.- S.324-329.

316. Vətən; Sabir; Yay gecəsi /Abbas Səhhət //Ədalət.- 2010.- 5 iyun.- S.20.

2011

317. Ayı və şir: şeir /Abbas Səhhət //İsmayılov R., Orucova G., Xəlilov Z., Cəfərova D. Azərbaycan dili. II sinif.- Bakı: Altun kitab, 2011.- S.80.

318. Nidayi millət yaxud amalı-vətənpərvəranə; Naleyi-təhəyyür yaxud millətə xitab; Vətən /Abbas Səhhət //Ədalət.- 2011.- 5 fevral.- S.20.

2012

319. Qarışqa və milçək /Abbas Səhhət //Elm, təhsil və həyat.- 2012.- 17 avqust.- S. 6.

2013

320. Ayı və şir: şeir /Abbas Səhhət //İsmayılov R., Orucova G. və b. Azərbaycan dili. II sinif.- Bakı: Altun kitab, 2013.- S.80.

321. Tənbəl: şeir /Abbas Səhhət //Abdullayeva H. Azərbaycan dili. IV sinif (rus məktəbləri üçün).- Bakı: Kövsər, 2013.- S.26.

322. Vətən; Yay səhəri: şeirlər /Abbas Səhhət //El bilir ki, sən mənimsən... /tərtib edəni və red. Mustafa Çəmənli.- Bakı: Təhsil, 2013.- S.17-18.

2015

323. Nitqi mənzum /Abbas Səhhət //Füyuzat.- 2015.- № 4.- S.29.

TƏRCÜMƏLƏRİ

Kitablar

1912

324. Məğrib günəşləri: (Rus ədiblərinin əsərlərindən tərcümə) /tərc ed. Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə I.- 39 s. Ərəb əlifbasında.

325. Məğrib günəşləri: (Rus ədiblərinin əsərlərindən tərcümə) /tərc ed. Abbas Səhhət.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə II.- 70 s.

1960

326. Krılov, İ. Cırcırama və qarışqa: /İ.Krılov; tərc. ed. A.Şaiq, A.Səhhət; red. N.Həsənzadə.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1960.- 14 s.

Dövri mətbuatda, məcmuələrdə və kitablarda dərc edilmiş tərcümələri

1906

327. Xəlifə və qarı /tərc. ed. Abbas Səhhət //Rəhbər.- 1906.- № 4. (Məcmueyi-elmi-farscadan).

328. Qureyş tərlanı /tərc. ed. Abbas Səhhət //Dəbistan.- 1906.- № 5-8. (Məcmueyi-elmi-farscadan).

1907

329. Bir vərəqədir kitab xilqətdən: şeir /tərc. ed. Abbas Səhhət //Füyuzat.- 1907.- № 16.- S.246. (Fransız dilindən tərcümə "Dolonlu" əsərindən)

330. Sərçə və qırğı: şeir /tərc. ed. Abbas Səhhət //Dəbistan.-1907.- № 7.- S.109. (Ezopdan tərcümə)

1908

331. Bağça /tərc. ed. Abbas Səhhət //Mahmudbəyov M. İlk qiraət.- Bakı, 1908.- S.12-13. (Abbas Şirvani təxəllüsü ilə) (Müəllifi məlum deyil).

332. Təbiətin gülməsi /fransız dilindən tərc. ed. Abbas Səhhət //İkinci il.- Bakı: Qeyrət mətbəəsi, 1908.- S.88. (Müəllifi məlum deyil).

1909

333. Bağça /tərc. ed. Abbas Səhhət //Mahmudbəyov M. Türk əlifbası və ilk qiraət.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.28-29. (Müəllifi məlum deyil).

334. Dəhləvi, Ə. Oğluma nəsihət /Əmir Xosrov Dəhləvi; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.156.

335. Hüqo, V. Yatmış uşaq /Viktor Hüqo; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.16-17.

336. Hüqo, V. Yatmış uşaq: poema /Viktor Hüqo; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.16-17.

337. Krılov, İ. Məktəb uşağı; Küçə uşağı; Zəhmətkeş ayı; Qazlar; Balıq, ördək və xərçəng; Ayı və arılar; Cütçü və ilan; Fil və alabaş; Qurd və quzu; Sazandalar; Qaraquş və arı: təmsillər; Göl və çay: şeir /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.-S.6-7; 8-9; 28; 31-32; 35; 39; 60-61; 86-87; 88-89; 90-91. 116-117; 127-128

338. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Vətən; Mtsıridən bir parça /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.42; 43; 45; 57; 65; 143; 150-155.

339. Turgenev, İ. Sərçə /İ.S.Turgenev; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- S.17-18.

1910

340. Krılov, İ. Küçə uşağı; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Oğru və anası /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- II çapı.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1910.- S.6-7, 8-9, 51.

341. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Gün və külək; Sərçə və qırğı /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət

Mehdizadə.- II çapı.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1910.- S.24-25, 35, 42-45; 57, 65.

342. Puşkin, A. Qafqaz: şeir /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Həqiqət.- 1910.- S.25.

1911

343. Dəhləvi, Ə. Oğluma nəsihət /Əmir Xosrov Dəhləvi; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- III çap.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1911.- S.156.

344. Krılov, İ. Küçə uşağı; Qarışqa və milçək; Ayı və arılar; Balıq, ördək və xərçəng /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- III çap.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1911.- S.8-9; 21-22; 31; 35.

345. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir; Gün və külək; Sərçə və qırğı; Vətən; Mtsıridən bir parça /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- III çap.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1911.- S.38-39; 40; 41; 55-54; 61; 142; 151-156.

346. Medvedev, L. Qış: şeir /L.M.Medvedev; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məktəb.- 1911.- № 2.

347. Nikitin, İ. Uşaqlıq xatiratı: şeir /İ.S.Nikitin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məktəb.- 1911.- № 1.

1912

348. Belousov, İ. İvan Qusun lisanından /İ.A.Belousov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.12.

349. Belousov, İ. Qış gecəsi: şeir /İ.A.Belousov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.29-31.

350. Derjavin, Q. Ana duası: şeir /Q.R.Derjavin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.10-11.

351. Gete, İ. Ərdo Məlik: şeir /İ.V.Gete; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.13-15.

352. Hartman, M. Ağ paltar: şeir /M.Hartman; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.49-52. (Öz tərcüməsində M.L.Mixaylova əsaslanmışdır).

353. Hols-Miller, İ. Xəbərdar!: şeir /İ.İ.Hols-Miller; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.59-61.

354. Jadovski, Y. Kim mənə yavuqraqdır?: şeir /Y.V. Jadovski; tərc. ed. A.Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.12-14.

355. Koltsov, A. Taxıl biçini: şeir /A.V.Koltsov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.22-24.

356. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Gülizar.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1912.- S.8-9.

357. Kozlov, İ. Vətəni yada salmaq: şeir /İ.İ.Kozlov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.11-12.

358. Qitə /tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.8. (Müəllifi məlum deyil).

359. Qofman, V. Yağışdan sonra /V.V.Qofman; tərc. ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Gülizar.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1912.- S.6-7.

360. Qofman, V. Yağışdan sonra: şeir /V.V.Qofman; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.20-21.

361. Qorki, M. Hacı Əbrək; Gün ki, səhərlər çıxır, axşam batır: mahnı /M.Qorki ("Həyatın dibində" pyesindən); tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.49.

362. Qrekov, N. Payızın nişanələri: şeir /N.P.Qrekov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.25-26.

363. Lermontov, M. Mübahisə: [şeir] /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni irşad.- 1912.- № 24.- 29 yanvar.

364. Lermontov, M. Peyğəmbər /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.35-37.

365. Lermontov, M. Peyğəmbər; Çərkəzlər /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət // Şaiq A. Gülizar.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1912.- S.129; S.237-241.

366. Lermontov, M. Vətən; Qaraçılar; Qitə; Mübahisə; Çərkəzlər; Terekin sovqatı; Üç xurma ağacı: şeirlər /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.4-6; 8-12; 15-23; 23-26; 26-28; 35-37; 42-49.

367. Medvedev, L. Qış: şeir /L.M.Medvedev; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.31-32.

368. Mixaylov, M. Ağ paltar; Axırıncı növhələr; Həyəcanlı nəğmələr; Xəbərdar /M.İ.Mixaylov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.57.

369. Minski, N. Sükut: şeir /N.M.Minski; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.62.

370. Nadson, S. İstiqbal bizimdir; Danışma; İrəli; Həyat; Zindan: şeirlər /S.Y.Nadson; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.62-67.

371. Neçayev, Y. Qış sabahı: şeir /Y.Y.Neçayev; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.28-29.

372. Nikitin, İ. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri: şeirlər; Yay səhəri: hekayə /İ.S.Nikitin; tərc.ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.8; 18-20.

373. Nikitin, İ. Yay səhəri: şeir; Yay səhəri: hekayə /İ.S.Nikitin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Gülizar.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1912.- S.51-53.

374. Payız nişanələri: Kirkovdan iqtibas /tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.25-26.

375. Pleşşeyev, A. Dilənçi: şeir /A.N.Pleşşeyev; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.14-16.

376. Puşkin, A. Qış; Qafqaz; Peyğəmbər /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.32-35; 38-39.

377. Puşkin, A. Suda boğulmuş; Lənət; Ədalət; Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə; Uçqun, yaxud uçurum; Qış yolu, ya qış səfəri: [şeir] /A.S.Puşkin; tərc.ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.2-4; 6-7; 38-39; 52-54; 56; 69-70.

378. Puşkin, A. Uçqun yaxud uçurum; Peyğəmbər; Qafqaz: şeirlər /A.S Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Gülizar.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1912.- S.49; 128; 153-154.

379. Smirnov. Yay gecəsinin axşamı; Çay kənarı; Payız: şeirlər /Smirnov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.

Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.16-17; 24-25; 26-27.

380. Şevçenko, T. Yan Qusun lisanından deyilmişdir: şeir /T.Q.Şevçenko; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.67-68.

381. Şkulyov, F. Payız: şeir /F.S.Şkulyov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 1.- S.27-28.

382. Tolstoy, A. Dustaq: şeir /A.K.Tolstoy; tərc. ed. Abbas Səhhət //Məğrib günəşləri.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1912.- Hissə 2.- S.54-55.

1913

383. Krılov, İ. Yatmış uşaq; Ayı və arılar; Balıq, ördək və xərçəng /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- IV çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1913.- S.17; 36; 41.

384. Lermontov, M. Ayı və şir /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- IV çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1913.- S.46-47.

1914

385. Krılov, İ. Küçə uşağı; Ayı və arılar; Oğru və anası; Cütçü və ilan; Balıq, ördək və xərçəng; Fil və alabaş; Qurd və quzu /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov, A.Səhhət Mehdizadə; naşir. İsa bəy Aşurbəyli.- V çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1914.- S.8-9; 36; 41; 54; 66; 94-95; 97.

386. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Ayı və şir; Tülkü və meymun /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir. İsa bəy Aşurbəyli.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1914.- S.44-49.

1915

387. Krılov, İ. Küçə uşağı; Ayı və arılar; Balıq, ördək və xərçəng /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət. //Yeni məktəb: VI çap /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1915.- S.8-9; 36; S.41.

388. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- VI çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1915.- S.44-49.

389. Sereteli, A. Xanəndə Qoqi: hekayə /A.R.Sereteli; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni iqdam.- 1915.- № 20-21.- 16, 17 aprel.

390. Sereteli, A. Mən müqəddəs təsvirlərin önündə: şeir /A.R.Sereteli; tərc. ed. Abbas Səhhət //İqdam.- 1915.- № 50.

391. Şevçenko, T. Yan Qusun lisanından deyilmişdir: şeir /T.Q.Şevçenko; tərc. ed. Abbas Səhhət //Qurtuluş.- 1915.- № 2.- 16 oktyabr.

1916

392. Barataşvili, N. Barataşvili nəşidələrindən: şeir /N.Barataşvili; tərc. ed. Abbas Səhhət //Açıq söz.- 1916.- № 353.- 16 dekabr.

393. Krılov, İ. Küçə uşağı; Qarışqa və milçək; Zəhmətkeş ayı; Ayı və arılar; Balıq, ördək və xərçəng; Oğru və anası; Cütçü və ilan; Fil və alabaş; Qurd və quzu /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; Abbas Səhhət Mehdizadə.- VII çap.- Bakı: Məktəb mətbəəsi, 1916.- S.8-9; 22; 26; 36; 41; 54; 66; 94-95; 97.

394. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Tülkü və meymun; Ayı və şir /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb: /M.Mahmudbəyov; Abbas Səhhət Mehdizadə.- VII çap.- Bakı: Məktəb mətbəəsi, 1916.- S. 44-45; 46-47; 48-49.

1918

395. Krılov, İ. Küçə uşağı; Ayı və arılar; Balıq, ördək və xərçəng /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- VIII çap.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1918.- S.8-9; 36; 41.

396. Lermontov, M. Tülkü və qurd; Ayı və şir /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb.- VIII çap.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1918.- S.44-45; 48-49.

1919

397. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Milli qiraət kitabı.- Bakı, 1919.- S.212.

398. Krılov, İ. Küçə uşağı; Yatmış uşaq; Qarınca və milçək; Zəhmetkeş ayı; Ayı və arılar; Balıq, ördək və xərçəng; Oğru və anası; Cütçü və ilan; Fil və alabaş; Qurd və quzu /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- IX çap.- Bakı: Hökümət mətbəəsi, 1919.- S.8-9; 17; 22-24; 26-28; 36; 41; 57-59; 64-65; 92-93; 95-96.

399. Qorki, M. Gün çıxır batır /Maksim Qorki; tərc ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Milli qiraət kitabı.- Bakı, 1919.- S.215.

400. Lermontov, M. Ayı və şir /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yeni məktəb /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- IX çap.- Bakı: Hökümət mətbəəsi, 1919.- S.46-47.

401. Nikitin, İ. Yağışdan sonra; Yay səhəri: şeir; Yay səhəri: hekayə /İ.S.Nikitin; tərc ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Milli qiraət kitabı.- Bakı, 1919.- S.214.

402. Puşkin, A. Uçqun yaxud uçurum /A.S.Puşkin; tərc ed. Abbas Səhhət //Şaiq A. Milli qiraət kitabı.- Bakı, 1919.- S.211-212.

1923

403. Jan Ramo. Nəğmeyi-ordbehişt /Jan Ramo; tərc. ed. Abbas Səhhət //Maarif və mədəniyyət.- 1923.- № 8-9.

404. Müsse, A. Mayis gecəsi: şeir /Alfred de Müsse; tərc. ed. Abbas Səhhət //Maarif və mədəniyyət.- 1923.- № 1.-S.17-19.

1924

405. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Abdulla Şaiq. Qiraət kitabı.- Bakı: Qızıl Şərq mətbəəsi, 1924.- S.87-90.

406. Nikitin, İ. Yağışdan sonra; Yay səhəri: şeir; Yay səhəri: hekayə /İ.S.Nikitin; tərc ed. Abbas Səhhət //Abdulla Şaiq. Qiraət kitabı.- Bakı: Qızıl Şərq mətbəəsi, 1924.- S.87-90.

407. Puşkin, A. Uçqun yaxud uçurum /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Abdulla Şaiq. Qiraət kitabı.- Bakı: Qızıl Şərq mətbəəsi, 1924.- S.87.

1925

408. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc. ed. A.Səhhət //Şaiq A. Qiraət kitabı.- Bakı: Mərkəzi yeni türk əlifba komitəsi nəşriyyatı, 1925.- S.111-112.

409. Nikitin, İ. Yay səhəri /İ.S.Nikitin; tərc. ed. A.Səhhət //Şaiq A. Qiraət kitabı.- Bakı: Mərkəzi yeni türk əlifba komitəsi nəşriyyatı, 1925.- S.113-114.

410. Puşkin, A. Uçqun yaxud uçurum /A.S.Puşkin; tərc. ed. A.Səhhət //A.Şaiq. Qiraət kitabı.- Bakı: Mərkəzi yeni türk əlifba komitəsi nəşriyyatı, 1925.- S.110.

1927

411. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc. ed. A.Səhhət //Dördüncü il /Şaiq A., Bünyadov və b..- Bakı: Azərnəşr, 1927.- S.15-16.

412. Nadson, S. İrəli /S. Nadson; tərc. ed. A.Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri /A.Şaiq, H.Zeynallı və b..-Bakı: Azərnəşr, 1927.- Kitab 1.- S.98-99.

413. Puşkin, A Qafqaz: şeir /A.S.Puşkin; tərc. ed. A.Səhhət //Maarif və mədəniyyət.- 1927.- №1-2.-S.32.

1928

414. Lermontov, M. Mtsıri /M.Y.Lermontov; tərc. ed. A.Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri /A.Şaiq, H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1928.- Kitab 1.- S.173-185.

1929

415. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc. ed. A.Səhhət //Dördüncü il /A.Şaiq, Şamilov, Mustafazadə.- III təbi.- Bakı: Azərnəşr, 1929.- S.11.

416. Lermontov, M. Mtsıri /M.Y.Lermontov; tərc. ed. A.Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri: Altıncı il /A.Şaiq, H.Zeynallı və b..- Bakı: Azərnəşr, 1929.- Kitab 1.- S.166-178.

417. Puşkin, A. Qafqaz: şeir /A.S.Puşkin; tərc. ed. A.Səhhət //Beşinci il /İ.Bayramzadə və b.- II təb.- Bakı, 1929.- S.28.

418. Spartaq: tarixi hekayə /tərc. ed. A.Səhhət //Qızıl şəfəq.- 1929.- № 4.- S.14-16.

1930

419. Koltsov, A. Taxıl biçini /A.V.Koltsov; tərc. ed. A.Səhhət //Dördüncü il /A.Şaiq; Mustafazadə, Ə.Qasımzadə.- IV təbi.- Bakı: Azərnəşr, 1930.- S.66.

420. Lermontov, M. Mtsıri /M.Y.Lermontov, tərc. ed. A.Səhhət //Ədəbiyyat dərsləri /A.Şaiq; H.Zeynallı və b..- IV təbi.- Bakı: Azərnəşr, 1930.- S.194-208.

421. Nadson, S. İrəli /S.Y.Nadson; tərc. ed. A.Səhhət //Dördüncü il /A.Şaiq; Mustafazadə, Ə.Qasımzadə.- IV təbi.- Bakı: Azərnəşr, 1930.- S.190-191.

1932

422. Qorki, M. Gün çıxır batır...: ("Həyatın dibində" adlı dramasından) /M.Qorki; tərc. ed. Abbas Səhhət //Allahsız.- 1932.- № 9.- S.8.

1935

423. Hols-Miller, İ. Xəbərdar!: şeir /İ.İ.Hols-Miller; tərc. ed. A.Səhhət //Səhhət A. Əsərləri.- Bakı: Azərnəşr, 1935.- S.94.

424.Hüqo, V. Yatmış uşaq: poema /V.Hüqo; tərc. ed. A.Səhhət //Səhhət A. Əsərləri.- Bakı: Azərnəşr, 1935.- S.137.

425. Nadson, S. İstiqbal bizimdir: [şeir] /S.Y.Nadson; tərc. ed. A.Səhhət //Səhhət A. Əsərləri.- Bakı: Azərnəşr, 1935.- S.53.

1937

426. Lermontov, M. Mtsıridən bir parça: şeir /M.Y.Lermontov; tərc. ed. A.Səhhət //Azərbaycan dili. 7-ci sinif (rus məktəbləri üçün).- Bakı: Azərnəşr, 1937.- S.122-124.

427. Puşkin, A. Qafqaz /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Şərq qadını.-1937.- № 3.-S.19; Pioner.- № 2-3.- S.22-23.

1939

428. Qurviç, Y. Mübahisə; Üç xurma ağacı; Terekin sovqatı /Y.Qurviç; tərc. ed. Abbas Səhhət //Revolyusiya və kultura.- 1039.- № 10-11.- S.36-41.

1944

429. Krılov, İ. Fil və alabaş; Sazandalar; Balıq, ördək və xərçəng; Zəhmətkeş ayı /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Seçilmiş təmsillər.- Bakı: Azərnəşr, 1944.- S.58; 77; 82; 115.

1949

430. Puşkin, A. Qafqaz /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //İnqilab və mədəniyyət.- 1949.- № 6.- S.3-17.

1952

431.Krılov, İ. Balıq, ördək və xərcəng; Fil və alabaş /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Krılov İ.A. Təmsillər.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1952.-S.3; 10.

1958

432. Cərrahlıq /A.P.Çexova nəzirə //Azərbaycan hekayə ləri (İnqilabdan əvvəlki dövr).- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1958.- C.I.- S.370-376.

433. Cərrahlıq: A.P.Çexova nəzirə //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.513-517.

434. Krılov, İ. Zəhmətkeş ayı /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.503.

435. Qorki, M. Gün ki, səhərlər... /M.Qorki; tərc.ed. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.502.

436. Lermontov, M. Terekin sovqatı /M.Y.Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.497-498.

437. Mixaylov, M. Yağışdan sonra /M.İ.Mixaylov; tərc.ed. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.503.

438. Müsse, A. Mayıs gecəsi /A.A.Müsse; tərc. ed. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.498-502.

439. Puşkin, A. Qafqaz /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.497.

440. Yoxsulluq eyb deyil: Böyük rus dramaturqu A.N.Ostrovskiyə nəzirə //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxabatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.504-513.

1961

441. Sereteli, A. Xanəndə Qoqi: hekayə /A.R.Sereteli; tərc. ed. Abbas Səhhət //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1961.- № 44.- 11 noyabr. (Tərcüməni birinci dəfə Kamran Məmmədov nəşr etdirmişdir).

1969

442. Krılov, İ. Qurd və quzu: təmsil /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Elm və həyat.- 1969.- № 2.- S.3.

1971

443. Krılov, İ. Balıq, ördək və xərçəng; Sazandalar; Fil və alabaş /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Sazandalar.- Bakı: Gənclik, 1971.- S.9; 11; 15.

444. Puşkin, A. Qış /Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yaz, yay, payız, qış: kiçikyaşlı məktəblilər üçün şeirlər.- Bakı: Gənclik, 1971.- S.10.

445. Ramo, J. Təbiətin gülməsi /Jan Ramo; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yaz, yay, payız, qış: kiçikyaşlı məktəblilər üçün şeirlər.- Bakı: Gənclik, 1971.- S.2.

446. Smirnov. Yay gecəsinin axşamı /Smirnov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yaz, yay, payız, qış: kiçikyaşlı məktəblilər üçün şeirlər.- Bakı: Gənclik, 1971.- S.5.

447. Şkulyov, F. Payız /F. Şkulyov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Yaz, yay, payız, qış: kiçikyaşlı məktəblilər üçün şeirlər.- Bakı: Gənclik, 1971.- S.9.

1972

448. Antokolski, P. Nədən yazılmayıb: şeir /Pavel Antokolski; tərc. ed. Abbas Səhhət //Qələbə.- 1972.- 10 oktyabr.

1974

449. Puşkin, A. Qafqaz: şeir /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Azərbaycan qadını.- 1974.- № 12.- S.10.

1983

450. Cücələr; Balıq, ördək və xərçəng: şeirlər /İ.Krılov //tərc. ed. Abbas Səhhət //Azərbaycan dili: V sinif (rus məktəbləri üçün) /B.Əhmədov, A.Abdullayev.- Bakı: Maarif, 1983.- S.46; 54.

1984

451. Barataşvili, N. N.Barataşvili nəşidələrindən: şeir /N. Barataşvili; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.336-337. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

452. Belousov, İ. Qış gecəsi: şeir /İ.A.Belousov; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.316-317. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

453. Derjavin, Q. Ana duası: şeir /Q.R. Derjavin; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.310. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

454. Dəhləvi, Ə. Oğluma nəsihət /Ə.X.Dəhləvi; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.299-300. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

455. Hartman, M. Ağ paltar: şeir /M.Hartman; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.318-321. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

456. Höte, İ. Ərdo Məlik: şeir /İ.V.Höte; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.317-318. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

457. Hüqo, V. Yatmış uşaq: poema /V.Hüqo; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.- S.299. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

458. Jadovski, Y. Kim mənə yavuqraqdır?: şeir /Y.V.Jadovski; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.-S.310-311. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

459. Koltsov, A. Taxıl biçini: şeir /A.V. Koltsov; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.313-314. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

460. Kozlov, İ. Vətəni yada salmaq: şeir / İ.İ. Kozlov; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.310-311. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

461. Krılov, İ. Zəhmətkeş ayı; Qazlar; Balıq, ördək və xərçəng; Fil və alabaş; Cütçü və ilan; Qurd və quzu; Sazandalar; Qaraquş və arı; Göl və çay: təmsillər /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik,

1984.-C.10.- S.257-264. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

462. Qofman, V. Yağışdan sonra: şeir / V.V. Qofman; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.- S.313. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

463. Qorki, M. Gün çıxır, batır..: şeir /Maksim Qorki; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.318. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

464. Qrekov, N. Payızın nişanələri: şeir /Qrekov N.P.; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- S.314-315. C.10. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

465. Lermontov, M. Mtsıri: poemadan bir parça; Peyğəmbər; Vətən; Mübahisə; Çərkəslər; Terekin sovqatı; Üç xurma ağacı; Qanlı: şeirlər; Hacı Abrek: poema /M.Y. Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.265-298. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

466. Medvedev, L. Qış: şeir /L.M.Medvedev; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.-S.309. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

467. Miller, H. Xəbərdar! şeir /Hols Miller; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.317-318. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

468. Müsse, A. Mayıs gecəsi: şeir /Alfred de Müsse; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.337-341.(Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

469. Nadson, S. İstiqbal bizimdir; Danışma; İrəli; Həyat; Zindan: şeirlər /S.Y.Nadson; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.325-328. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

470. Neçayev, Y. Qış sabahı: şeir /Y.Y.Neçayev; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.315-316. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

471. Nikitin, İ. Uşaqlıq xatiratı; Yay səhəri**:** [şeir] /İ.S.Nikitin; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.-S.307-309. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

472. Pleşşeyev, A. Dilənçi: şeir /A.N.Pleşşeyev; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.- S.312-313. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

473. Puşkin, A. Qafqaz; Qış; Suda boğulmuş; Peyğəmbər: şeirlər; Qaraçılar: poemadan bir parça; Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə; Uçqun yaxud uçurum; Qış yolu ya qış səfəri: şeirlər /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.- S.300-307. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

474. Ramo, J. Nəğmeyi-ordbehişt: şeir /Jan Ramo; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.- S.256-257. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

475. Saturyan, A. Həyəcanlı nəğmələr: şeir /A.Saturyan; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.321-323. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

476. Sereteli, A. Mən müqəddəs təsvirlərin önündə... şeir; Xanəndə Qoqi: hekayə /A.R.Sereteli; tərc. ed. Abbas Səhhət //

Seçilmiş əsərləri. //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.330-336. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

477. Şevçenko, T. Yan Qusun lisanından deyilmişdir: şeir /T.Q.Şevçenko; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.329-330. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

478. Şkulyov, F. Payız: şeir /Şkulyov F.S.; tərc. ed. Abbas Səhhət //Seçilmiş əsərləri. //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.- S.315. C.10. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

479. Təbiətin gülməsi; Bağça; Qitə; Lənət; Ədalət; Axırıncı növhələr: [şeirlər] /tərc. ed. Abbas Səhhət // M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri..- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.- S.341-343. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

480. Tolstoy, A. Dustaq: şeir /A.K.Tolstoy; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Gənclik, 1984.-C.10.- S.321. (Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə).

1987

481. Puşkin, A. Qafqaz: şeir /A.S.Puşkin; tərc. ed. Abbas Səhhət //Puşkin A.S. (Şeirlər, poemalar, povestlər).- Bakı: Yazıçı, 1987.- C.32.-S.11-12. Dünya ədəbiyyatı kitabxanası.

1989

482. Krılov, İ. Sazandalar; Fil və alabaş; Qazlar: təmsillər /A.İ.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Seçilmiş əsərlər (İ.A. Krılov; A.S.Qriboyedov; N.A.Nekrasov; P.P.Bajov) /tərt. ed. Çinqiz Əlioğlu.- Bakı: Gənclik, 1989.- C.47.- S.5-8. Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə.

483. Lermontov, M. Qanlı; Hacı Abrek: poema /M.Y. Lermontov; tərc. ed. Abbas Səhhət //M.Y.Lermontov: (Şeirlər, poemalar, mənzum dram, romanlar).- Bakı: Yazıçı, 1989.- C.33.- S.127-130; 143-152. Dünya ədəbiyyatı kitabxanası.

1999

484. Qorki, M. Gün ki, səhərlər... /M.Qorki; tərc.ed. Abbas Səhhət //Anar. Min beş yüz ilin oğuz şeiri: antologiya.- Bakı: Azərnəşr, 1999.- Kitab 1.- S.606.

485. Puşkin, A. Qafqaz /A.S.Puşkin; tərc. ed. A.Səhhət //Anar. Min beş yüz ilin oğuz şeiri: antologiya.- Bakı: Azərnəşr, 1999.- Kitab 1.- S.605.

2003

486. Krılov, İ. Sazandalar: təmsil /İ.A.Krılov; tərc. ed. Abbas Səhhət //Ədəbiyyat. VI sinif üçün /R.Hüseynov; V.Qurbanov və b..- Bakı: Təhsil, 2003.- S.221-222.

2006

487. Krılov, İ. Fil və alabaş; Zəhmətkeş ayı; Sazandalar: təmsillər /İ.A.Krılov, tərc. ed. Abbas Səhhət // Krılov İ.A. Təmsillər.-Bakı: Şərq-Qərb, 2006.-S.62; 76; 99.

TƏRTİB ETDİYİ, REDAKTORU OLDUĞU KİTABLAR

1909

488. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- I çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1909.- 160 s. şəkilli.

1910

489. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı) /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə.- II çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1910.- 161 s. şəkilli.

1911

490. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir, Fərhad Ağazadə.- III çap.- Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1911.- 160 s. şəkilli.

1912

491. Hop-hopnamə /M.Ə.Sabir; naşirəsi: B.Tahirzadə, A.Səhhət, M.Mahmudbəyov.- Bakı: İsa bəy Aşurbəyovun Kaspi mətbəəsi, 1912.-104 s.

1913

492. Yeni məktəb: (Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı) /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir, İsa bəy Aşurbəyli.- IV çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1913.- 176 s. şəkilli.

1914

493. Türk ədəbiyyatına ilk qədəm: (ali və edadi məktəblərin aşağı siniflərinə məxsus) /M.Mahmudbəyov; Abbas Səhhət; naşir Mirzəzadə.- V çap.- Bakı: Məktəb elektrik mətbəəsi, 1914.- Hissə 1.- 160 s.

494. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir. İsa bəy Aşurbəyli.- V çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1914.- 176 s. şəkilli.

1915

495. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir İsa bəy Aşurbəyli.- VI çap.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1915.- 176 s. şəkilli.

1916

496. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir İsa bəy Aşurbəyli.- VII çap.- Bakı: Məktəb mətbəəsi, 1916.- 176 s. şəkilli.

1918

497. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir Qəmbər Orucov.- VIII çap.- Bakı: Orucov qardaşları mətbəəsi, 1918.- 176 s. şəkilli.

1919

498. Yeni məktəb: Türk dilinin təlimi üçün üçüncü ilə məxsus qiraət kitabı /M.Mahmudbəyov; A.Səhhət Mehdizadə; naşir İsa bəy Aşurbəyli.- IX çap.- Bakı: Hökümət mətbəəsi, 1919.-177 s. şəkilli.

ABBAS SƏHHƏTİN SÖZLƏRİNƏ YAZILMIŞ MUSİQİ ƏSƏRLƏRİ

1949

499. Qış yolu: A.S.Puşkinin sözləri üzrə tenor və bariton ilə simfonik orkestr üçün poema: fortepiano ilə oxumaq üçün düzəldilmişdir /mus. F.Əmirov; tərc ed. A.Səhhət; red. B.Zeydman.-Bakı: Azmusnəşr, 1949.- 13 s.

1956

500. Yaz /mus. Q.Hüseynli; söz. A.Səhhət //Azərbaycan pioneri.- 1956.- 31 iyun.

1966

501. Vətənim: mahnılar fortepiano ilə oxumaq üçün /mus. Cahangir Cahangirov; söz. A.Səhhət.- Bakı: Azərnəşr, 1966.- S.8-11.

1974

502. Yaz /mus. Qəmbər Hüseynli; söz. A.Səhhət //Musiqi: Ümumtəhsil məktəblərinin 1-ci sinfi üçün dərslik /H.Məlikməmmədov.- Bakı: Maarif, 1974.- S.69.

1986

503. Payız [Əlyazma]: səs və simfonik orkestr üçün /mus. E.Sabitoğlu; söz. A.Səhhət.- Bakı, 1986.-10 s.

1994

504. İlk bahar [Əlyazma] /mus. L.Ümüd; söz. A.Səhhət.- Bakı, 1994.- 2 s.

505. Quşlar [Əlyazma] /mus. L.Ümüd; söz. A.Səhhət.- Bakı, 1994.- 1 s.

2000

506. Quşlar /mus. Ə.Cavid; söz. A.Səhhət //Savalan.- 2000.- 6-12 dekabr, № 35.- S.3.

2001

507. Quşlar /mus. Cavanşir Quliyev; söz. A.Səhhət //Min bir mahnı /tərt ed. R.Babayev.- II nəşr.- Bakı: EL-AL Lliance nəşriyyatı, 2001.- S.392.

508. Yaz /mus. Qəmbər Hüseynli //Min bir mahnı /tərt ed. R.Babayev.- II nəşr.- Bakı: EL-AL Lliance nəşriyyatı, 2001.- S.397.

2005

509. Qaçma, dayan, a dovşan!.. /mus. Nazim Quliyev; söz. A.Səhhət //Uşaq mahnıları /red. Rafiq Xan-Sayadoğlu, Hikmət Babayev.- Bakı: Min bir mahnı MMC, 2005.- C.I.- S.208-209.

510. Quşlar /mus. Cavanşir Quliyev; söz. A.Səhhət //Uşaq mahnıları /red. Rafiq Xan-Sayadoğlu, Hikmət Babayev.- Bakı: Min bir mahnı MMC, 2005.- C.III.- S.115.

511. Quşlar /mus. Ərtoğrul Cavid; söz. A.Səhhət //Uşaq mahnıları /red. Rafiq Xan-Sayadoğlu, Hikmət Babayev.- Bakı: Min bir mahnı MMC, 2005.- C.I.- 115 s.

512. Uşaq və dovşan /mus. Səid Rüstəmov; söz. A.Səhhət //Uşaq mahnıları /red. Rafiq Xan-Sayadoğlu, Hikmət Babayev.- Bakı: Min bir mahnı MMC, 2005.- C.II.- S.181.

513. Yaz /mus. Qənbər Hüseynli; söz. A.Səhhət //Uşaq mahnıları /red. Rafiq Xan-Sayadoğlu, Hikmət Babayev.- Bakı: Min bir mahnı MMC, 2005.- C.II.- S.189.

2010

514. Cücələrim /mus. S.Rüstəmov; söz. A.Səhhət //Azərbaycan bəstəkarlarının uşaq mahnıları antologiyası /F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, F.Hidayətova.- Bakı: Mütərcim, 2010.- C.II.- S.68.

515. Uşaq və dovşan /mus. Səid Rüstəmov; söz. A.Səhhət //Azərbaycan bəstəkarlarının uşaq mahnıları antologiyası /F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, F.Hidayətova.-Bakı: Mütərcim.- 2010.- C.II.- S.70.

516. Yaz /mus. Qəmbər Hüseynli; söz. A.Səhhət //Azərbaycan bəstəkarlarının uşaq mahnıları /F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, F.Hidayətova.- Bakı: Mütərcim, 2010.- C.I.- S.163.

517. Yaz /mus. Qəmbər Hüseynli; söz. A.Səhhət //Azərbaycan bəstəkarlarının uşaq mahnıları antologiyası /F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, F.Hidayətova.- Bakı: Mütərcim, 2010.- C.II.- S.57.

II HİSSƏ

HAQQINDA

Kitablar

1948

518. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə; red. Ə.Mirəhmədov.- Bakı: Azərb. SSR siyasi və elmi bilikləri intişar etdirən cəmiyyət, 1948.- 22 s.

1955

519. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət: monoqrafiya /Kamal Talıbzadə.- Bakı: Azərb. SSR EA Nəşriyyatı, 1955.- 195 s.

1975

520. Talıbzadə, K. Vətəndaş şair: (Abbas Səhhətin anadan olmasının 100 illiyi münasibəti ilə) /Kamal Talıbzadə.- Bakı: Elm, 1975.- 52 s.

1986

521. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə; ön söz K.Talıbzadə; red. R.Salamova; rəs. N.Rəhimov.- Bakı: Gənclik, 1986.- 276 s.

Kitabın içindəkilər: *Birinci fəsil.* Həyatı: “Məsləkim – tərcümeyi halımdır”; “Ölü şəhər”in Sarıtorpaq məhəlləsində; Yollar, şəhərlər, “tarmar olmuş” İran; “Böylə mövsümdə yatan kimsələrə ar olsun!”; “Sabir öldü demirəm, şeir evi viran oldu”; “Odlu bir nəğmə yazmaq istəyirəm”; “Qütbi-şimaldan tülu edən hürriyyət günəşi”; “Abbas Səhhətin üfuli-əbədisi”. *İkinci fəsil.*

Yaradıcılığı: “Yeni şeir necə olmalıdır?”; “Yeni səpgidə” şeirin yaranması yollarında; “Yenə bu dərdlərin çarəsi Bakıdan olur”; “A hürriyyət, münfərid əməlim!”; “Könlümün sevgili məhbubu mənim”; “Adı Səhhətkən, özü xəstə, əlil”; “Gələcəkdir bu şanlı istiqbal”; “Şair odur ki, həqiqətlərə dildadə ola”; “Eyham ilə, kinayə ilə natiq olmalı”; “Qalx, oyan, cürət elə, rəd kimi fəryad et!”; “Od tutub qırmızı ataşlə yenə yandı üfüq”; “Sən əzizi vətənü millətsən!”. *Üçüncü fəsil.* Ədəbi əlaqələri və tərcüməçilik fəaliyyəti: Duyğuları işıqlandıran “elm və ürfan günəşi”; “Yazmaq bir fikrə möhtac isə, tərcümə etmək iki fikrə möhtacdır”. Dördüncü fəsil: Sənətə baxışı. Sənətkarlığı. “Şair ayinəsidir dövranın”; “Tərzü üslubi-bəyanın sadədir, Cəzbi-qəlb etməkliyə amadədir”; Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığına dair əsas tarixlər; Müxtəsər ədəbiyyat. Abbas Səhhətin əsas nəşrləri; Abbas Səhhət haqqında əsas mənbələr.

1991

522. Talıbzadə, K. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə /Kamal Talıbzadə; red. İ.Tapdıq.- Bakı: Azərnəşr, 1991.- C.1.- 392 s.

Kitabın içindəkilər: Abbas Səhhət (monoqrafiya). *Birinci fəsil.* Həyatı: “Məsləkim - tərcümeyi halımdır”; “Ölü şəhər”in Sarıtorpaq məhəlləsində; Yollar, şəhərlər, “tarmar olmuş” İran; “Böylə mövsümdə yatan kimsələrə ar olsun!”; “Sabir öldü demirəm, şeir evi viran oldu”; “Odlu bir nəğmə yazmaq istəyirəm”; “Qütbi-şimaldan tulu edən hürriyyət günəşi”; “Abbas Səhhətin üfuli-əbədisi”. *İkinci fəsil.* Yaradıcılığı: **“**Yeni şeir necə olmalıdır?”; “Yeni səpgidə” şeirin yaranması yollarında; “Yenə bu dərdlərin çarəsi Bakidən olur”; “A hürriyyət! A münfərid əməlim!”; “Könlümün sevgili məhbubu mənim”; “Adı Səhhətkən, özü xəstə, əlil”; “Gələcəkdir bu şanlı istiqbal”; “Şair oldur ki, həqiqətlərə dildadə ola”; “Eyham ilə, kinayə ilə natiq olmalı”; “Qalx, oyan, cürət elə, rəd kimi fəryad et!”; “Od tutub qırmızı ataşlə yenə yandı üfüq”; “Sən əzizi-vətəni millətsən!”. *Üçüncü fəsil.* Ədəbi əlaqələri və tərcüməçilik fəaliyyəti: Duyğuları işıqlandıran “elm və ürfan günəşi”; “Yazmaq bir fikrə möhtac isə, tərcümə etmək iki fikrə möhtacdır”. Dördüncü fəsil. Sənətə baxışı. Sənətkarlığı. “Şair ayinəsidir dövranın”; “Tərzü üslubi-bəyanın sadədir, Cəzbi-qəlb etməkliyə amadədir”; Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığına dair əsas tarixlər; Müxtəsər ədəbiyyat. Abbas Səhhətin əsas nəşrləri; Abbas Səhhət haqqında əsas mənbələr.

2010

523. Ağayev, M. Abbas Səhhət. Fəlsəfi və sosial-siyasi görüşləri /Mir Müstəqil Ağayev; elmi red. R.Əhmədli; AMEA Fəlsəfə, Sosiologiya və Hüquq İn-tu.- Bakı: Elm və təhsil, 2010.- 87, [1] s.

Dərsliklərdə və kitablarda dərc edilən məqalələr

1912

524. Şaiq, A. Səhhət təxəllüs Mirzə Abbasqulu Mehdizadə cənablarının tərcümeyi-halı /Abdulla Şaiq. Gülizar: **(**3-cü sinifdən sonra məktəblərdə oxunacaq Qiraət kitabı)**.-** Bakı: Orucov qardaşlarının mətbəəsi.-1912.- S.235-236.

1914

525. Sabir, M.Ə. Mərhum Sabir əfəndinin naxoş olduğu halda Tiflisdən rəfiqi Səhhətə yazdığı axrıncı məktubları: [İki məktub] //Sabir M.Ə. Hophopnamə.- Bakı: Kaspi mətbəəsi, 1914.- S.335-337.

1919

526. Şaiq, A. Mirzə Abbasqulu Səhhətin tərcümeyi-halı //Abdulla Şaiq. Milli qiraət kitabı: [I dərəcəli məktəblərin IV, V siniflərinə məxsusdur].- Bakı: Birinci hökümət mətbəəsi, 1919.- S.210-211.

1922

527. Şaiq, A. Mirzə Abbasqulu Səhhət /A.Şaiq //Milli qiraət kitabı: I dərəcəli məktəblərin IV, V siniflərinə məxsusdur.- II nəşri.- Bakı: Birinci hökumət mətbəəsi, 1922.- S.214-215.

1924

528. Şaiq, A. Mirzə Abbasqulu Səhhətin tərcümeyi halı //Şaiq A. Qiraət kitabı.- Bakı: Qızıl Şərq mətbəəsi, 1924.- S.86.

1925

529. Şaiq, A. Mirzə Abbasqulu Səhhətin tərcümeyi əhvalı //Qiraət kitabı /A.Şaiq.- Bakı: Mərkəzi yeni türk əlifba komitəsi nəşriyyatı, 1925.- S.109.

1928

530. Müznib, Ə. Abbas Səhhət /Ə.Müznib //Müntəxəbat: XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı.- Bakı: Azərnəşr, 1928.- S.5-11.

1934

531. Abbas Səhhət: ensiklopedik məlumat //Arif M. Ədəbiyyat müntəxəbatı: IV sinif.- Bakı: Azərnəşr, 1934.- S.31.

1935

532. Mir Cəlal. Abbas Səhhət haqqında /Mir Cəlal //Səhhət A. Əsərləri.- Bakı: Azərnəşr, 1935.- S.9-19, 13-14.

533. Müznib, Ə. Abbas Səhhətin tərcümeyi-halı /Ə.Müznib //Səhhət A. Əsərləri.- Bakı, 1935.- S.20-24.

1936

534. Abbas Səhhət: ensiklopedik məlumat //Arif M. Qiraət kitabı: İbtidai məktəbin IV sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1936.- S.35.

1937

535. Abbas Səhhət (1874-1918) //Ədəbiyyat: Orta məktəbin 9-cu sinfi.- Bakı: Azərnəşr, 1937.- S.65-70.

1939

536. Abbas Səhhət: həyat və yaradıcılığı //Ədəbi oxu kitabı: Natamam orta məktəbin VII sinfi üçün /tərt ed. H.Səmədzadə, H.Əfəndiyev.- Bakı: Azərnəşr, 1939.- S.51-52.

537. Xəndan, C. Abbas Səhhət: həyat və yaradıcılığı /Cəfər Xəndan //Azərbaycan ədəbiyyatı XX əsr: Ali məktəblər üçün dərslik.- Bakı: Az.SSR XMQ nəşri, 1939.- S.87-94.

1940

538. Arif, M. Abbas Səhhət: Həyat və yaradıcılığı //Arif M. Oxu kitabı: İbtidai məktəbin IV sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1940.- S.60.

1941

539. Xəndan, C. Şair və vətən /Cəfər Xəndan //Azərbaycan ədəbiyyatı xalq qəhrəmanları.- Bakı: SSR EA AzF nəşriyyatı, 1941.- S.43-47.

1944

540. Abbas Səhhət: ensiklopedik məlumat //Arif M. Qiraət kitabı: İbtidai məktəbin IV sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1944.- S.55.

541. Arif, M. Krılov və Azərbaycan ədəbiyyatı /M.Arif.- Bakı: Azərnəşr, 1944.-47 s.

Kitabda Abbas Səhhətin tərcümələrindən bəhs olunur [S.38-41].

542. Mir Cəlal. Abbas Səhhət (1874-1918) /Mir Cəlal //Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.- Bakı: SSR EA Az F nəşriyyatı, 1944.- C.II.- S.239-243.

1945

543. Rzaquluzadə, M. Abbas Səhhət /M.Rzaquluzadə //Müntəxəbat.- Bakı: Xarici dillər ədəbiyyatı nəşriyyatı, 1945.- S.3-12. Ərəb əlifbasında.

1946

544. Arif, M. Abbas Səhhət; Səhhətin şeirə baxışı //Arif M., Xəndan C. XX əsr ədəbiyyatı: Orta məktəbin X sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1946.- S.93-103.

1948

545. Xəndan, C. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: (orta məktəb üçün) /Cəfər Xəndan.- II nəşri.- Bakı: Azərnəşr, 1948.- 187 s.

Kitabda Abbas Səhhətin əsərlərindən təhlillər verilmişdir S.148; 159; 167; 176.

546. Musayev, Q. Abbas Səhhət: Ön söz /Q.Musayev; red. F.Qasım zadə //Səhhət A. Seçilmiş şeirlər.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1948.- S.3-7.

1950

547. Arif, M. Abbas Səhhət (1874-1918) //Arif M., Xəndan C. İnqilabi keçmişimizin tərənnümü: Müasir ədəbiyyat. XX əsr və sovet dövrü. Orta məktəbin X sinfi üçün.- Bakı: Azərnəşr, 1950.- S.94-108.

548. Xəndan, C. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: [Orta məktəbin 8-10-cu sinifləri üçün] /Cəfər Xəndan.- III nəşri.- Bakı: Azərnəşr, 1950.- 223 s.

Kitabda Abbas Səhhətin "Şair və şeir pərisi" şeirindən, "Balıq, ördək və xərçəng" adlı təmsilindən bəhs olunmuşdur [S.104, 184-185].

549. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə //Səhhət A.Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Azərnəşr, 1950.- S.5-43.

1951

550. Xəndan, C. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: Orta məktəbin 8-10-cu sinifləri üçün] /Cəfər Xəndan.- IV nəşri.- Bakı: Azərnəşr, 1951.- 216 s.

Kitabda Abbas Səhhətin şeirlərinin təhlili verilmişdir [S.107, 210].

1954

551. Talıbzadə, K. Müqəddimə /Kamal Talıbzadə //Abbas Səhhət. Şeirlər.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1954.- S.3-6.

1955

552. Hacıyev, C. Abbas Səhhət (1874-1918) /C.Hacıyev //XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: Ali məktəblər üçün dərslik.- Bakı: ADU-nun nəşri, 1955.- S.385-409.

1956

553. Qurbanov, Ş. Puşkin və Azərbaycan poeziyası /Ş.Qurbanov.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1956.- 155 s.

Kitabda Abbas Səhhətin tərcümə etdiyi əsərlərindən bəhs olunur [S.95].

554. Mirəhmədov, Ə. Üç dost, üç şair: [Abbas Səhhət, Abdulla Şaiq və Mirzə Ələkbər Sabirin dostluğu haqqında] //Mirəhmədov Ə. Abdulla Şaiq.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1956.- S.28-38.

1958

555. Arif, M. Lermontov və Abbas Səhhət; Nekrasov və Abbas Səhhət /Məmməd Arif //Ədəbi bədii-tənqidi məqalələr.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.432-442; 443-445.

556. Hacıyev, C. Abbas Səhhət //Hacıyev C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı müntəxəbatı: Ali məktəblər üçün dərs vəsaiti.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- S.485.

557. Xəndan, C. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: [orta məktəbin 8-10-cu sinifləri üçün] //Cəfər Xəndan.- V nəşri.- Bakı: Azərnəşr, 1958.- 283 s.

Kitabda Abbas Səhhətin əsərlərindən təhlillər verilmişdir [S.31; 107; 118; 138; 212; 216; 232; 245; 255-256].

558. Talıbzadə, K. Müqəddimə /Kamal Talıbzadə //Abbas Səhhət: Seçilmiş şeirlər.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1958.- S.3-6.

1960

559. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə //Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi /red. Ə.Sultanlı və b..- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1960.- C.II.- S.829-859.

1961

560. Tağıyev, Ə. Azərbaycanda pedaqoji fikrin inkişafı tarixndən: (XIX əsrin axırları - XX əsrin əvvəlləri) /Əmir Tağıyev.- Bakı: Azərbaycan Dövlət Tədris-Pedaqoji Ədəbiyyatı Nəşriyyatı, 1961.- 164 s.

1962

561. İsmayılov, Y. Abdulla Şaiqin həyatı və bədii yaradıcılığı /Y.İsmayılov; red. M.Cəfər.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1962.- 210 s.

Kitabda Abbas Səhhətin rus şairi S.Y.Nadsondan Azərbaycan dilinə çevirdiyi "İstiqbal bizimdir" adlı əsərindən bəhs olunur [S.61].

562. M.Ə.Sabir. Hophopnamə /tərt. ed. Məmməd Məmmədov.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1962.- C.I.- 328 s.

Kitabda "Böyük satirik" (Mirzə İbrahimov) [S.5-20], "Hophopnamənin nəşri və tərtib prinsipləri" (Məmməd Məmmədov) [S.22-29] adlı məqalələrdə Abbas Səhhətdən də bəhs olunmuşdur.

563. Şaiq, A. İki dost: [M.Ə.Sabirin A.Səhhətlə dostluğundan bəhs olunur] /Abdulla Şaiq //Müasirləri Sabir haqqında. /tərt. ed. A.Zamanov; red. H.Araslı.- Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1962.- S.236-246.

1963

564. Cəfər, M. Azərbaycan ədəbiyyatında romantizm /M.Cəfər; red. M.Rzaquluzadə.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1963.- 216 s.

Kitabda Abbas Səhhətin əsərlərindəki romantizm meyilləri təhlil olunmuşdur**.**

1964

565. Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri /red. M.A.Dadaşzadə, K.Talıbzadə.- Bakı: Azərb SSR EA nəşriyyatı, 1964.- 347 s.

Kitabda A.H.Güləhmədovun tərcümələrinə Abbas Səhhətin münasibəti əks olunmuşdur [S.188].

1966

566. Abdullayev, A. Azərbaycan dilinin tədrisi tarixindən /A.Abdullayev.- Bakı: Maarif, 1966.- 330 s.

Kitabda Abbas Səhhətin dərsliklərinin dilindən bəhs olunmuşdur [S.200].

567. Məmmədli, Q. Molla Nəsrəddin (Cəlil Məmmədquluzadənin həyat və fəaliyyətinin salnaməsi) /Qulam Məmmədli; red. Ə.Mirəhmədov.- Bakı: Azərnəşr, 1966.- 563 s.

Kitabda Abbas Səhhət yaradıcılığına da toxunulmuşdur [S.95, 313].

568. Talıbzadə, K. XX əsr Azərbaycan ədəbi tənqidi: (1905-1917-ci illər) /Kamal Talıbzadə; red. M.C.Cəfərov.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1966.- 535 s.

Kitabda A.Səhhətin "Təzə şeir necə olmalıdır" adlı məqaləsində təzə şeir, köhnə şeir haqqında fikirləri verilir [S.219].

1967

569. Arif, M. Seçilmiş əsərləri /Məmməd Arif; red. Əziz Mirəhmədov.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1967.- C.I.- 617 s.

Kitabda Abbas Səhhətin tərcümə etdiyi əsərlər haqqında məlumat verilmişdir [S.343, 487].

570. Arif, M. Azərbaycan Sovet ədəbiyyatı tarixi /M.Arif; red. H.Babayev, Q.Qasımzadə, B.Nəbiyev.- Bakı: Azərb. SSR EA nəşriyyatı, 1967.- C. I.- 636 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığına da toxunulmuşdur.

1968

571. Əzizov, Ə. Azərbaycan sovet uşaq ədəbiyyatının inkişaf yolu (1920-1945) /Əbdül Əzizov.- Bakı: Gənclik, 1968.-156 s.

Kitabda Abbas Səhhətin əsərlərindən bəhs olunur.

572. Qarabağlı, Ə. Azərbaycan ədəbiyyatının tədrisi metodikası: Ali məktəblər üçün dərslik /Əliyar Qarabağlı.- Bakı: Maarif, 1968.- 349 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığı təhlil olunur [S.24, 30, 55, 141, 143, 243, 285].

1969

573. Mir Cəlal. Abbas Səhhət (1874-1918) //Mir Cəlal; F.C.Hüseynov. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı.- Bakı: Maarif, 1969.- S.298-309.

1971

574. Məmmədov, K. Abbas Səhhət (1874-1918) /Kamran Məmmədov //Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr.- Bakı: Gənclik, 1971.-S. 99-101.

1972

575. Mir Cəlal. Ədəbiyyatşünaslığın əsasları: Ali məktəblər üçün dərslik /Mir Cəlal; P.Xəlilov; red. F.Hüseynov.- Bakı: Maarif, 1972.- 378 s.

Kitabda "Romantizm" adlı məqalədə Abbas Səhhət yaradıcılığına da toxunulmuşdur.

1973

576. Şaiq, A. İki dost: [Abbas Səhhət və Sabirin dostluğu haqqında] //Şaiq A. Xatirələrim.- Bakı: Gənclik, 1973.- S.207-217.

577. Mir Cəlal. Klassiklər və muasirlər /M.Cəlal; red. M.Mümtaz.- Bakı: Azərnəşr, 1973.- 294 s.

Kitabda Abbas Səhhətin tərcümə əsərlərindən bəhs olunur [S.162-163].

578. Zeynalov, N. Azərbaycan mətbuatı tarixi: dərs vəsaiti /N.N.Zeynalov; red. T.T.Rüstəmov.- Bakı: ADU nəşriyyatı, 1973.- Hissə 1.- 110 s.

Kitabda şair haqqında da məlumat verilir [S.105, 108-109].

1974

579. Cəfər, M. Seçilmiş əsərləri /Məmməd Cəfər; red. S.Hüseynova.- Bakı: Azərnəşr, 1974.- C.II.- 340 s.

Kitabda "Azərbaycan romantizminin nəzəri məsələləri" [S.11-74], "Romantizmin ideya xüsusiyyətləri" [S.75-152] adlı I və II fəsillərdə Abbas Səhhətin yaradıcılığından bəhs olunur.

580. Əlioğlu, M. Bizim Səhhət /Maqsud Əlioğlu //Ədəbi fraqmentlər.- Bakı: Gənclik, 1974.- S.91-102.

581. Məmmədov, M. Sabir və mətbuat /Məmməd Məmmədov; red. Məmmədov Kamran.- Bakı: Elm, 1974.- 212 s.

Kitabda A.Səhhətin həyat və yaradıcılığından da bəhs olunur [S.3-8].

582. Mir Cəlal. Abbas Səhhət (1874-1918) //Mir Cəlal, Hüseynov F.C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı.- Bakı: Maarif, 1974.- S.330-341.

583. Talıbzadə, K. "Sınıq saz"ın qüdrəti /Kamal Talıbzadə //Ədəbi irs və varislər.- Bakı: Azərnəşr, 1974.- S.276-280.

1975

584. Dilbazi, M. Sabirin, Səhhətin isti nəfəsi /Mirvarid Dilbazi //Sabir poeziya günləri: Azərbaycan şairlərinin şeirləri.- Bakı, 1975.- S.92-93.

585. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət (1874-1918) /Kamal Talıbzadə //Talıbzadə K. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1975.- C.I.- S.5-28.

1976

586. Abbas Səhhət //Azərbaycan Sovet Ensiklopediyası.- Bakı: 1976.- C.I.- S.12.

587. Ağazadə, F. İki ziya: [Əlaəddin Əfəndizadə və Mirzə Abbas Mehdizadənin Gəncəyə köçmələri və vəfatı haqqında] / F. Ağazadə //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri. 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.215-217.

588. Cəbrayılbəyli, C. Abbas Səhhət (Mirzə Abbasqulu) /Camo Cabrayılbəyli //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S. 237-257.

589. Əfəndizadə, A. Sevimli müəllimim haqqında kiçik bir xatirə /A.Əfəndizadə. /A.Səhhət //Seçilmiş əsərləri 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.275-277.

590. Hadi, M. Abbas Səhhətin üfuli-əbədisi /Məhəmməd Hadi //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.-S.211-212.

Kitabda Abbas Səhhətin də yaradıcılığından bəhs olunur.

591. Qarayev, Y. Tənqid. problemlər, portretlər /Yaşar Qarayev; red. Z.Qiyasbəyli.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- 211 s.

592. Qurbanov, Ş. Lermontov və Azərbaycan ədəbiyyatı /Şamil Qurbanov; red. S.Hüseynova.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- 66 s.

593. Mahmudov, Ə. Mən Səhhəti tanıyırdım /Əbdülqafar Mahmudov //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S. 258-266.

594. Məmmədəmin, Ə. Şair müəllimimin xatirəsi /Ə.Məmmədəmin //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri: 2 clilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.278-280.

595. Mümtaz, S. Abbas Səhhət haqqında; Sabir haqqında xatirələr /Salman Mümtaz, //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.218-223.

596.Sabir, M. İki məktub /M.Ə.Sabir. //A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.205-207.

597. "Səhhət" təxəllüs Mirzə Abbasqulu Mehdizadənin tərcümeyi-halı; Şamaxıda Sabir günü //Səhhət A. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.-S.208-210.

598. Sultanov, E. Abbas Səhhət haqqında /Eynəli Sultanov, A.Səhhət //Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.201-202.

599. Şaiq, A. Abbas Səhhət (Anadan olmasının 70 illiyi münasibətilə) /Abdulla Şaiq // Səhhət A. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II .-S.224-236.

600. Şirvani, Ə. Şamaxıda teatr /Ə.T Şirvani //Abbas Səhhət. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II S.201-202.

601. Tahirli, M. Böyük dostluq nümunəsi / Məmmədsəlim Tahirli //Səhhət A. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.267-269.

602. Yüzbaşınskaya, P. Səhhət haqqında xatirələrim /Püstəxanım Yüzbaşınskaya //Səhhət A. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.270-271.

603. Yüzbaşov, R. Abbas Səhhət realni məktəbdə /Rəmzi Yüzbaşov //Səhhət A. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1976.- C.II.- S.272-274.

1977

604.Məmmədov, Ə. Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı /Əflatun

Məmmədov /red. Kamran Məmmədov.- Bakı: Elm, 1977.- 161 s.

Kitabda Abbas Səhhət yaradıcılığına toxunulmuşdur.

605. Səhhət təxəllüs Mirzə Abbasqulu Mehdizadənin tərcümeyi-halı; Mirzə Abbasqulu Səhhət tərcümeyi-halı; Abbas Səhhət (anadan olmasının 70 illiyi münasibətilə) //Şaiq A. Əsərləri: beş cilddə: [Pyeslər, məqalələr, məruzələr, çıxışlar, təbriklər, elmi əsərlər] /tərt. ed. K.Talıbzadə; red. Ə.Mirəhmədov.- Bakı: Azərnəşr, 1977.- C.IV.- S.113; 154; 359-369.

1978

606. Əzizov, Ə. Abbas Səhhət /Əbdül Əzizov; red. Kamran Məmmədov //Uşaqların sevimliləri (XX əsr Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixindən).- Bakı: Gənclik, 1978.- S.67-87.

607. Mirəhmədov, Ə. Yazıçılar, talelər, əsərlər /Əziz Mirəhmədov; red. S.Hüseynova.- Bakı: Azərnəşr, 1978.- 312 s.

Kitabda "Aşiq kimi" adlı məqalədə Abbas Səhhət yaradıcılığına aid nümunələr verilir [S.117-124].

608. Talıbzadə, K. Məsləkim tərcümeyi-halımdır; Abbas Səhhətin naməlum satiraları //Talıbzadə K. Sənətkarın şəxsiyyəti.- Bakı: Yazıçı, 1978.- S.11-50; 52-70.

1979

609. Hacıyev, T. Abbas Səhhətin orijinal və tərcümə dilinin vəhdəti /Tofiq Hacıyev //Yazıçı dili və ideya-bədii təhlili.- Bakı: Maarif, 1979.- S.108-114.

610. Məmmədov, K. Abbas Səhhət //Məmmədov Kamran. Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr.- Bakı, 1979.- S.176-181.

611. Nəbiyev, B. Axtarışlar, tapıntılar və itkilər: [Abbas Səhhətin tərcümələrindən də bəhs olunur] /Bəkir Nəbiyev //Nəbiyev B. Təzə izlər sorağında: Məqalələr.- Bakı: Yazıçı, 1979.-S.178-181.

612. Seyidov, Y. Abbas Səhhət (1874-1918) //Seyidov Y. Yazıçı və dil.- Bakı: Yazıçı, 1979.- S.228-235.

613. Zamanov, A. Səhhət və Sabir /Abbas Zamanov //Əməl dostları.- Bakı: Yazıçı, 1979.- S.203-208.

1980

614. Hacıyev, A. Tiflis ədəbi mühiti /Abbas Hacıyev; red. Kamal Talıbzadə.- Bakı: Yazıçı, 1980.- 181 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığından bəhs olunur [S.122-125].

1981

615. Mikayılov, Ş. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: (VIII-X siniflər üçün vəsait) /Ş.Mikayılov.- Bakı: Maarif, 1981.- 227 s.

Kitabda Abbas Səhhətin şeirlərinin təhlili verilmişdir [S.49; 158; 174].

1982

616. Mir Cəlal. Abbas Səhhət (1874-1918) //XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: (Ali məktəblər üçün dərslik) /Mir Cəlal; Firidun Hüseynov.- III nəşr.- Bakı: Maarif, 1982.- S.365-376.

617. Salədin, Ə. Azərbaycan şeiri və folklor: (XIX-XX əsrlər) /Ə.Salədin, red. Vaqif Vəliyev.- Bakı: Elm, 1982.- 161 s.

Kitabın "XIX-XX əsrlər Azərbaycan poeziyasında şifahi ədəbiyyatın ideya-mövzu xüsusiyyətləri" adlı I fəslində Abbas Səhhətin də yaradıcılığından bəhs olunur [S.69-80, 134].

618. Şaiq, A. İki dost: [Abbas Səhhət və Sabirin dostluğu haqqında] /Abdulla Şaiq //Sabir xatirələrdə /tərt. ed. Abbas Zamanov.- Bakı: Gənclik, 1982.- S.102-109.

619. Zamanov, A. Sabir xatirələrdə /tərt. ed. və red. Abbas Zamanov.- Bakı: Gənclik, 1982.- 164 s.

Kitabda Abbas Səhhətin Mirzə Ələkbər Sabirlə münasibəti haqqında [S.13, 38, 65, 102, 124].

1983

620. Adilov, M. Uşaq və şeir /M.Adilov, V.Mərdanov; elmi red. Ə.Abdullayev.- Bakı: Maarif, 1983.- 213 s.

Kitabda Abbas Səhhətin uşaq şeirlərinin forma və məzmun xüsusiyyətləri, onun ifadə vasitələri, ahəngdarlığı və musiqiliyi, real aləmi dərk etməkdə rolu, vətənpərvərlik və beynəlmiləlçilik ideyalarını təbliğ etməkdə əhəmiyyəti və s. məsələlər sadə və aydın bir üslubda şərh olunmuşdur.

621. Məmmədov, Ə. Azərbaycan bədii nəsri /Əflatun Məmmədov; red.Kamal Talıbzadə.- Bakı: Elm, 1983.-184 s.

Kitabda Abbas Səhhətin "Bədbəxt ailə" hekayəsi haqqında [S.122].

622. Məmmədov, Ə. Dostlar arasında: [A.Səhhət, A.Şaiq və Sabir arasında olan dostluq haqqında] /Əflatun Məmmədov //Məmmədov Ə. Abdulla Şaiq.- Bakı: Gənclik, 1983.-S.49-58.

623. Mirəhmədov, Ə. Aşiq kimi /Əziz Mirəhmədov //Azərbaycan ədəbiyyatına dair tədqiqlər.- Bakı: Maarif, 1983.- S.143-149.

624. Vəlixanov, N. Azərbaycan maarifçi realist ədəbiyyatın inkişafı: (1890-1917) /Nadir Vəlixanov; red. Kamran Məmmədov.- Bakı: Elm, 1983.-158 s.

Kitabda Abbas Səhhətin maarifçilik ideyalarına toxunulmuşdur [S.149-150].

1984

625. Mirəhmədov, Ə. Məsləkdaş şairlər: [Sabir və Səhhətin dostluğu haqqında] /Əziz Mirəhmədov; Kamal Talıbzadə //M.Ə.Sabir, A.Səhhət. Seçilmiş əsərləri. tərt. ed. K.Talıbzadə.- Bakı: Gənclik, 1984.- C.10.-S.3-20. Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası.

626. Namazov, Q. Abbas Səhhət (1874-1918) /Qara Namazov //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı: (Ali məktəblər üçün dərslik).- Bakı: Maarif, 1984.- S.114-118.

627. Nəbiyev, B. Firidun bəy Köçərli /Bəkir Nəbiyev; red. Aydın Cabbarlı; rəy. Ə.Məmmədov.- Bakı: Gənclik, 1984.- 226 s.

Kitabda Abbas Səhhətin "Hophopnamənin" birinci nəşrinə yazmış olduğu müqəddimədən bəhs olunur [S.110].

628. Talıbzadə, K. Azərbaycan ədəbi tənqidinin tarixi /Kamal Talıbzadə; red. Yaşar Qarayev.- Bakı: Maarif, 1984.- 328 s.

Kitabda Abbas Səhhətin də yaradıcılığından bəhs olunur [S.235].

1985

629. Əliyev, K. XX əsr Azərbaycan romantiklərinin ədəbi-nəzəri görüşləri /Əliyev Kamran; red. Kamal Talıbzadə.- Bakı: Elm, 1985.-120 s.

Monoqrafiyada XX əsr Azərbaycan romantiklərinin, eləcə də Abbas Səhhətin bədii əsərləri və məqalələrində irəli sürülən ədəbi mülahizələr, fikirlər tədqiq edilir. Azərbaycan romantiklərinin elmi-nəzəri görüşləri ilə bədii yaradıcılıqları arasındakı qarşılıqlı əlaqələr nəzərdən keçirilir [S.35-41].

630. Həbibov, İ. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi /İ.Ə.Həbibov; Azərbaycan SSR Ali və Orta Ixtisas Təhsil Nazirliyinin Ali Təhsil üzrə Tədris-metodika kabineti.- Bakı: Elm,1985.-58 s.

Kitabda Abbas Səhhətin əsərlərinin təhlili verilmişdir [S.17; 36].

631. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri /red. Kamran Məmmədov.- Bakı: Elm, 1985.- Kitab 2.- 204 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığına da toxunulmuşdur [S.148].

632. Qurbanov, Ş. Klassik rus poeziyası Azərbaycanda /Ş.Qurbanov.- Bakı, 1985.- 221 s.

Abbas Səhhətin rus klassik poeziyasının əsas nümayəndələrinin (Krılov, Puşkin, Lermontov və Nekrasov) əsərlərini tərcümə etməsi haqqında [S.201-208].

633.Mirəhmədov, Ə. Məhəmməd Hadi /Əziz Mirəhmədov; red. N.Cabbarov.- Bakı: Yazıçı, 1985.- 224 s.

Kitabda "Azərbaycan romantizminə bir baxış", "Realizmə doğru", "Klassik irs zəminində" adlı bölmələrdə Abbas Səhhətin də yaradıcılığı haqqında məlumat verilir.

634. Sadıqov, R. Cəfər Cabbarlının yaradıcılığının ilk dövrü (1915-1912) /Rauf Sadıqov; red. Hüseyn İsrafilov.- Bakı: Elm, 1985.- 108 s.

Kitabda Abbas Səhhətin "Yaz" şeirində təbiətin oyanması ilə bərabər, real həyati lövhələrin də əks olunması və bu cəhətin gənc Cabbarlının şeirində hələ öz yerini tapa bilməməsindən danışılır [S.12].

635. Vəliyev, V. Azərbaycan folkloru: Ali məktəb üçün dərslik /Ə.V.Vəliyev; red. Ç.M.Abdullayev.- Bakı: Maarif, 1985.- 414 s.

Kitabın "Uşaq folkloru" adlı V bölməsində Abbas Səhhətin əsərlərindən nümunələr verilmişdir [S.393].

636. Zamanov, A. Səhhət və Sabir /Abbas Zamanov //Sabir bu gün.- Bakı: Gənclik, 1985.- S.59-65.

1986

637. Babayev, N. Ədəbi mübahisələr /N.Babayev; red. Kamal Talıbzadə; rəy. Şamil Salmanov.- Bakı: Yazıçı, 1986.-179 s.

Kitabda Abbas Səhhətin də yaradıcılığına toxunulmuşdur.

638. Fərhadov, F. Abbas Səhhət //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixi /F.Fərhadov; A.Hacıyev; red. Z.Xəlil.- Bakı: ADPİ, 1986.- S.94-102.

639. Mümtaz, S. Abbas Səhhət haqqında xatirə /Salman Mümtaz //Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları /tərt. ed. Rasim Tağıyev.- Bakı: Yazıçı, 1986.- S.428-430.

640. Tağıyev, R. Görkəmli tədqiqatçı ədəbiyyatşünas: [Salman Mümtaz Abbas Səhhətin tədqiqatçısı kimi] /Rasim

Tağıyev //Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları /tərt. ed. Rasim Tağıyev.- Bakı: Yazıçı, 1986.- S.5-21.

.

1987

641. Abbas Səhhət (1874-1918) //Uşaq Ensiklopediyası: 3 cilddə /R.Ə.İmaməliyev; elmi red. S.Y.Hüseynova.- Bakı: Azərb. Sovet Ensiklopediyasının baş redaksiyası, 1987.- C.I.- S.7.

642. Məmmədov, K. Yusif Vəzir Çəmənzəminli /Kamran Məmmədov.- Bakı: Azərnəşr, 1987.- 272 s.

Kitabda Abbas Səhhətdən də bəhs olunur [S.151].

1988

643. Məmmədov, M. Şeirimizdə yeni mərhələ: [Abbas Səhhətin "Vətən" şeiri haqqında] /M.Məmmədov //XX əsr Azərbaycan poeziyası.- Bakı: Yazıçı, 1988.-S.3-8.

1989

644. Salmanov, Ş. Ədəbiyyatı idrak: [Müqəddimədə Abbas Səhhətdən də bəhs olunur] /Şamil Salmanov //Talıbzadə K. Tənqid və tənqidçilər.- Bakı: Yazıçı, 1989.- S.3-10.

645. Süleymanov, M. Eşitdiklərim, oxuduqlarım, gördüklərim... /Manaf Süleymanov; red. Məcid Katibli.- Bakı: Azərnəşr, 1989.- 376 s.

Kitabda "Bakı yenə də keçirdi əldən-ələ" məqaləsində Abbas Səhhətin də həyatından bəhs olunmuşdur [S.270-285].

646. Talıbzadə, K. Abbas Səhhətin sənətə baxışı /Kamal Talıbzadə //Tənqid və tənqidçilər.- Bakı: Yazıçı, 1989.- S.237-254.

1990

647. Məmmədov, M. M.Ə.Sabir - mübahisələr, həqiqətlər /M.Məmmədov; red. S.Mahmudzadə.- Bakı: Yazıçı, 1990.- 276 s.

Kitabda "Uşaqların sevimli şairi", "Şairin publisistikası" adlı bölmələrdə Abbas Səhhət yaradıcılığından da bəhs olunmuşdur [S.173-190; 191-231].

1991

648. Mirzəyev, Ə. Folklor və Azərbaycan uşaq poeziyası: dərs vəsaiti /Əli Mirzəyev.- Bakı, 1991.- 95 s.

Dərslikdə Abbas Səhhətin əsərlərindən nümunələr verilmişdir [S.41-42].

649.Şəmsizadə, N. Tarixə güvənən düşüncə /Nizaməddin Şəmsizadə //Talıbzadə K. Seçilmiş əsərləri: 2 cilddə.- Bakı: Azərnəşr, 1991.- C.1.- S.6-10.

1992

650. Bayqara, H. Azərbaycan istiqlal mübarizəsi tarixi /Hüseyn Bayqara; red. Məlahət Əsədova.- Bakı: Azərnəşr, 1992.-276 s.

Kitabda "Azərbaycan istiqlal mübarizəsinə aparan romantizm" adlı məqalədə Abbas Səhhətin də yaradıcılığından söz açılmışdır [S.163-171].

651. Məmmədov, M. Pedaqoji mühit və uşaq ədəbiyyatı /M.Məmmədov, Y.Babayev, T.Cavadov.- Bakı: Maarif, 1992.- 287 s.

Kitabda Abbas Səhhətin də yaradıcılığına toxunulmuşdur [S.31, 152, 232].

1993

652. Tağıyev, Ə. Azərbaycanda məktəb tarixi: (XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəlləri) /Ə.Tağıyev.- Bakı: Maarif, 1993.- 133 s.

Kitabda Abbas Səhhətin dərslikləri haqqında məlumat verilmişdir [S.43, 57, 61].

1994

653. Talıbzadə, K. Seçilmiş əsərləri: 2 clddə /Kamal Talıbzadə; red. İ.Tapdıq.- Bakı: Azərnəşr, 1994.- C.I.- 430 s.

Kitabda A.Səhhətin Ağaəlibəy Nasehə yazdığı mənzum məktubdan bəhs olunur [S.92-93].

1996

654. Abbas Səhhət //Üzeyir Hacıbəyov ensiklopediyası.- Bakı: Azərnəşr, 1996.- S.17.

655. Hacıyev, A. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: (Ali məktəblər üçün dərslik) /Abbas Hacıyev.- Bakı: Mütərcim, 1996.-376 s.

Kitabda Abbas Səhhətin əsərlərinin təhlili verilmişdir [S.353; 355; 360].

1997

656. Bayramoğlu, A. Şamaxıda maarif və maarifçilik (XIX əsrin ortalarından mart 1918-ci ilə qədərki ədəbi mühit) /Alxan Bayramoğlu.- Bakı: Maarif nəşriyyatı, 1997.- 236 s.

Abbas Səhhətin yaradıcılığından da bəhs olunur [S.99-116].

657. Şəmsizadə, N. Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı: (məqalələr və konsepsiyalar) /Nizaməddin Şəmsizadə; red. Bəkir Nəbiyev.- Bakı: Ozan, 1997.- 290 s.

Kitabda Abbas Səhhətin ədəbi fəaliyyətindən bəhs olunur [S.71-72, 86].

1998

658. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (Ədəbiyyat, dil, mədəniyyət quruculuğu) /red. Yaşar Qarayev.- Bakı: Elm, 1998.- 298 s.

Kitabda Məhəmməd Hadinin Abbas Səhhətin vəfatının mətbuatda sükutla qarşılanması, əsərlərinin geniş oxucu kütlələrinə çatdırılmaması, çap olunmaması haqqında giley-güzarı verilmişdir [S.291].

659. Xəlilov, N. Abbas Səhhət //Azərbaycanda məktəb və pedaqoji fikir tarixindən.- Gəncə: GDPİ, 1998.- S.156-159.

660. Salmanov, Ş. Akademik Kamal Talıbzadə /Şamil Salmanov.- Bakı: Ozan, 1998.- 104 s.

Kitabda Kamal Talıbzadə Abbas Səhhətin həyat-yaradıcılığının tədqiqatçısı kimi verilib [S.14-42].

1999

661. Elçin. Ədəbiyyatımızın yaradıcılıq problemləri: Seçilmiş əsərlər /Elçin; red. Təranə Tofiq qızı.- Bakı: Təhsil, 1999.- 564 s.

Kitabda “Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı haqqında” adlı bölmədə şairin də yaradıcılığına toxunulmuşdur [S.114-127].

662. Eminalıyev, E. Azərbaycan milli memuar ədəbiyyatı: (A.Şaiqin “Xatirələrim” memuarı əsasında) /Eyvaz Eminalıyev; elmi red. və ilk sözün müəl. K.Əliyev.- Bakı: Yurd, 1999.- 132 s.

Kitabda Abdulla Şaiqin Abbas Səhhət və başqaları haqqında xatirələri işıqlandırılmışdır [S.50-51, 62-65].

663. Mirzəyev, Ə. Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı: (Uşaq poeziyası materialları əsasında) /Ə.Mirzəyev; red. O.Səmədov.- Bakı: Mütərcim, 1999.-164 s.

Kitabda şairin yaradıcılığı təhlil olunmuşdur.

664. Vəliyev, Ş. Füyuzat ədəbi məktəbi /Şamil Vəliyev; elmi red. Ə.Saraclı.- Bakı: Elm, 1999.- 443 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığından bəhs olunur [S.71, 88, 90].

665. Zamanov, A. Səhhət və Sabir /Abbas Zamanov //Zamanov A. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Çinar-Çap, 2003.- S.156-162.

2000

666. Ağayev, Ə. Pedaqoji fikrimiz. Dünənimiz, bu günümüz /Əjdər Ağayev; elmi red. H.M.Əhmədov.- Bakı: Elm, 2000.- 300 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığına toxunulmuşdur [S.120].

667. Talıbov, Y. Abbas Səhhət (Mehdizadə) //Azərbaycanda məktəb və pedaqoji fikir tarixi /Y.P.Talıbov, F.B.Sadıqov, S.M.Quliyev.- Bakı, 2000.- S.286-295.

2001

668. İsabəyli, Q. Filoloji araşdırmalar /Q.İsabəyli; red. V.Sultanlı.- Bakı: Şirvannəşr, 2001.- Kitab XIII.- 136 s.

2002

669. Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı müntəxəbatı (XIX-XX) /tərt. ed.: X.Məmmədov, A.Həsənov; red.: T.Əhmədov, İ.Qəribli.- Bakı: Nasir, 2002.- 636 s.

Kitabda Abbas Səhhət Mehdizadənin və M.Mahmudbəyovun tərtibçisi olduğu "Yeni məktəb" kitabından nümunələr verilmişdir [S.176-191].

670. Əliyeva (Kəngərli), A. Azərbaycan romantiklərinin yaradıcılığında türkçülük /Aybəniz Əliyeva (Kəngərli); elmi məsl. və ön sözün müəl. Kamal Talıbzadə.- Bakı: Elm, 2002.- 332 s.

Kitabda Abbas Səhhətin də yaradıcılığına toxunulmuşdur [S.36].

671. Mirzəyeva, Ş. Folklor və Azərbaycan uşaq poeziyası: dərs vəsaiti /Ş.Mirzəyeva, Ə.Mirzəyev; red. X.Yusifli.- Gəncə: Əsgəroğlu, 2002.- 153 s.

Kitabda Abbas Səhhətin yaradıcılığında folklor motivləri, xalq nağılları və rəvayətlərin istifadəsindən bəhs olunmuşdur [S.21, 43-66].

672. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə //Ədəbiyyat. VI sinif /R.Hüseynov, V.Qurbanov və b..- Bakı: Təhsil, 2002.- S.133.

673. Yusifoğlu, R. Abbas Səhhət /RafiqYusifoğlu //Uşaq ədəbiyyatı.- Bakı: Təhsil nəşriyyatı, 2002.- S.57-62.

2003

674. Zamanov, A. Səhhət və Sabir /Abbas Zamanov //Zamanov A. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Çinar-çap, 2003.- S.156-162.

2004

675. Hacıyev, A. Abbas Səhhət /Abbas Hacıyev //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı tarixi /red. S.Hüseynoğlu.- Bakı: Təhsil, 2004.- S.88-95.

676. Mir Cəlal. Abbas Səhhət və Abbas Səhhətin romantikası //Azərbaycanda ədəbi məktəblər (1905-1917) /Mir Cəlal; elmi red. T.Mütəllimov.- Bakı: Ziya-Nurlan NPM, 2004.- S.271-291.

677. Mirzəyev, Ə. Abbas Səhhətin uşaq əsərləri haqqında //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatına dair: dərs vəsaiti /Ə.Mirzəyev; elmi red. B.Bağırov.- Gəncə: İlkin, 2004.- Kitab II.- S.54-64.

2005

678. Talıbzadə, K. Ön söz /Kamal Talıbzadə //Səhhət A. Seçilmiş əsərləri.- Bakı: Lider nəşriyyat, 2005.- S.4-24.

2006

679.Arif, M. Ön söz / Məmməd Arif //Krılov İ.A. Təmsillər /tərt. ed. T.İbrahimova.- Bakı: Şərq Qərb, 2006.- S.4-10.

Məqalədə Abdulla Şaiq və Abbas Səhhətin Krılovdan tərcümə etdiyi təmsillər haqqında bəhs olunmuşdur.

680. Mümtaz, S. Abbas Səhhət haqqında xatirə /Salman Mümtaz //Azərbaycan ədəbiyyatının qaynaqları.- Bakı: Avrasiya press, 2006.- S.425-426.

681. Seyidov, F. Abbas Səhhət Mehdizadə //Uşaq ədəbiy-

yatında tərbiyə məsələləri /Fikrət Seyidov; red. Allahverdi Eminov.- Bakı: Sərhəd t/h mətbəəsi, 2006.- Kitab VIII.- S.222-237.

682. Səmədov, A. Azərbaycan məktəblərində ədəbiyyat tədrisinin inkişaf problemləri /Abbas Səmədov; red. Şəmistan Mikayılov.- Gəncə: Gəncə Poliqrafiya ASC, 2006.- 303 s.

Kitabda Abbas Səhhət və M.Mahmudbəyovla birlikdə nəşr etdirdiyi "Yeni məktəb" dərsliyindən bəhs olunur [S.36-37, 56].

683. Yusifoğlu, R. Abbas Səhhət /Rafiq Yusifoğlu //Uşaq ədəbiyyatı: Ali və orta ixtisas məktəblərinin tələbələri üçün dərslik; red. Zahid Xəlil.- Bakı: Şirvannəşr, 2006.- S.57-62.

2007

684. Abbas Səhhət //Üzeyir Hacıbəyov ensiklopediyası.- Bakı: Şərq-Qərb, 2007.- S.17.

685. Cəfərov, T. Abbas Səhhət //Məktəblinin ədəbiyyat lüğəti /T.Cəfərov, Ş.Əhmədova, Ç.Məmmədova.- Bakı: Ayna Mətbu evi, 2007.- S.5.

686. Xəlil, Z. Abbas Səhhət //Uşaq ədəbiyyatı: dərslik /Zahid Xəlil, Füzuli Əsgərli.- Bakı: ADPU-nun nəşriyyatı, 2007.-S.103-111.

687. Qasımov, H. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığı məsələləri /Himalay Qasımov, Nəcəf Nəcəfov; elmi red. Nizami Cəfərov.- Bakı: Adiloğlu, 2007.- 260 s.

Kitabda Abbas Səhhət haqqında məlumat verilmişdir [S.62-72].

688. Namazov, Q. Abbas Səhhət //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı: Ali məktəblər üçün dərslik /Qara Namazov; red. T.Əhmədov; rəy. Bəkir Nəbiyev.- Bakı: Maarif, 2007.- 441 s.

Kitabda Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verilir [S.143-150].

2008

689. Abbas Səhhət (1874-1918) //Cəlil Məmmədquluzadə ensiklopediyası.- Bakı: Şərq-Qərb, 2008.- S.39.

690. Abbas Səhhət (1874-1918) //Üzeyir Hacıbəyli ensiklopediyası /Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu.- Bakı: Şərq-Qərb, 2008.- S.5.

691. Bəşirov, V. Azərbaycan pedaqoji fikrində milli tərəqqi ideyaları: (XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvələri) /Vidadi Bəşirov.- Bakı: Mütərcim Nəşriyyat Poliqrafiya Mərkəzi, 2008.- 226 s.

Kitabda Abbas Səhhətin çoxcəhətli fəaliyyətinin müsbət cəhətləri işıqlandırılır [S.22, 35, 38, 159].

692. Xəlil, Z. Lirik şeirimizin Abbas Səhhəti /Zahid Xəlil //Xəlil Z. Seçilmiş əsərləri.- Bakı, 2008.- C.VI.- S.130-133.

693. Süleymanlı, Ş. Abbas Səhhət (1874-1918) /Şamil Süleymanlı //Azərbaycan Ədəbiyyatı ensiklopediyası (Ən qədim dövrlərdən 1920-ci ilədək).- Bakı: Nağıl evi nəşriyyatı, 2008.- C.I.- S.268-271.

2009

694. Abbas Səhhət (1874-1918) //Azərbaycan Milli Ensiklopediyası.- Bakı, 2009.- S.13.

695. Əsgərli, F. Bədii tərcümə prinsipləri /Füzuli Əsgərli; elmi red. Zahid Xəlil.- Bakı: ADPU-nun nəşriyyatı, 2009.- 225 s.

Kitabda Abbas Səhhətin tərcümə etdiyi əsərləri haqqında məlumat verilmişdir [S.34].

696. Salamoğlu, T. Tarixi və çağdaş ədəbi prosesə dair araşdırmalar: (məqalələr toplusu) /Təyyar Salamoğlu.- Bakı: "E.L." nəşriyyat və poliqrafiya şirkəti MMC, 2009.- 216 s.

Kitabda A.Səhhətin yaradıcılığından da bəhs olunur [S.131, 134, 136, 138, 140].

2010

697. Abbas Səhhət (1874-1918) //Azərbaycan mətbuat tarixi antologiyası: 2 cilddə.- Bakı: Elm və Təhsil, 2010.- C.I.- S.323.

698. Əsgərli, F. Uşaq ədəbiyyatı [Qarşılıqlı yaradıcılıq qaynaqları] /Əsgərli Füzuli; elmi red. Zahid Xəlil.- Bakı: ADPU-nun nəşriyyatı, 2010.- 416 s.

Kitabda Abbas Səhhət haqqında məlumat verilmişdir [S.184-189].

2011

699. Xəlil, Z. Abbas Səhhət /Zahid Xəlil; Füzuli Əsgərli //Uşaq ədəbiyyatı.- Bakı: APUN, 2011.-S.105.

700. Mərdanov, M. Abbas Səhhət (1874-1918) //Azərbaycan təhsil tarixi /Misir Mərdanov; elmi red. Fərrux Rüstəmov.- Bakı: Təhsil, 2011.- C.I .- S.177.

701. Mustafayeva, X. Abbas Səhhət //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı: (Ali və orta ixtisas məktəbləri üçün dərs vəsaiti) /X.Mustafayeva, red. N.Şəmsizadə.- Bakı: Elm, 2011.- S.104-109.

2012

702. Nəbiyev, B. Abbas Səhhət Mehdizadə Şirvani //Nəbiyev B. Şamaxı torpağının yetirdiyi böyük Azərbaycan şairləri: [elmi-kütləvi oçerklər] /AMEA, Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu.- Bakı: Ozan, 2012.- S.172-227.

2013

703. Bayramoğlu, A. Abbas Səhhət (1874-1918) //Bayramoğlu A. Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi oçerki: (Qədim dövrdən 1930-cu illərədək).- Bakı: Elm və təhsil, 2013.- S.157-159.

2014

704. İsayev, İ. Abbas Səhhətin həyatı və yaradıcılığı //İsayev İ.N. Pedaqoji irsimizdən: M.V.Vidadidən H.K.Sanılıyadək: pedaqoji-metodik ədəbiyyat.- Bakı, 2014.- S.105-260.

2015

705. Talıbzadə, K. Azərbaycan ədəbi tənqidinin tarixi (1800-1920) /Kamal Talıbzadə; elmi red. Ş.Vəliyev.- Bakı: Şərq-Qərb, 2015.- 344 s.

Kitabda A.Səhhətin "Şair, şeir pərisi və şəhərli" poemasından bəhs olunur [S.140-141; 203-207].

2016

706. Abbas Səhhət (1874-1918) //Azərbaycan multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları /tərt. ed.: M.Nağısoylu; F.Ələkbərli; Ə.Bağırov; İ.Quliyev.- Bakı: BBMM, 2016.- Kitab I.- S.202-208.

Dövri mətbuatda və məcmuələrdə haqqında dərc olunan məqalələr

1909

707. Hüseynzadə, Ə. Yazımız, dilimiz, ikinci ilimiz /Ə.Hüseynzadə //Tərəqqi.- 1909.- № 31-32, 10 fevral.

708. Məmmədquluzadə, C. Səhhətnamə /Cəlil Məmmədquluzadə (Lağlağı) //Molla Nəsrəddin.- 4 oktyabr.- 1909.- № 40.

709. Məmmədquluzadə, C. Zəncir /Cəlil Məmmədquluzadə //Molla Nəsrəddin.- 1909.- №8.- S.6.

1912

710. Mümtaz, S. İzhari-təşəkkür /Salman Mümtaz //İqbal.- 1912.- 25 dekabr.

711. Mümtaz, S. Möhtərəm şairimiz Abbas Səhhət həzrətlərinə nəzirə /Salman Mümtaz //Kəlniyyət.- 1912.- № 21, 13 oktyabr.

1913

712. Abbas Səhhət (1874-1918) //Məktəb.- 1913.- 11, 13 iyul.

1914

713. Mahmudbəyov, M. Ata və qız: [Abbas Səhhətin "Ata və oğul" şeirinə nəzirə, "Əyyar" təxəllüsü ilə] /M.Mahmudbəyov //Molla Nəsrəddin.- 1914.- № 9, 14 mart.

1915

714. Abbas Səhhət əfəndiyə dair yazılan fövqdəki fəqərənin mənası nədir? //Son xəbər.- 1915.- № 13, 1 avqust.

1916

715. "Sovqat" oxucularına //Sovqat.- 1916.- № 25, 30 sentyabr.

1917

716. Abbas Səhhətin məktubları Şamaxıdan //Açıq söz.- 1917.- 26 mart, № 433.- S.3-4.

1918

717. Hadi, M. Səhhətin üfuli-əbədisi / Məhəmməd Hadi //Azərbaycan.- 1918.- 18 noyabr, № 43.

718. Mümtaz, S. Mərhum Səhhətin məktubuna son cavab: təşrini-sani: şeir /Salman Mümtaz //Azərbaycan.- 1918.- № 51.- S.28.

719. Sultanov, E. Abbas Səhhət haqqında /Eynəli Sultanov //Vozrojdeniye.- 1918.- 18 iyul.

1919

720. Ağazadə, F. İki ziya: [Əlaəddin Əfəndizadə və Mirzə Abbas Mehdizadənin Gəncəyə köçmələri və vəfatı haqqında] /F.Ağazadə //Azərbaycan.- 1919.- 3 yanvar, № 78.

1921

721. Rəşad. Məşhur adamları tanıyalım: Mirzə Abbasqulu Səhhətin tərcümeyi-halı /Rəşad //Qırmızı günəş.- 1921.- №1.-S.3-4.

1922

722. Mərdanlı. Abbas Səhhət qiraətxanasının halı /Mərdanlı //Kommunist.- 1922.- 5 dekabr.

1923

723. Mümtaz, S. Səhhətin qeyri-mətbu əsərlərindən: [“Təranə” və “Nəğmeyi-ordbehişt” şeirləri] /Salman Mümtaz //Maarif və mədəniyyət.- 1923. -№8.

724. Məhəmmədzadə, Ə. Mozalana cavab: “Molla Nəsrəddin” jurnalındakı “Mərhum Abbas Səhhət” adlı məqalə haqqında /Ə.Məhəmmədzadə //Kommunist.- 1923.- 20 aprel.

1926

725. Quluzadə, N. Azərbaycan şairlərindən Abbas Səhhət haqqında bəzi mülahizələr /Nəsir Quluzadə //Maarif işçisi.- 1926.- № 6-7.- S.14-15, 81-86.

1927

726. Şaiq, A. 1905-ci il inqilabından sonra yetişmiş ədəbiyyatımıza səthi bir nəzər /Abdulla Şaiq //Maarif işçisi.- 1927.- № 2, 3, 4.

1937

727. Xəndan, C. Abbas Səhhət haqqında /Cəfər Xəndan //Ədəbiyyat.- 1937.- 26 sentyabr, № 40.

1939

728.Arif, M. Lermontov və Səhhət /Məmməd Arif //Kommunist.- 1939.- 15 oktyabr; Revolyusiya və kultura.- № 10-11.- S.42-48.

1940

729. Aranlı, M. Azərbaycan ədəbiyyatında uşaq səhnə əsərləri: [məqalədə Abbas Səhhətin uşaq əsərlərindən bəhs olunur] /M.Aranlı //Ədəbiyyat.- 1940.- 15 dekabr.

1941

730. Xəndan, C. Abbas Səhhətin yaradıcılığında ictimai motivlər /Cəfər Xəndan //Ədəbiyyat.- 1941.- 9 iyun, № 23.- S.4.

731. Xəndan, C. Şair və Vətən /Cəfər Xəndan //Ədəbiyyat.- 1941.- № 40.- 20 noyabr.- S.2.

1944

732. Mir Cəlal. Səhhətin romantikası: [70 illiyi münasibətilə] /Mir Cəlal //Ədəbiyyat.- 1944.- № 21.- 30 avqust.- S.2; № 22.- 13 sentyabr.- S.2.

733. Şaiq, A. Abbas Səhhət /Abdulla Şaiq //Vətən uğrunda.- 1944.- № 6.- S.51-58.

734.Talıbzadə, K. Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə //Vətən uğrunda.- 1944.- № 6.- S.51.

1945

735. Cəbrayılbəyli, C. Şamaxı xatirələrindən: [Abbas Səhhətdən də bəhs olunur.] /Cəmo Cəbrayılbəyli //Vətən uğrunda.- 1945.- № 5.- S.75-81.

736. Mirəhmədov, Ə. Barataşvili Azərbaycanda [Abbas Səhhətin tərcümələrindən də bəhs olunur.] /Əziz Mirəhmədov //Ədəbiyyat.- 1945.- 16 oktyabr.

737. Şaiq, A. Abbas Səhhət: [Anadan olmasının 70 illiyi münasibətilə] /Abdulla Şaiq //Vətən uğrunda.- 1945.- № 6.- S.51-58.

1946

738. Arif, M. Nekrasov və Abbas Səhhət /Məmməd Arif //Ədəbiyyat.- 1946.- 16 noyabr, 7 dekabr.

739. Mir Cəlal. Abbas Səhhət Molla Abbas oğlu Mehdizadə /Mir Cəlal //Azərbaycan SSR EA Xəbərləri.- 1946.- № 1.- S.73-76.

740. Mirəhmədov, Ə. Səhhətin nəsr əsərləri /Əziz Mirəhmədov //Ədəbiyyat.- 1946.- 4 fevral.-S.4.

1948

741. Məmmədov, Ə. Abbas Səhhət /Əzizağa Məmmədov //Azərbaycan gəncləri.- 1948.- 10 noyabr.

742. Talıbzadə, K. A.N.Ostrovski və Abbas Səhhət /Kamal Talıbzadə //Ədəbiyyat.- 1948.- № 10, 12 aprel.- S.3.

743. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət: [vəfatının 30 illiyi münasibətilə] /Kamal Talıbzadə //Kommunist.- 1948.- № 224, 12 noyabr.- S.3.

744. Talıbzadə, K. Görkəmli şair və müəllim /Kamal Talıbzadə //Azərbaycan müəllimi.- 1948.- 11 noyabr.

745. Talıbzadə, K. Rus ədəbiyyatı və Səhhət: [A.Səhhətin ölümünün 30 illiyi münasibətilə] /Kamal Talıbzadə //Ədəbiyyat.- 1948.-19 noyabr, № 32.- S.2.

1949

746. Talıbzadə, K. Abbas Səhhətin rus ədəbiyyatından tərcümələri haqqında /Kamal Talıbzadə //Azərb. SSR Elmlər Akademiyasının Xəbərləri.- 1949.- № 9.- S.79-89.

747. Talıbzadə, K. Abbas Səhhətin yaradıcılıq yolu /Kamal Talıbzadə //İnqilab və mədəniyyət.- 1949.- № 11.- S.137-151.

1951

748. Qasımzadə, Q. Abbas Səhhətin seçilmiş əsərləri haqqında /Qasım Qasımzadə //Azərbaycan gəncləri.- 1951.- 19 sentyabr.

1953

749. Azəroğlu, B. Abbas Səhhət: [vəfatından 35 il keçməsi münasibətilə] /Balaş Azəroğlu //Azərbaycan (İran).- 1953.- 14 may.

750. Əsgərov, M. Abbas Səhhət /Məmmədəli Əsgərov //Azərbaycan pioneri.- 1953.- 10 noyabr.

751. Yurdsevər, Ə. XX əsr Azərbaycan romantik ədəbiyyatının mühüm simalarından biri /Əbdülvəhab Yurdsevər //Azərbaycan (Ankara).- 1953.- № 10.- S.10.

1956

752. Abdullayev, G. A.Səhhətin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş elmi əsər /G.Abdullayev //Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi.- 1956.- burax. 1.- S.89-93.

753. İsmayılov, Q. Abbas Səhhət haqqında kitab /Qədir İsmayılov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1956.- 1 aprel, № 14.- S.3.

1958

754. Bağırov, M. Böyük sənətkar /M.A.Bağırov //Kommunist.- 1958.- 12 noyabr.

755. Cahanbaxış, C. Abbas Səhhət /C.Cahanbaxış //Kirovabad kommunisti.- 1958.- 15 noyabr.

756. Cəbrayılbəyli, C. Abbas Səhhət haqqında xatirələrim /Cəmo Cəbrayılbəyli //Azərbaycan müəllimi.- 1958.- 13 noyabr.

757. Əsgərov, M. Abbas Səhhət / Məmmədəli Əsgərov //Azərbaycan pioneri.- 1958.- 11 noyabr.- S.2; Azərbaycan müəllimi.- 1958.-11 noyabr.

758. Əzizov, Ə. Abbas Səhhət /Əbdül Əzizov //Bakı axşamı.- 1958.- 10 noyabr.

759. Talıbzadə, K. "Sınıq saz"ın qüdrəti: [Abbas Səhhətin ölümünün 40 illiyi münasibətilə] /Kamal Talıbzadə //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1958.- 15 noyabr, № 46.- S.4.

760. Zamanov, A. Biz səni yad edirik: [A.Səhhətin vəfatının 40 illiyi münasibətilə] /Abbas Zamanov //Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi.- 1958.- buraxılış IV.- S.103-110.

1959

761. Əzizov, Ə. Vətən üçün çırpınan ürək: [A.Səhhətin anadan olmasının 85 illiyi münasibətilə] /Əbdül Əzizov //Azərbaycan gəncləri.- 1959.- 13 noyabr.

762. Məmmədov, K. Vətənpərvər şair: [A.Səhhətin anadan olmasının 85 illiyi münasibətilə] /Kamran Məmmədov //Bakı axşamı.-1959.- 10 noyabr; Xəzər kommunisti.- 1959.- 13 noyabr.

1961

763. Tağıyev, Ə. Abbas Səhhətin təlim-tərbiyə haqqında fikirləri /Əyyub Tağıyev //V.İ.Lenin adına APİ-nin Elmi Əsərləri.- 1961.- C.XVIII.- S.152-162.

1963

764. Mahmudov, Ə. Mən Səhhəti tanıyırdım... /Əbdülqafar Mahmudov //Azərbaycan.- 1963.- № 11.- S.152-155.

1964

765. Əliyev, Ə. Həsən Bəy Zərdabi və Abbas Səhhət musiqi təlimi haqqında /Ə.Əliyev; F.Məmmədov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1964.- 29 fevral.

766. Məmmədov, Q. Həsən Bəy Zərdabi və Abbas Səhhət musiqi və nəğmənin əhəmiyyəti haqqında /Q.Məmmədov //Azərbaycan müəllimi.- 1964.- 1 mart.

767. Tağıyev, Ə. Abbas Səhhətin pedaqoji baxışları /Ə.S. Tağıyev //Azərbaycan məktəbi.-1964.- № 10.-S.56-60.

768. Zamanov, A. Bir mübahisə haqqında /Abbas Zamanov //Azərb. SSR EA-nın Xəbərləri. İctimai elmlər seriyası.- 1964.- № 5.- S.122.

1965

769. Nadir foto-şəkillər: [Abbas Səhhətin qızı Soltannisə ilə şək.] //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1965.- 21 avqust.

1968

770. Cavadov, R. Görkəmli şair, həkim və vətəndaş: [Abbas Səhhətin vəfatının 50 illiyi münasibəti ilə] /R.B.Cavadov, S.S.Əfəndiyev //Azərbaycan tibb jurnalı.- 1968.- № 11.- S.85-90; Ədəbiyyat və incəsənət.- 1968.-№ 46.- S.3.

1969

771. Əfəndiyev, M. Qədr-qiymət: [Abbas Səhhət haqqında xatirə] /Məmmədəmin Əfəndiyev //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1969.- 22 fevral.- S.10.

772. İbrahimov, M. Bizi oyadanlardan biri: [Abbas Səhhətin yaradıcılığı haqqında] /Mirzə İbrahimov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1969.- 11 yanvar.- S.8.

773. Lukyanova, S. Fakt dəqiqləşir: [Abbas Səhhətin ölüm tarixi haqqında yeni sənəd] /S.Lukyanova //Elm və həyat.- 1969.- № 4.- S.25; Yeni Şirvan.- 1969.-10 iyun.

1970

774. Xəndan, C. Sabir və rus dili: [Abbas Səhhətin yaradıcılığına toxunulmuşdur] /Cəfər Xəndan //Ədəbiyyat və incəsənət.-1970.- 5 sentyabr.- S.10-11.- №36 .

775. Küçələrə yeni adlar: [A.Səhhətin adını əbədiləşdirmək üçün adına küçə və büstü qoyulur] //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1970.- 2 mart, № 13.- S.2.

776. Məmmədov, B. Sabir və Səhhətin dostu: [Şair Ağəlibəy Əfəndiyev Naseh haqqında] /Bəylər Məmmədov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1970.- 9 may, № 19.- S.11.

777. Məmmədova, V. Abbas Səhhətin uşaqlar üçün yazdığı şeirlərinin dili haqqında /Validə Məmmədova //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin əsərləri.- 1970.- seriya XI, № 4.- S.43-46.

778. Mümtaz, **S.** Sabir haqqında xatirələr /Salman Mümtaz //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1970.- 23 may, № 21.- S.8-9 (Məqaləni prof. A.Zamanov çap etdirmişdir).

1971

779. Ağayev, Ə. Şeyx Şeypur kimdir?: [Abbas Səhhətin Kəlniyyət məcmüəsində Şeyx Şeypur imzası ilə çıxan əsərləri haqqında] /Əjdər Ağayev; Ramin İsayev //Azərbaycan müəllimi.- 1971.- 30 iyul.

780. Əlioğlu, M. Bizim Səhhət: [Abbas Səhhətin yaradıcılığı haqqında] /Məsud Əlioğlu //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1971.- 18 dekabr, № 51.- S.6-7.

781. İsayev, İ. Abbas Səhhət əqli təhsil haqqında /İramin İsayev //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin aspirantlarının I elmi konfransının materialları.- 1971.- S.26-28.

782. İsayev, İ. Abbas Səhhətin uşaq əsərlərinin tərbiyəvi əhəmiyyətinə dair /İramin İsayev //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin aspirantlarının I Elmi Konfransının materialları.- 1971.- S.44-46.

783. Məmmədova, V. Abbas Səhhətin uşaq şeirlərində istifadə olunmuş poetik ifadə vasitələri /Validə Məmmədova //İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə.- 1971.- №2.- S.45-48.

784. Məmmədova, V. Abbas Səhhətin uşaq şeirlərinin bəzi üslubi-sintaktik xüsusiyyətləri haqqında /V.Məmmədova //S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası.- Bakı, 1971.- № 5.- S.68-71.

785. Nəcəfov, N. Abbas Səhhət haqqında: [Salman Mümtazın arxivində yeni sənəd] /Nəcəf Nəcəfov //Azərbaycan gəncləri.- 1971.- 11 may.- S.4.

786. Səmədov, N. Balalar üçün: [Ərəb və fars dillərinin öyrənilməsində orta məktəb şagirdlərinə kömək etmək məqsədilə çap olunan Abbas Səhhətin "Cücələr" və Zahid Xəlilin "Qarışqalar" kitabları haqqında] /Nadir Səmədov //Elm və həyat.- 1971.- № 12.- S.32.

1972

787. Yüzbaşov, R. Abbas Səhhət realni məktəbdə /Rəmzi Yüzbaşov //Yeni Şirvan.- 1972.- 18 may.

1973

788. İsayev, İ. Abbas Səhhət /İramin İsayev, M.Həsənov //İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə.- 1973.- № 2.- S.53-57.

789. İsayev, İ. Abbas Səhhət Ana dili təlimi haqqında /İramin İsayev //V.İ. Lenin adına Qırmızı Əmək Bayrağı ordenli APİ-nin yarıməsrlik yubileyi təntənəsinə həsr olunmuş gənc tədqiqatçıların elmi konfransının materialları. 13-15 fevral.- Bakı, 1973.- S.201-203.

790. İsayev, İ. Abbas Səhhət əxlaqi tərbiyə haqqında /İramin İsayev //V.İ.Lenin adına APİ-nin yarıməsrlik yubileyinə həsr olunmuş aspirantların elmi konfransının materialları.- Bakı: 1973.- S.61-70.

1974
Abbas Səhhət – 100

791. Abbas Səhhətin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə təntənəli yığıncaq //Bakı.- 1974.- 28 dekabr.

792. Abbas Səhhətin vətənində //Kommunist.- 1974.- 24 dekabr, № 299.- S.4.

793. Abbas Səhhətin yaradıcılığında vətənpərvərlik //Zəhmətkeş.- 1974.- 10 dekabr.- S.4.

794. Abbas Səhhətin yubileyi şərəfinə //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 16 noyabr.- S.3, № 46; Kommunist.- 1974.- 13 noyabr; Bakı.- 1974.- 13 noyabr.

795. Abdullayev, A. Döyüşkən şair /Abbas Abdullayev //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.8-9.

796. Axundova, M. Abbas Səhhət /M.Axundova //Azərbaycan pioneri.- 1974.- 27 dekabr.

797. Aslanov, F. A.Səhhətin uşaq şeirləri /Fəxrəddin Aslanov //Əmək.- 1974.- 14 dekabr.- S.4.

798. Bünyadzadə, E. Ürəkdən gələn misralar /E.Bünyadzadə //Bakı.- 1974.- 20 dekabr.

799. Cavadov, R. Humanist şair-həkim /Rizvan Cavadov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 21 sentyabr, № 38.- S.12.

800. Cəfər, Ə. Abbas Səhhət şeirinin bəhrləri /Əkrəm Cəfər //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.7.

801. Cəfər, Ə. Xalq üçün yanan ürək /Əkrəm Cəfər //Bakı.- 1974.- 26 dekabr.- S.3.

802. Ədəbi-bədii gecə: [V.İ.Lenin adına Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunda Abbah Səhhətə həsr edilmiş ədəbi-bədii gecə keçirilmişdir.] //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.8; Bakı.- 1974.- 12 dekabr.

803. Əkbərov, Z. Sənət dostları: [H.Cavidlə Abdulla Şaiqin dostluğu haqqında] /Zahid Əkbərov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 27 iyul.

804. Əkbərov, Z. Şair-vətəndaş /Zahid Əkbərov //Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi (Metodik məqalələr məcmuəsi).- 1974.- № 2 .- S.62-66.

805. Gözəl şair və həkim: [Abbas Səhhətin anadan olmasının 100 illiyi münasibəti ilə poeziya gecəsi] //Kommunist.- 1974.- 5 dekabr.- S.4.

806. Hacıyev, T. Abbas Səhhət və rus poeziyası /Tofiq Hacıyev //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.-S.3, 14.

807. Hüseyn, **N.** Abbas Səhhətə bənzətmə /Nadir Hüseyn //Kirpi.- 1974.- № 23.- S.5.

808. Xəlil, Z. Uşaqların sevimli şairi /Zahid Xəlil //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 29 noyabr.

809. İsayev, İ. Abbas Səhhətin təlim və tərbiyə haqqında fikirləri /İramin İsayev //Azərbaycan məktəbi.- 1974.- № 11.- S.64-68; № 10.- S.69-73.

810. İsayev, İ. Ailə tərbiyəsi haqqında: [Abbas Səhhətin tərbiyə haqqında fikirləri] /İramin İsayev //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 27 dekabr.- S.3.

811. İsayev, İ. Estetik fikirlər /İramin İsayev //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.8-9.

812. İsgəndərov, İ. Gözəl həkim, istedadlı şair /İ.İsgəndərov //Kənd əməkçisinin təqvimi.- 1974.- S.78.

813. İsmixanova, E. Gözəl uşaq əsərləri /E.İsmixanova //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 25 dekabr.- S.4.

814. Qurbanov, Ş. Yüksək amal naminə /Şamil Qurbanov //Bakı.- 1974.- 26 dekabr.- S.3.

815. Mahmud, H. Qəlbində yaşadır: [Abbas Səhhətə ithaf edilir] /Hikmət Mahmud //Azərbaycan gəncləri.- 1974.- 26 dekabr.- S.3.

816. Məmmədov, A. Abbas Səhhət və incəsənət /Arif Məmmədov //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 18 dekabr.- S.4.

817. Məmmədov, X. Vətəndaş şair /Xeyrulla Məmmədov //Azərbaycan gəncləri.- 1974.- 26 dekabr.- S.3.

818. Məmmədov, M. Lirik şair, tərcüməçi /Məmməd Məmmədov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.6-7.

819. Məmmədov, M. Şair, tərcüməçi, müəllim /Məmməd Məmmədov //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 27 dekabr.- S.3.

820. Mirəhmədov, Ə. Aşiq kimi...: [Abbas Səhhətin yaradıcılığı haqqında] /Əziz Mirəhmədov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.4-5.

821. Nəbiyev, B. Səmimi dost kimi... /Bəkir Nəbiyev //Bakı.- 1974.- 26 dekabr.- S.3.

822. Nəcəfov, M. Şair-rəssam /Mürsəl Nəcəfov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 21 dekabr, № 51.- S.3.

823. Nəsibli, M. Abbas Səhhətə: şeir /Məmmədiyyə Nəsibli //Lenin bayrağı.- 1974.- 26 dekabr.- S.4.

824. Nəsiboğlu, V. "Yad et məni": [Abbas Səhhətin "Yad et məni" şeiri haqqında] /Vasif Nəsiboğlu //Azərbaycan gəncləri.-1974.- 26 dekabr.- S.3.

825. Nəsiboğlu, V. Vətəndaş şair /Vasif Nəsiboğlu //Araz.- 1974.- 26 dekabr.- S.4.

826. Orucəli, H. Abbas Səhhət – dramaturq /H.Orucəli //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 21 dekabr, № 51.- S.2-3.

827. Poeziya və təbabət: [S.M.Kirov ad. Azərb. Elmi Tədqiqat Tibbi Parazitologiya və Tropik Təbabət İnstitutunda keçirilən "Poeziya və təbabət" yığıncağı haqqında] //Bakı.- 1974.- 4 dekabr.- S.4.

828. Rza, X. Ayla günəş arasında ("Hophopnamə"ni ilk dəfə 1912-ci ildə çap etdirməyə nail olmuş Abbas Səhhətin böyük tarixi xidməti şərəfinə): şeir /Xəlil Rza //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 25 dekabr.- S.4.

829. Rzaquluzadə, M. Odlu ürək /Mikayıl Rzaquluzadə //Ulduz.- 1974.- № 11.- S.45-47.

830. Rzayeva, D. Unudulmur: [Abbas Səhhətin baldızı Dostuxanım xalanın şair haqqında söhbəti] /D.Rzayeva; söhbəti yazdı Cavad Cavadlı //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 27 dekabr.- S.3.

831. Saləddin, Ə. Xalq ədəbiyyatına bağlı /Əli Saləddin //Bakı.- 1974.- 25 dekabr.- S.3.

832. Səhhət Abbas: [Yeni nəşrlər, görüşlər] //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 30 noyabr, № 48.- S.5.

833. Şairin yubileyi münasibəti ilə: [Nəsimi rayonundakı 247 nömrəli məktəbdə səyyar sərgi açılması haqqında məlumat] //Bakı.- 1974.- 5 dekabr.- S.3.

834. Tağıyev, R. Abbas Səhhət /Rasim Tağıyev //Elm və həyat.- 1974.- № 11.- S.14-15.

835. Tağıyev, R. Ölərəm, əldən əgər getsə vətən /Rasim Tağıyev //Azərbaycan.-1974.- № 12.- S.74-78.

836. Tağıyev, R. Romantik arzulu həyat şairi /Rasim Tağıyev //Sovet kəndi.- 1974.- 26 dekabr.- S.3.

837. Tağıyev, R. Şairin adına kitabxana: [Abbas Səhhət adına kitabxanada şairin yubileyinə həsr edilmiş gecənin keçirilməsi haqqında] /Razi Tağıyev //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 14 dekabr, № 50.- S.14.

838. Tağıyev, R. Uşaqların sevimli şairi /Rasim Tağıyev //Pioner.- 1974.- № 11.- S.13.

839. Tahirli, M. Böyük dostluq nümunəsi /Məmmədsəlim Tahirli //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.8.

840. Talıbzadə, K. Abbas Səhhətin naməlum satiraları /Kamal Talıbzadə //Azərbaycan.- 1974.- № 12.- S.60-68; Kirpi.- № 23.- S.4.

841. Talıbzadə, K. "Məsləkim-tərcümeyi halımdır" /Kamal Talıbzadə //Kommunist.- 1974.- 26 dekabr.

842. "Vaxt gələr heykəl yaparlar namına": [Abbas Səhhətin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə keçirilən tədbirlər] /S.Məlikova //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 5 dekabr, № 49.- S.3.

843. Teymurov, A. Şairi andıqca /A.Teymurov //Bakı.- 1974.- 26 dekabr.

844. Yolçuyev, M. Məslək dostları: [Abbas Səhhətlə M.Ə.Sabir arasındakı dostluq haqqında] /M.Yolçuyev //Sosialist Sumqayıtı.- 1974.- 17 dekabr.- S.2.

845. Yubiley xatirələri //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr.- S.13.

846. Zamanov, A. Səhhət və Sabir /Abbas Zamanov //S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri.- 1974.- 28 dekabr, №6.- S.3-8.

847. Zamanov, A. "Şair oldur ki, həqiqətlərə dildadə ola..." /Abbas Zamanov // Ədəbiyyat və incəsənət.- 1974.- 28 dekabr, № 52.- S.3, 14.

848. Zamanov, A. Vəfalı dost: [Abbas Səhhətin M.Ə.Sabirlə böyük dostluğu haqqında] /Abbas Zamanov //Azərbaycan müəllimi.- 1974.- 20 dekabr.- S.4.

1975

849. Cəfərzadə, Ə. Yad et məni: (Şair, həkim Abbas Səhhətə həsr olunmuş əsər): roman /Əzizə Cəfərzadə //Azərbaycan.- 1975.- № 1.- S.55-82; № 2.- S.89-123.

850. Dilbazi, M. Sabirin, Səhhətin isti nəfəsi: şeir /Mirvarid Dilbazi //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1975.- № 7, 15 fevral.- S.10.

851. Eminov, A. "Od tutub qırmızı atəşlə yenə yandı üfüq..." [Abbas Səhhətin "Yay səhəri" şeirinin tədrisi haqqında] /A.Eminov //Azərbaycan müəllimi.- 1975.- 2 iyul.

852. Əzizov, Ə. Uşaqların sevimlisi /Əbdül Əzizov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1975.- 22 fevral.- S.5.

853. Hacıyev, T. Abbas Səhhətin dili /Tofiq Hacıyev //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası.- 1975.- № 2.- S.19-25.

854. Həbibov, İ. Lirik şairin töhfələri: [Abbas Səhhətin kitablarının nəşr tarixindən] /İ.Həbibov //Mədəni maarif işi.- 1975.- № 4.- S.24-27.

855. İsayev, İ. Ana dilinin tədrisi uğrunda gedən mübarizədə Abbas Səhhətin mövqeyi /İramin İsayev //V.İ.Lenin adına APİ-nin Əsərləri.- 1975.- Ser. XI.- № 3.- S.9-15.

856. İsmixanova, E. Abbas Səhhət və məktəbəqədər tərbiyə /E.İsmixanova //İbtidai məktəb və məktəbəqədər tərbiyə.- 1975.- № 3.- S.65-69.

857. Məmmədov, Ş. Abbas Səhhətin "Vətən" şeirinin şifahi xalq ədəbiyyatı nümunələri ilə əlaqəli tədrisi /Ş.Məmmədov //Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi: metodik məqalələr məcmuəsi.- 1975.- № 4.- S.67-72.

858. Səmədov, A. Abbas Səhhət və erməni ədəbiyyatı /Abbas Səmədov //Sovet Ermənistanı.- 1975.- 25 fevral.- S.4.

859. Şair, həkim, müəllim: [Abbas Səhhətin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş gecə haqqında məlumat] //Elm və həyat.- 1975.- № 2.- S.22-23.

1976

860. Ağamirov, M. Abbas Səhhətin əsərlərində fəlsəfə məsələlərinə dair /M.M.Ağamirov //Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri. Tarix, fəlsəfə və hüquq seriyası.- 1976.- № 4.- S.89-95.

861. Hacıyev, T. Abbas Səhhətin dili /Tofiq Hacıyev //S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası.- 1976.- № 2.- S.18-24.

862. İsayev, İ. Yeni tipli dərsliklər yaradılmasında Abbas Səhhətin rolu /İramin İsayev //V.I.Lenin ad. Qırmızı Əmək Bayrağı ordenli Azərb. Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Elmi Əsərləri. Pedaqogika, psixologiya və fənlərin tədrisi metodikası.- 1976.- seriya XI.- № 4.- S.25-32.

1977

863. İbadoğlu, Ə. A.Səhhət vətəndaş şair haqqında /Ə.İbadoğlu //Azərb. SSR EA-nın Xəbərləri. Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası.- 1977.- № 2.- S.58-61.

1978

864. Əliyev, K. A.Səhhət əsərlərinin yeni nəşri /Kamran Əliyev //Azərb. SSR EA Xəbərləri. Ədəbiyyat, dil və incəsənət.- 1978.- № 3.- S.109-111.

865. Qurbanov, Ş. Abbas Səhhətin ikicildliyi: [Kitablar və rəylər] /Şamil Qurbanov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1978.- 4 fevral.- S.3.

866. Seyidov, Y. Abbas Səhhət dil haqqında /Y.Seyidov //S.M.Kirov ad. ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası.- 1978.- № 5.- S.14-21.

1979

867. Əliyev, K. Romantiklər ədəbiyyat və həyat problemi haqqında: [XX əsr Azərbaycan romantikləri M.Hadi, H.Cavid,

A.Səhhət və A.Şaiq haqqında] /Kamran Əliyev //Azərbaycan SSR EA Xəbərləri. Ədəbiyyat, dil və incəsənət ser.- 1979.- № 1.-S.62-67.

868. Həbibov, İ. Peyzaj lirikası: [Abbas Səhhət və A.Şaiq yaradıcılığında təbiətin təsviri haqqında] /İ.Həbibov //Azərbaycan təbiəti.- 1979.- № 16.- S.33-35.

1980

869. Məmmədova, V. Abbas Səhhətin tərcümələri /Validə Məmmədova //Ulduz.- 1980.- № 8.- S.61-63.

1981

870. Bəktaşi, İ. F.Köçərli və uşaq ədəbiyyatı məsələləri: [Abbas Səhhətin yaradıcılığı haqqında] /İnayət Bəktaşi //Klassik irs və müasirlik (elmi əsərlərin tematik məcmuəsi).- Bakı: S.M.Kirov adına ADU nəşri, 1981.- S.53-49.

871. Namazov, Q. XX əsr Azərbaycan realist yazıçılarının uşaq əsərləri /Qara Namazov //Azərbaycan ədəbiyyatında realizm və novatorluq: (Elmi əsərlərin tematik məcmuəsi).- Bakı: S.M.Kirov adına ADU nəşri, 1981.- S.120-131.

1982

872.Yüzbaşov, R. O vaxt Abbas Səhhət sağaltmışdı... /Rəmzi Yüzbaşov //Bakı qəzeti.- 1982.- 14 iyul.

1984

873. Hüseynzadə, L. Həmişə xalqın qəlbində: [Abbas Səhhətin anadan olmasının 110 illiyi münasibətilə] /Lətif Hüseynzadə //Kitablar aləmində.- 1984.- № 4.- S.21-23.

1985

874. Balayeva, V. Abbas Səhhətin uşaq şeirləri haqqında /V.Balayeva, S.Hətəmova //Azərbaycan dili və ədəbiyyat: metodik məcmuə.- 1985.- № 3.- S.63-66.

875. Latış dilində: [Abbas Səhhətin bir neçə şeirinin latış dilində çap edilməsi haqqında] //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1985.- 18 yanvar.- S.3.

1987

876. Əyyubov, V. Abbas Səhhət /Vurğun Əyyubov //Kitablar aləmində.- 1987.- №2.

877. Hacıyev, A. "A.S.Puşkinə nəzirə" Abbas Səhhətin tərcüməsində: [Puşkinin şeirinə Koltsovun yazdığı nəzirənin A.Səhhət tərəfindən tərcüməsi haqqında] /Abbas Hacıyev //Ulduz.-1987.- №4.- S.25-26.

878. Məmmədov, A. Realistlərlə çiyin-çiyinə //Alxan Məmmədov // Sovet Gürcüstanı qəzeti.-1987.- 22 yanvar.

879. Vəliyeva, A. Abbas Səhhətin tərcümə yaradıcılığı /Afət Vəliyeva //Elm və həyat.- 1987.- №5.- S.17.

1988

880. Uşaq ədəbiyyatının problemləri: Dəyirmi stol söhbəti /Teymur Elçin, Camal Əhmədov, Nəriman Süleymanov, Aslan Kəmərli, Tofiq Mahmud, Hidayət, Xanımana Əlibəyli, İlyas Tapdıq, Zahid Xəlil, Minəxanım Nurlu; söhbəti hazırladı Nizami //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1988.-1 aprel.- №14.- S.7.

1987

881. Əyyubov, V. Abbas Səhhət /Vurğun Əyyubov //Kitablar aləmində.- 1987.- № 1.- S.29-30.

882. Vəlizadə, A. Abbas Səhhətin tərcümə yaradıcılığı /A.Vəlizadə //Elm və həyat.- 1987.- № 5.- S.17.

1989

883. Əhmədov, C. Müasir uşaq şeiri: [Abbas Səhhətin,

Abdulla Şaiqin. Ə.Sabirin uşaq şeirinin tanınmış yaradıcılarının ənənələrindən bəhs olunur.] /Camal Əhmədov //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1989.- 9 iyun, № 22.- S.6.

884. Mahmud, T. Abbas Səhhətin şeiri /Tofiq Mahmud //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1989.- 27 yanvar, № 4.- S.4.

885. Məmmədov, A. İki qütbün vəhdəti: [A.Səhhət və M.Ə.Sabirdən bəhs olunur] /Alxan Məmmədov //Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri. Ədəbiyyat, dil və incəsənət ser.- Bakı, 1989.- № 2.- S.132-133.

886. Məmmədov, A. Maarifpərvər şairlər: [M.Ə.Sabir və Abbas Səhhətin yaradıcılığı haqqında] /Alxan Məmmədov //Azərbaycan müəllimi.- 1989.- 25 oktyabr.

1990

887. İsayev, Ə. Qoşa nur: [Abbas Səhhət və Məhəmməd Hadinin Gəncə qəbiristanlığından Sahil bağına köçürülməsi] /Əhməd İsayev //Kommunist.- 1990.- 14 yanvar.

888. İsayev, İ. Abbas Səhhət bu gün də ana dilimizin keşiyində /İramin İsayev, Fərrux Rüstəmov //Ulduz.- 1990.- № 12.- S.74-77.

889. Məmmədov, A. Şirvanın növcahan şairləri və yeni ictimai-ədəbi meyillər: [Abbas Səhhətdən də bəhs olunur] /Alxan Məmmədov //Azərbaycan SSR EA-nın Xəbərləri. Ədəbiyyat, dil və incəsənət ser.- Bakı, 1990.- № 3.- S.7-18.

890. Talıbov, Y. Abbas Səhhət fiziki tərbiyə haqqında /Y.Talıbov //Məktəbdə bədən tərbiyəsi.- 1990.- № 5.

1991

891. Məmmədov, A. Tərcümə sənəti bəzi problemlər və vəzifələr: [Abbas Səhhətin də tərcümələrindən bəhs olunur.] /Alxan Məmmədov //Elm qəzeti.- 1991.- 7 sentyabr.

1992

892. Bayramoğlu, A. Abbas Səhhət: “Ürəfamızdan milli adətlərimizi həmişə nəzərdə tutmaqların təmənna edirəm... bunlarsız millət yaşamaz” /Alxan Bayramoğlu //Ədəbiyyat qəzeti.- 1992.- 20 mart.- S.8.

893. Bayramoğlu, A. Abbas Səhhət milli varlığımız haqqında /Alxan Bayramoğlu //Azərbaycan.- 1992.- 7 fevral.

894. Bayramoğlu, A. Abbas Səhhət duyğusu /Alxan Bayramoğlu //Novruz.- 1992.- 15 yanvar.

1993

895. Həbibbəyli, İ. İlk uşaq hekayələri**:** [Abbas Səhhətin hekayələrindən də bəhs olunur**.]** /İsa Həbibbəyli //Ədəbiyyat və incəsənət.- 1993.- 4 oktyabr.- №39.- S.3.

1996

896. Əlizadə, A. Yeni məktəb haqqında bir necə söz /Afina Əlizadə //Elm və həyat.- 1996.- № 2.- S.41-42.

1997

897. Heydərov, Y. Abbas Səhhət yaradıcılığında vətənpərvərlik ideyası /Yaşar Heydərov //Azərbaycan müəllimi.- 1997.- 3 aprel, № 25.- S.4.

898. Bayramoğlu, A. Doxsan beş il əvvəl: [1902-ci il Şamaxı zəlzələsi Abbas Səhhətin və M.Ə.Sabirin poeziyasında] /Alxan Bayramoğlu //Ədəbiyyat qəzeti.- 1997.- 31 yanvar.- S.8.

1998

899. Bayramoğlu, A. Abbas Səhhətin “Bizdə millət uyğusu olur” məqaləsi /Alxan Bayramoğlu //Azərb. EA Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası.- 1998.- № 3-4.- S.67-69.

1999

900. Abbas Səhhətin yubileyinə həsr olunur: [Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində Abbas Səhhətin 125 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiya haqqında] //Azərbaycan.- 1999.- 9 aprel.

901. Abdullazadə, A. Səhhət işığı /A.Abdullazadə //525-ci qəzet.- 1999.- 12 fevral.

902. Aslanlı, M. Abbas Səhhət fiziki tərbiyə və sağlamlıq haqqında /M.Aslanlı //Ulduz.- 1999.- № 5-6.- S.90-94.

903. Əfəndiyev, Ə. Görkəmli tənqidçi və ədəbiyyatşünas alim: [məqalədə Şamil Salmanovun "Akademik Kamal Talıbzadə" kitabından bəhs olunur. Kitabın içində Abbas Səhhət haqqında fikirlər səslənir] /Ə.Əfəndiyev //Respublika.- 1999.- 7 fevral, № 26.- S.4.

904. Mehdiyeva, G. Elmi sessiya: [Abbas Səhhət – 125] /G.Mehdiyeva //Respublika.- 1999.- 8 aprel.- S.3.

905. Məmmədov, A. XIX və XX əsr Şamaxı şairləri və ədəbi mühiti haqqında: [Abbas Səhətdən də bəhs olunur] /Alxan Məmmədov //Ədəbiyyat məcmuəsi: Nizami adına Ədəbiyyat İnstitunun Əsərləri.- Bakı, 1999.- C. XVII.- S.261-265.

2001

906. Əhmədli, S. A.Səhhətin "Vətən" şeirinin təhlili /Səadət Əhmədli //Azərbaycan müəllimi.- 2001.- 15-21 noyabr.

907. Rəhimli, T. Abbas Səhhət yaradıcılığı Kamal Talıbzadənin tədqiqində /T.Y.Rəhimli //ADPU-nin professor və müəllim heyətinin 61-ci Elmi Konfransının materialları.- Bakı, 2001.- buraxılış 2.- S.50-51.

2002

908. Rüstəmov, F. Abbas Səhhət və xalq maarifi: [İ.İsayevin eyniadlı kitabı haqqında] /F.A.Rüstəmov //Pedaqoji tədqiqatlar: elmi məqalələr məcmuəsi.- Bakı, 2002.- № 4.- S.187-189.

2004

909. Bayramoğlu, A. Ermənilərin törətdikləri soyqırım və Azərbaycan ədibləri – Abbas Səhhət, N.Nərimanov /Alxan Bayramoğlu //Ədəbiyyat və incəsənət.- 2004.- 19 mart, № 11.- S.2.

2005

910. Şəmsizadə, İ. Məktəb jurnalının uşaq ədəbiyyatının inkişafında rolu: [Abbas Səhhət haqqında] /İradə Şəmsizadə //ADPU-nun Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası.- 2005.- № 5.- S.8-12.

2008

911. Babayeva, P. "Məsləkim-tərcümeyi halımdır" /P. Babayeva //Azərbaycan ordusu.- 2008.- 9 avqust.- S.4.

912. Hüseynov, Ş. Böyük vətəndaş şairimiz Abbas Səhhət /Ş.Hüseynov //525-ci qəzet.- 2008.- 6 dekabr.

913. Məmmədov, A. Milli mənlik şüurumuz Abbas Səhhətin publisistikasında /Alxan Məmmədov //BDU-nun Elmi Xəbərləri. İctimai elmlər ser.- Bakı, 2008.- № 3.- S.15-20.

2010

914. Hənifəyeva, N. Abbas Səhhətin uşaq ədəbiyyatı /N.Hənifəyeva //Filologiya məsələləri.- 2010.- № 5.- S.247-253.

915. Şəldiyev, S. Abbas Səhhət də qaçqın idi: Şamaxı – 1918 /S.Şəldiyev //Paritet.- 2010.- 3-4 iyun.- S.12.

2011

916. Almazqızı, R. Yazıçı sənətkarlığı öyrədilərkən... [Abbas Səhhətin yaradıcılığı haqqında] /Reydanə Almazqızı //Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi.- 2011.- № 3.- S.37-39.

917. Aşırlı, A. Abbas Səhhətin ölümü və məzarının sirri /A.Aşırlı //Şərq.- 2011.- 27 oktyabr.- S.5; Türküstan.- 30 oktyabr.- 12 noyabr.- S.16.

918. Bayramlı, Z. Azərbaycan romantizmi: [Abbas Səhhət haqqında da məlumat verilmişdir] /Zəkulla Bayramlı //Ədəbiyyat.- 2011.- 19 avqust, № 30.- S.4.

2012

919. Ələkbərov, F. Azərbaycan türkçülüyü ideyası – XII: Azərbaycan türklərinin ilk milli istiqlal şair-mütəfəkkirləri: Məhəmməd Hadi və Abbas Səhhət /F.Ələkbərov //Azad Azərbaycan.- 2012.- 29 iyul.- S.5.

920. Hüseynli, S. Tərcümə təcrübələri. Seçilib sevilənlər: [Abbas Səhhətin tərcümə sahəsindəki fəaliyyətindən yazılıb] /Seyfəddin Hüseynli //525-ci qəzet.- 2012.- 15 iyun, № 105.- S.16-17.

921. Qəzənfəroğlu, F. Azərbaycan türklərinin ilk milli istiqlal şair-mütəfəkkirləri: Məhəmməd Hadi və Abbas Səhhət: Azərbaycan türkçülüyü ideyası / F.Qəzənfəroğlu //Türküstan.- 2012.- 30 sentyabr-6 oktyabr.- S.11.

922. Məmmədov, A. Abbas Səhhət bədii tərcümənin əhəmiyyəti və vacibliyi haqqında /Alxan Məmmədov //AMEA Naxçıvan bölməsinin Xəbərləri. İctimai və humanitar elmlər ser.- Bakı, 2012.- № 1.- S.184-188.

2013

923. Əyyub, V. Şeir təhlilləri: [XX əsr Azərbaycan romantizminin nümayəndələrindən birisi olan Abbas Səhhət haqqında] /Vurğun Əyyub //Ədalət.- 2013.- 8 mart.- S.6.

924. Nəbiyev, B. Azərbaycan Köçərlişünaslığına bir nəzər (XX yüzilliyinn 80-ci illərinə qədər): [Abbas Səhhət, N.Nərimanov, Mehdi Hüseyn, M.Quliyev, Mir Cəlal, Həmid Araslı, M.Dadaşzadə, K.Talıbzadə və İ.Bəktaşinin Firidun bəy Köçərlinin ədəbi fəaliyyətinə həsr etdikləri əsərlər barədə] /Bəkir Nəbiyev //AMEA-nın Xəbərləri: Humanitar elmlər seriyası.- 2013.- № 1.- S.12-19.

925. Sadıqzadə, N. Romantizmin tədqiqində naxçıvanlı ədəbiyyatşünasların rolu: [məqalədə İsa Həbibbəylinin "Romantik lirikanın imkanları" kitabından görkəmli tədqiqatçıların romantizmlə bağlı fikirlərindən M.Hadi, A.Səhhət, A.Şaiq və H.Cavidin romantik şeirlərindən bəhs olunur] /N.Sadiqzadə //AMEA-nın Naxçıvan bölməsinin Xəbərləri: İctimai və humanitar elmlər seriyası.- 2013.- C.9.- № 3.- S.176-180.

2014

926. Əsgərli, Z. Vətən və hürriyyət nəğməkarı: [Abbas Səhhət – 140] /Zaman Əsgərli //Azərbaycan.- 2014.- 24 oktyabr, № 231.- S.10.

927. İsmayıl. Vətənin sevməyən insan olmaz: [Abbas Səhhətin yaradıcılığında azərbaycançılıq ideyası ön sırada dayanır. Şair, dramaturq, tərcüməçi Abbas Səhhət haqqında] /İsmayıl //Şərq.- 2014.- 1 may.- S.11.

928.Tahirli, Z. Abbas Səhhət yaradıcılığında təbiət təsvirinin özünəməxsusluğu /Z.C.Tahirli; R.Ə.Ağayeva //ADPU Xəbərlər. Humanitar elmlər bölməsi, 2014.- № 1.- S.278-281.

2015

929. Bayramoğlu, A. Abbas Səhhətin naməlum əsərləri /Alxan Bayramoğlu //Ədəbiyyat.- 2015.- 11 iyul, № 44.- S.19.

930. Dünyaminqızı, Q. Şişə çəksəz də diriykən ətimi, Atmaram mən vətəni, millətimi... /Qərənfil Dünyaminqızı //Füyuzat.- 2015.- № 4.- S.24-28.

931. Əhmədalılar, T. Xalqın təbli həbibi və təbibi..: Qəbri uzun müddət naməlum qalsa da, qədri hər vaxt bilinmiş Abbas

Səhhət /T.Əhmədalılar //Mədəniyyət.- 2015.- 10 iyun.- S.10.

932. Rüstəmli, A. Abbas Səhhətin naməlum şeirləri /Asif Rüstəmli //Ədəbiyyat.- 2015.- 5 sentyabr, № 49.- S.23.

2016

933. Aslanova, S. Abbas Səhhət dünyasının məktəbli qonaqları /S.Aslanova //Azərbaycan müəllimi.- 2016.- 16 yanvar.- S.10.

934. Gəncədə Abbas Səhhət adına 1 nömrəli şəhər xəstəxanası əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verilib //Azərbaycan.- 2016.- 18 fevral.- S.4.

DİSSERTASİYA VƏ AVTOREFERATLAR

1946

935. Paşayev, M.C. Azərbaycanda ədəbi məktəblər (1905-1917) /Mir Cəlal Paşayev: filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya.- Bakı: S.M.Kirov ad. ADU.- 1946.- 492 s.

Dissertasiyada "Abbas Səhhət" adlı bölmə verilmişdir. S.322-348.

1949

936. Talıbzadə, K. Abbas Səhhət: Həyat və yaradıcılığı: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Kamal Talıbzadə; Azərbaycan SSR EA-nın Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutu.- Bakı, 1949.- 220 s.

1962

937.Əzizov, Ə. Azərbaycan Sovet uşaq ədəbiyyatının inkişaf yolu (1920-1941-ci illər): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya əlyazması /Əbdül Əzizov; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı: 1962.- 224 s.

Abbas Səhhətin "İki uşaq", "Tənbəl", "Oğru və anası" və s. əsərlərinin adları çəkilir və şairin uşaq ədəbiyyatına xidmətlərindən bəhs olunur [S.3].

1964

938. Bağırov, Ə. Lev Tolstoy və Azərbaycan (1880-1920): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Ə.A.Bağırov; Azərbaycan SSR EA-nın

Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutu.- Bakı, 1964.- 272 s.

Abbas Səhhətin tərcümələrindən bəhs olunur [S.106, 108, 111].

939. Talıbzadə, K. XX əsrin əvvələrində Azərbaycan ədəbi tənqidi. (1905-1917) /Kamal Talıbzadə; filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya.- Bakı: Azərbaycan Dövlət Universiteti.- 1964.- 638 s.

Dissertasiyanın II hissəsində "Abbas Səhhətin ədəbi görüşləri" adlı bölmə verilmişdir. S.596-618.

1967

940. Məmmədov, Ə. Azərbaycan uşaq jurnallarında ədəbiyyat məsələləri: ("Dəbistan", "Rəhbər", "Məktəb"): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Ə.Məmmədov.- Bakı, 1967.- 236 s.

Dissertasiyada Abbas Səhhətin həmin jurnallarda çıxan əsərlərindən bəhs olunur.

1972

941. Məmmədova, V. Abbas Səhhətin uşaq şeirlərinin dil və üslub xüsusiyyətləri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiyanın avtoreferatı /V.Məmmədova; Qırmızı Əmək Bayrağı ordenli Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1972.- 29 s.

1973

942. Xəlilov, Z Azərbaycan Sovet uşaq poeziyası və folklor: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Zahid Xəlilov; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1973.- 179 s.

Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığından bəhs olunmuşdur [S.45-52].

943. Xəlilov, Z. Azərbaycan Sovet uşaq poeziyası və folklor: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiyanın avtoreferatı /Zahid Xəlilov; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1973.- 30 s.

1976

944. İsayev, İ. Abbas Səhhətin təlim və tərbiyə haqqında fikirləri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /İramin İsayev; N.Tusi ad. Azərbaycan Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1976.- 186 s.

1979

945. Əliyev, K. XX əsr Azərbaycan romantiklərinin ədəbinəzəri görüşləri (1905-1917): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /K.İ.Əliyev; Az.SSR. EA Nizami ad. Ədəbiyyat İnstitutu.-Bakı, 1979.- 160 s.

1987

946. Əyyubov, V. Azərbaycan romantiklərinin yaradıcılığında vətəndaşlıq lirikası (1905-1920-ci illər): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiyanın əlyazması /Vurğun Əyyubov; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1987.- 170 s.

A.Səhhətin XX əsrin mətbuatında çap olunmuş məqalələrindən, şeir və poemalarından, haqqında yazılmış tədqiqat əsərlərindən bəhs olunur [S.18-28, 44, 78].

1988

947. Babayev, Y. Azərbaycan uşaq nəsrinin inkişafı tarixindən (1905-1920): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Y.M.Babayev; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1988.- 192 s.

Abbas Səhhətin M.Mahmudbəyovla birgə tərtib etdiyi "Yeni məktəb" (1909), "Türk ədəbiyyatına ilk qədəm" (1914) dərsliklərindən bəhs olunur [S.21, 22].

948. Cavadov, T. XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan uşaq poeziyası: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /T.S.Cavadov; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1988.- 171 s.

Abbas Səhhətin "Birinci il", "İkinci il" dərsliklərində nəşr olunmuş əsərlərindən bəhs olunur [S.21, 26].

949. Nağıyev, M. XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəlləri Azərbaycan rus ədəbi əlaqələri (realist nəsr materialları üzrə): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Nağıyev Mətləb; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1988.- 192 s.

Abbas Səhhətin tərcümə yaradıcılığından bəhs olunur [S.33, 66].

1989

950. Mirzəyev, Ə. Azərbaycan uşaq poeziyası problemləri **(**Təşəkkül dövründən 1970-ci ilə qədər): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Ə.S.Mirzəyev; H.Zərdabi adına Gəncə Dövlət Pedaqoji İnstitutu.- Bakı, 1989.- 342 s.

Dissertasiyanın 3-cü fəslində Abbas Səhhətin də yaradıcılığına toxunulmuşdur [S.191-260].

1992

951. Əhmədov, M. XX əsr (1905-1917) Azərbaycan-rus ədəbi əlaqələri tarixindən (uşaq ədəbiyyatı materialları əsasında): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Mikayıl Əhmədov; Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti.- Bakı, 1992.- 139 s.

Abbas Səhhətin "Yeni məktəb" dərsliyindən bəhs olunur [S.40].

1993

952. Məmmədov, A. Şamaxı ədəbi mühiti (XIX əsrin ortalarından mart 1918-ci ilə qədər): filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Alxan Bayram oğlu Məmmədov; AEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu.- Bakı, 1993.- 303 s.

Abbas Səhhətin "Şamaxı zəlzələsi" şeirində Şamaxı şəhərinin təsvirindən bəhs olunur [S.112; 122-125; 131; 176; 249].

953. Vahabzadə, İ. Məhəmməd Hadi və XX əsr Azərbaycan romantik poeziyası: filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /İsfəndiyar Vahabzadə; Azərb. EA Nizami ad. Ədəbiyyat Institutu.- Bakı, 1993.- 314 s.

1994

954.Vəlixanov, N. Azərbaycan maarifçi realist ədəbiyyatının inkişafı (1890-1920): filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Nadir Vəlixanov; AR EA Nizami ad. Xalqlar Dostluğu Ordenli Ədəbiyyatı in-tu.- Bakı, 1994.- 277 s.

Abbas Səhhətin azyaşlı uşaqlar üçün yazılan maarifçi realist şeirlərindən bəhs olunur [S.229-232].

2000

955. Sultanova, İ. Məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda milli hisslərin formalaşdırılması: psixologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya: 19.00.07 /İlhamə Sultanova; Azərbaycan Elmi-tədqiqat Pedaqoji Elmlər İnstitutu.- Bakı, 2000.- 132 s.

Millətimizin tarixi-etnik xüsusiyyətləri haqqında Abbas Səhhətin fikirlərindən bəhs olunmuşdur.

2006

956. Əhmədova, A. Müasir Azərbaycan uşaq poeziyası: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Aygün Əhmədova.- Bakı, 2006.- 141 s.

Abbas Səhhətin yaradıcılığında vətən obrazı haqqında [S.32-33].

2010

957.Mustafayeva, X. Azərbaycan ədəbi-nəzəri fikrində, tənqidində uşaq ədəbiyyatı məsələləri: filologiya üzrə fəlsəfə doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya: 10.01.08. /Xanım Mustafayeva; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu.- Bakı, 2010.- 129 s.

Abbas Səhhətin yaradıcılığına da toxunulmuşdur [S.14-16; 26; 98; 103; 110].

958. Sadıqova, S. Məktəbəqədər yaşlı uşaqlarda vətənpərvərlik hissinin inkişaf etdirilməsi üzrə işin sistemi: pedaqoji elmlər üzrə fəlsəfə doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunmuş dissertasiya /Sona Sadıqova; Azərb. Respublikası Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Problemləri İn-tu.- Bakı, 2010.- 153 s .

Abbas Səhhətin "Vətən" şeirindən bəhs olunur [S.77].

III HİSSƏ

ABBAS SƏHHƏTİN ƏSƏRLƏRİ XARİCİ DİLDƏ

Rus dilində

Произведения

Книги

1956

959. Цыплята: стихи для детей /А.Сиххат; пер. И.Оратовского; илл. С.Власова.- Баку: Детюниздат, 1956.- 6 с.

1960

960. Цыплята: стихи для детей /А.Сиххат; пер. И.Оратовского; илл. С.Власова.- Баку: Детюниздат, 1960.- 5 с.

1962

961. Птицы: стихи для детей /А.Сиххат; перевод с азерб. В.Кафарова; илл.: М. и С.Власовы.- Баку: Детюниздат, 1962.- 6 с.

1965

962. Цыплята: для дошкольного возраста /А.Сиххат; пер. И.Оратовского; илл. Ю.Гусейнов.- Баку: Азернешр, 1965.- 10 с.

1966

963. Соловьята: стихи для дошкольного возраста /А.Сиххат, Абдулла Шаиг; пер. с азерб. А.Ахундовой; рис.

Д.Хайкина.- Москва: Детлит, 1966.- 15 с.

Содержание: Цыплята; Мать и дитя; Сад.

964. Цыплята: для дошкольного возраста /А.Сиххат; пер. И.Оратовского; ред. Мамедзаде.- Баку: Азернешр, 1966.- 8 с.

1970

965. Мой садик: стихи для детей /А.Сиххат; перевод А.Халдеева; илл. А.Гаджиев.- Баку: Гянджлик, 1970.- 12 с.

1971

966. Цыплята: для дошкольного возраста /А.Сиххат; илл. Ю.Гусейного.- Изд. 1-е.- Баку: Гянджлик, 1971.- 8 с.

1975

967. Соловьята: стихи для дошкольного возраста /А.Сиххат, Абдулла Шаиг; пер. с азерб. А.Ахундовой; рис. Д.Хайкина.- Москва: Детлит, 1975.- 15 с.

Содержание: Цыплята; Мать и дитя; Сад.

1977

968. Цыплята: для дошкольного возраста /А.Сиххат; худож. Т.Кязимов.- Баку: Гянджлик, 1977.- 12 с.

1980

969. Цыплята: для дошкольного возраста /А.Сиххат; худож. Т.Кязимов.- Баку: Гянджлик, 1980.- 12 с.

1981

970. Цыплята: для дошкольного возраста /А.Сиххат; худож. Т.Кязимов.- Баку: Гянджлик, 1981.- 12 с.

1987

971. Птицы: стихи для мл. шк. возраста /А.Сиххат; перевод с азерб. В.Портнова; худож. Э.Бабаев.- Баку: Гянджлик, 1987.- 14 с.

Содержание: Птицы, птицы…; Весна; Родина; Цыплята; Летнее утро; Лентяй; Осенняя пора; Два товарища; Муравей и муха; Медведьи и пчелы.

1988

972. Родина: для младшего школьного возраста /А.Сиххат; пер. В.Портнова.- Баку: Гянджлик, 1988.- 12 с.

Произведения, опубликованные в сборниках и периодической печати

1938

973. Будущее принадлежит нам: стихи /А.Сиххат; пер. с азерб. К.Симонов //Литературный Азербайджан.- 1938.- № 2.- С.42.

1939

974. Будущее принадлежит нам /А.Сиххат; пер. Е.Долматовского //Антология азербайджанской поэзии /под ред.: В.А.Луговского, С.Вургуна.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1939.- С.162.

975. Мужество Ахмеда: поэт /А.Сиххат; пер. В.Гурвич //Литературный Азербайджан.- 1939.- № 2.- С.64-65.

976. Мужество Ахмеда; Стихи прекрасной свободе /А.Сиххат; пер. Я.Кейхауз //Антология азербайджанской поэзии /под ред.: В.А.Луговского, С.Вургуна.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1939.- С.164-167; 169.

977. Поэт и муза /А.Сиххат; пер П.Антокольского //Антология азербайджанской поэзии /под ред.: В.А.Луговского, С.Вургуна.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1939.- С.157-162.

978. Просвещенные мусульмане; Себялюбцам /А.Сиххат; пер. Л.Кацнельсона //Антология азербайджанской поэзии.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1939.- С.163; 166.

1944

979. Возлюбленная родина!...: [стих. “Родина”] /А.Сиххат; пер. Б.Лейтин //О Родине: сборник высказываний писателей народов СССР.- Москва, 1944.- С.130-131.

980. Знаю, поверь мне, что время придет…: [Из стих. “Будущее принадлежит нам”] /А.Сиххат; пер. Е.Долматовский //О Родине: сборник высказываний писателей народов СССР.- Москва, 1944.- С.130.

981. О свобода! О единственная цель!...: [из стих. “Стихи прекрасной свободе”] /А.Сиххат; пер. Я.Кейхауз //О Родине: сборник высказываний писателей народов СССР.- Москва, 1944.- С.129.

982. Разве ты не услыхал родины своей?..: [из стих. “Поэт и муза”] /А.Сиххат; пер. П.Антокольский //О Родине: сборник высказываний писателей народов СССР.- Москва, 1944.- С.129.

983. Родина. Страна моих… /А.Сиххат; пер. С.Мар //О Родине: сборник высказываний писателей народов СССР.- Москва, 1944.- С.130.

984. Твой долг с врагом… /А.Сиххат; пер. Э.Левонтин //О Родине: сборник высказываний писателей народов СССР.- Москва, 1944.- С.129.

1960

985. Будущее принадлежит нам /А.Сиххат; пер. Е.Долматовский //Антология азербайджанской поэзии.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1960.- Том II.- С.234-235.

986. Весенний вечер; Огонь; Мать и сын /Аббас Сиххат; пер. А.Корчагин //Антология азербайджанской поэзии.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1960.- Том II.- С.239-243.

987. Мужество Ахмеда; Стихи прекрасной свободы /А.Сиххат; пер. Я.Кейхауз //Антология азербайджанской поэзии.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1960.- Том II.- С.231-238.

988. Себялюбцам /А.Сиххат; пер. Л.Кацнельсон //Антология азербайджанской поэзии.- Москва: Государственное издательство художественной литературы, 1960.- Том II.- С.236-237.

1962

989. Вор и его мать; Кочевка; Лентяю /А.Сиххат; пер. Б.Штейна //Поэты Азербайджана.- М.-Л.: Сов. Писатель, 1962.- С.342-344.

990. Мужество Ахмеда: поэт; Старуха и ее слуги /А.Сиххат; пер. Б.Штейна //Поэты Азербайджана.- Москва, Сов. Писатель, 1962.- С.338-399.

991. Огонь /Аббас Сиххат; пер. А.Корчагин //Поэты Азербайджана.- М.-Л.: Сов. Писатель, 1962.- С.337.

992. Песня земледельца /А.Сиххат; пер. Б.Штейна //Поэты Азербайджана.- М.-Л.: Сов. Писатель, 1962.- С.342.

993. Поэт и муза /А.Сиххат; пер П.Антокольского //Поэты Азербайджана.- М.-Л.: Сов. Писатель, 1962.- С.331-335.

994. Птицы; Родина; Басни: Школьник; Жадный теленок; Медведь и лев; Муравей и муха; Осел и лев; Лиса и обезьяна /А.Сиххат; пер. Б.Штейна //Поэты Азербайджана.- М.-Л.: Сов. Писатель, 1962.- С.340-350.

995. Факель: стихи, посвященные Сабиру /А.Сиххат //Вышка.- 1962.- 29 мая.- С.2.

1970

**996. Мужество Ахмеда: Поэт, муза и горожанин; Будущее принадлежит нам; Огонь; Себялюбцам; Стихи

прекрасной свободы; Птицы; Газель: стихи** /А.Сиххат; пер.: Б. Штейна; П.Антокольского; Е.Долматовского; А.Корчагина; Л.Кацнельсона; Кейхауза; Б.Штейна //Поэты Азербайджана.- Москва: Сов. Писатель, 1970.- С.510-531.

1974

997. Брат мой, любимый товарищ друг…: стихи /А.Сиххат //Баку.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

998. Птицы: стихи /А.Сиххат; пер. Б.Штейн //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

999. Родина; Сабир: стихи /А.Сиххат; пер. А.Плавник //Бакинский рабочий.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

1000. Родина; Моя биография, или безумец: стихи /пер. И.Сеидова //Вышка.- 1974.- 26 декабря.- С.4.

1001. Сыну: стихи /пер. Д.Каракмазли //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 26 декабря.

2003

1002. Родина /Аббас Сиххат //Русский язык: учебник для VIII класса азербайджанской школы /Гейси Мамедов, Эльмира Исмайлова, Жасмин Гасанзаде.- Баку: Техсил, 2003.- С.3.

О жизни и творчестве Аббас Сиххата

Книги

1939

1003. Араслы, Г. Поэзия XX века /Г.Араслы //Антология Азербайджанской поэзии.- Москва, 1939.- С.50-51.

1944

1004. Рафили, М. Аббас Сиххат и Крылов /М.Рафили //И.А.Крылов и азербайджанская литература.- Баку: Азернешр, 1944.- 34 с.

1962

1005. Сиххат Аббас: биографическая справка //Поэт Азербайджана.- Москва: Сов.писатель, 1962.- С.330.

1963

1006. Талыбзаде, К. Аббас Сиххат: [жизнь и творчество] /пер. с азерб. С.Мамедзаде; стихи в пер. А.Ахундовой; ред. В.Богуславский.- Баку: Азернешр, 1963.- 135 с.

1970

1007. Сиххат: Краткая биографическая справка //Поэты Азербайджана.- Москва: Сов. Писатель, 1970.- С.508-509.

1984

1008. Ариф, М. Аббас Сиххат /Мамед Ариф //История азербайджанской литературы (краткий очерк).- Баку: Красный Восток, 1984.- С.135.

1986

1009. Касимова, Ф. Аббас Сиххат: (1874-1918) /Ф.Н.Касимова //Развитие азербайджанской детской литературы в начале XX века.- Баку: Издание АПИ им. В.И.Ленина, 1986.- С.23-29.

1987

1010. Халил, З. Аббас Сиххат Мехтизаде: (1874-1918) /Захид Халил //Детская литература Азербайджана.- Москва, 1987.- С.56-59.

1989

1011. Сиххат Аббас //Антология педагогической мысли Азербайджанской ССР.- Москва: Педагогика, 1989.- С.370-371.

1012. Халилов, З. Аббас Сиххат //Антология педагогической мысли Азербайджана.- Баку: Гянджлик, 1989.- 23 с.

1997

1013. Гулиев, Г. Аббас Сиххат /Гасан Гулиев //Азербайджанская литература (очерк развития).- Баку: Азербайджанская энциклопедия, 1997.- С.216-218.

2000

1014. Гулиев, Г. Аббас Сиххат /Гасан Гулиев //Азер байджанская литература: учебное пособие.- Баку: Тафаккюр, 2000.- С.177-179.

2002

1015. Ахмедов, Г. Аббас Сиххат /Гусейн Ахмедов //История развития школы и педагогической мысли Азербайджана.- Баку: Техсил НПЦ, 2002.- С.280-282.

2003

1016. Гулиев, Г. Аббас Сиххат /Гасан Гулиев //Азербайджанская литература. (Исторический очерк).- Баку: Нурлан, 2003.- С.242-244.

2006

1017. Алиев, К. Теория азербайджанского романтизма /Камран Алиев.- Баку: Элм, 2006.- 156 с.

В монографии также исследуется романтизм Аббас Сиххата.

2007

1018. Заманова, Э. Аббас Сиххат //Эстетика азербайджанского романтизма XX века /Э.Заманова; ред. Г.Ализаде. - Баку: Сяда, 2007.- С.75-116.

2009

1019. Аббас Сиххат //Звездная гроздь. Фольклор и литературные памятники Азербайджана /Состав. А.М. Багирова, вступ. статья академика НАНА Б.А.Набиева; чл. корр. НАНА Т.А.Керимли.- Москва: Худож. лит., 2009- С.544-546.

Статьи из сборников и периодической печати

1948

1020. Талыбзаде, К. Творчество поэта Аббас Сиххата: К 30-летию со дня смерти /К.Талыбзаде //Бакинский рабочий.-1948.- 12 ноября.

1949

1021. Талыбзаде, К. О переводах А.Сиххата из русской литературы /К.Талыбзаде //Известия Акад. Наук Азербайдж. ССР.- 1949.- № 9.- С.79-89.

1958

1022. Заманов, А. Аббас Сиххат (к 40-летию со дня смерти) /А.Заманов //Бакинский рабочий.- 1958.- 11ноября.-С.4.

1023. Памятник Аббас Сиххату в Кировабаде //Молодежь Азербайджана.- 1961.- 22 января.- С.3.

1961

1024. Открытие памятника поэту Аббас Сиххату. //Кировабадский рабочий.- 1961.- 20 января.- С.4.

1968

1025. Памяти Аббас Сиххата: О вечере, состоявшем в АН республики //Бакинский рабочий; Вышка.- 1968.- 16 ноября.- С.4.

1974

100-летие со дня рождения Аббас Сиххата

1026. В честь 100-летия А.Сиххата: [на научной сессии, проведенной институтом литературы им. Низами АН республики в честь 100 летия азербайджанского поэта] //Баку.- 1974.- 19 декабря.

1027. В честь юбилея Аббас Сиххата. На первом заседании республиканской юбилейной комиссии, состоящим в Союзе писателей Азербайджана //Баку.- 1974.- 13 ноября.

1028. В честь юбилея Аббас Сиххата. На предстояшей научной сессии, проведенной в институте литературы им. Низами АН Аз. ССР в честь 100-летия со дня рождения азерб. поэта Аббас Сиххата //Бакинский рабочий.- 1974.-13 ноября.-С.4; Молодежь Азербайджана.- 14 ноября.- С.4; Вышка.- 13 ноября.

1029. Вечер поэзии //Медицинская газета.- 1974.- 18 дек.

1030. Заманов, А. Поэт, просветитель, демократ, /А.Заманов //Бакинский рабочий.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

1031. Издается впервые: К 100-летию со дня рождения азербайджанского поэта Аббас Сиххата издательство Азернешр готовит к изданию произведений поэта в 2-х томах //Баку.- 1974.- 22 ноября.

1032. Ильяева, Н. Имени Аббас Сиххата //Баку.- 1974.- 28 ноября.

1033. Мамедов, М. Любил народ, науку, свет /Муртуз Мамедов //Литературный Азербайджан.- 1974.- № 12.- С.98-99.

1034. Меликова, С. Юбилейные стенды /С.Меликова //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 19 декабря.- С.3.

1035. Мехтиева, М. Аббас Сиххат – переводчик басен Крылова /М.Мехтиева //Баку.- 1974.- 9 декабря.- С.3.

1036. Мирахмедов, А. Поэт-гражданин /А.Мирахмедов //Коммунист Сумгаита.- 1974.- 27 декабря.- С.3.

1037. Мурадханлы, А. Аббас Сиххат – врач /А.Мурадханлы //Бакинский рабочий.- 1974.- 18 декабя.- С.4.

1038. Мусаева, Б. И свет ума и сердца… /Б.Мусаева //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

1039. Насибоглы, В. Поэт-гражданин /В.Насибоглы **/**/Баку.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

1040. Окорокова, М. Юбилейный вечер: [в библиотеке им. А.Сиххата проведен юбилейный литературный вечер, посвященный 100-летию со дня рождения азерб. поэта] /М.Окорокова //Баку.- 1974.- 18 декабря.

1041. Памяти выдающегося поэта и просветителя //Вышка.- 1974.- 29 декабря.

1042. Пламенный поэт и гражданин //Вышка.- 1974.- 26 декабря.- С.4.

1043.Посвяшается Аббас Сиххату. Пребывание в Шамахе группы писателей и ученых республики в связи со 100-летием со дня рождения писателя //Бакинский рабочий.- 1974.- 24 декабря.- С.3.

1044. Посвяшается выдающемуся художнику слова: На вечере, проведенном в АПИ им. В.И.Ленина в честь 100 летия А.Сиххата //Бакинский рабочий.- 1974.- 13 декабря.

1045. Посвяшается литературному юбилею: На вечере, проведенному в доме дружбы в честь юбилея А.Сиххата //Баку; Вышка.- 1974.- 26 декабря.-С.3

1046. Посвяшается юбилею А.Сиххата: Вечер посвященный 100-летию со дня рождения Аббас Сиххата, проведенный Союзом писателей Азербайджана и республиканским театральным обществом //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 31 декабря.

1047. Посвяшается юбилею А.Сиххата: Союз писателей и республиканское театральное общество провели торжественный вечер в честь 100 летия поэта //Бакинский рабочий.- 1974.- 29 декабря; Вышка.- 1974.- 29 декабря.

1048. Поэзия в гостях у медиков: Вечер поэзии, посвященный столетию со дня рождения Аббас Сиххата в Рес-

публиканской клинической больнице им. Мир-Касимова //Баку.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

1049. Поэзия и медицина. Литературный вечер, проведенный в НИИ медпаразитологии и тропической медицины им. С.М.Кирова в честь столетия Аббас Сиххата //Баку.- 1974.- 4 декабря.

1050. Поэт, педагог, врач: О передвижной выставке музея азерб. литературы им. Низами АН Аз ССР, посвященной 100-летию со дня рождения Аббас Сиххата //Баку.- 1974.- 14 декабря.- С.3.

1051. Саледдин, А. Каким он запомнился народу /Али Саледдин //Баку.- 1974.- 26 декабря.- С.3

1052. Самедова, Л. Аббас Сиххат и М.Ю.Лермонтов /Л.Самедова //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 26 декабря.- С.3.

1053. Светлана, Л. Когда его не стало.. Об одном «белом пятне» в биогр: поэта /Л.Светлана //Литературный Азербайджан.- 1974.- № 12.- С.100-101.

1054. Сессия филологов: Научная сессия, проведенная в АГУ им. Кирова] //Баку.- 1974.- 26 декабря.

1055. Столетию поэта Аббас Сиххата: посвящается цикл тематических лекций, проводимых бюром пропаганды художественной литературы Союза писателей Азербайджана //Баку.- 1974.- 18 ноября.

1056. Столетию поэта посвящается: В АПИ им. В.И.Ленина состоялся литературно-художественный вечер, посвяшенный 100-летию со дня рождения азербайджанского поэта Аббас Сиххата //Баку.- 1974.- 12 декабря.

1057. Султанова, Г. Пламенный поэт и гражданин /Г.Султанова //Вышка.- 1974.- 26 декабря.

1058. Эфендиев, В. Богатое наследие: [о редких экземплярах книг поэта юбиляра А.Сиххата] /В.Эфендиев //Бакинский рабочий.- 1974.- 25 декабря.- С.3.

1059. Юбилей поэта: На литературном вечере проведенном в республиканском обществе Знание в честь 100-летия со дня рождения Аббас Сиххата //Баку.- 1974.- 22 декабря.

1060. Юбилей поэта: На торжественном вечере, проведенном в институте литературы им. Низами АН Аз ССР, посвященный в честь 100-летия со дня рождения Аббас Сиххата //Молодежь Азербайджана.- 1974.- 24 декабря.

1061.Юбилей поэта: [Научная сессия, проведенная институтом литературы им. Низами АН Аз ССР, посвященная в честь 100-летия со дня рождения Аббас Сиххата] //Бакинский рабочий.- 1974.- 22 декабря.

1975

1062. Арзуманов, В. Аббас Сиххат: хроника /В.Арзуманов //Советская тюркология.- 1975.- № 1.- С.120-121.

1063. Ариф, М. Аббас Сиххат: поэт и гражданин /Мамед Ариф //Литературная газета.- 1975.- № 7.- 12 февраля.- С.6.

1064. Сашин, Л. В честь 100-летия со дня рождения Аббас Сиххата /Л.Сашин //Литературный Азербайджан.- 1975.- № 1.- С.143.

1065. Сашин, Л. Памяти выдающегося поэта и просветителя //Литературный Азербайджан.- 1975.- № 2.- С.141-142.

1976

1066. Касимова, Н. Вопросы воспитания в Азербайджанской детской литературе в начале XX века (1905-1920 гг.) /Н.Ф.Касимова //Издание Азербайджанского Ордена Трудового Красного Знамени Государственного педагогического института им. В.И.Ленина //Ученые записки.- Баку, 1976.- № 6.- Серия XI.- С.48-55.

ДИССЕРТАЦИИ И АВТОРЕФЕРАТЫ

1949

1067. Талыбзаде, К. Жизнь и творчество А.Сиххата: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /К.А.Талыбзаде; АН Аз. ССР Институт литературы и языка им. Низами.- Баку, 1949.- 13 с.

1965

1068. Талыбзаде, К. Азербайджанская литературная критика в начале XX века (1905-1917): автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук /К.А.Талыбзаде АГУ им. Кирова.- Баку, 1965.- 110 с.

1967

1069. Мамедов, А. Вопросы литературы в азербайджанских журналах («Дебистан», «Рахбар» и «Мектеб»): автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /А.Ю.Мамедов; АН Аз. ССР Институт литературы и языка им. Низами.- Баку, 1967.- 19 с.

1972

1070. Мамедова, В.Г. Особенности языка и стиля детских стихов Аббас Сиххата: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /В.Г.Мамедова; МВ и ССО АзССР. Азерб. Государственный Педагогический Институт им. В.И.Ленина.- Баку, 1972.- 29 с.

1974

1071. Исаев, И. Аббас Сиххат об обучении и воспитании: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук /И.Н.Исаев; Азерб. Государственный Педагогический Институт им. В.И. Ленина.-Баку, 1974.- 43 с.

1072. Самедова, Л. Произведения М.Ю.Лермонтова на азербайджанском языке: диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Л.Г.Самедова; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1974.- 184 с.

В диссертации также говориться о переводах А.Сиххата из М.Ю.Лермонтова.

1975

1073. Ализаде, А. Л.Н.Толстой в азербайджанском литературоведении: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /А.Д.Ализаде; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1975.- 27 с.

1074. Гурбанов, Ш. Азербайджанско-русские литературные связи конца XIX-начала XX веков (по материалам русско-азербайджанской периодической печати 1880-1917): автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук /Ш.Д.Гурбанов; АГУ им. Кирова.- Баку, 1975.- 123 с.

1978

1075. Касимова, Н. Переводы произведений и традиции Л.Н.Толстого в Азербайджанской детской литературе (1880-1920): автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Н.Касимова; АПИ им. В.И.Ленина.- Баку, 1978.- 27 с.

1076. Худиев, Н. Язык прозы Абдуллы Шаика (лексика и фразеология): автореферат диссертации на соискание уче-

ной степени кандидата филологических наук /Н.М.Худиев; Азербайджанский Ордена Трудового Красного Знамени Государственный Педагогический институт им. В.И. Ленина.- Баку, 1978.- 23 с.

1979

1077. Габибов, И. Азербайджанская романтическая лирика начала XX века: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /И.А.Габибов; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1979.- 24 с.

1980

1078. Алиев, К. Литературно-теоретический взгляд Азербайджанских романтиков начала XX века (1905-1917): автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук /К.И. Алиев; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1980.- 23 с.

1079. Мехтиева, М. И.А.Крылов и Азербайджанская литература: диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук /М.Мехтиева.- Баку, 1980.- 203 с.

В диссертации также говориться о переводах А.Сиххата из И.А.Крылова.

1986

1080. Мамедов, А. М.А.Сабир и его общественная литературная среда: диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук /А.Б.Мамедов; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1986.- 166 с.

В диссертации также говориться о соратнике М.А.Сабира, А.Сиххате.

1987

1081. Намазов, К. Этапы развития азербайджанской советской литературы для детей и юношества (1920-1980): автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук /К.М.Намазов; АГУ им. Кирова.- Баку, 1987.- 46 с.

1989

1082. Нагиев, М. Азербайджанско-русские литературные связи конца XIX-начала XX вв. (по материалам реалистической прозы 1890-1917): автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /М.М.Нагиев; АПИ им.В.И.Ленина.- Баку, 1989.- 22 с. [С.11].

1990

1083. Баширова, Х. Азербайджанская проза начала XX века и фольклор: автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Х.Б.Баширова; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1990.- 133 с.

1995

1084. Самедова, Л. Русская классическая литература в дореволюционных Азербайджанских переводах: диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук /Л.Г.Самедова; АН Аз. ССР Институт литературы им. Низами.- Баку, 1995.- 296 с.

В диссертации также говориться о переводах А.Сиххата из русской классической литературы.

1996

1085.Кулиева, Э. Теория и практика трудового воспи-

тания в конце XIX-начале XX веков в Азербайджане: 13.00.01 Диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук /Эллада Кулиева; Азербайджанский Педагогический институт Русского Языка и Литературы имени М.Ф.Ахундова.- Баку, 1996.- 292 с.

В диссертации говоритса об активном сотрудничестве Аббаскули Мехтизаде (Сиххат) в журналах «Шарги рус», «Хаят», «Иршад», «Совгат», «Игбал», «Дебистан», «Зенбур», «Мектеб» [С.187-193].

1086. Самедова, Л. Русская классическая литература в дореволюционных азербайджанских переводах: авторефер ат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук /Л.Г.Самедова; АН Азерб. институт литературы и языка им. Низами.- Баку, 1996.- 62 с. [С.11].

2010

1087. Мехралиева, У. Общественно-педагогическое движение в Азербайджане конца XIX-начале XX веков и его отражение в печати: на соискание ученой степени доктора философии по педагогике /Ульвия Мехралиева.- Баку, 2010.- 154 с.

В диссертации также говориться о педогогической деятельности А.Сиххата и его отражение в периодической печати [С.64, 125-126, 132-133].

IV HİSSƏ

KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

Abbas Səhhətin kitablarının əlifba göstəricisi

Ayı və şir 44
Bağça 8, 9, 26
Bağçam 20, 30
Bir yetimin xoşbəxtliyi 28
Cəhalət səmərəsi yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi 4
Cücələr 11, 18, 22, 25, 27
Cücələrim 34, 38
Əsərləri 6, 17, 31, 33
Gün dağlara yayıldı 41
Köç 32
Quşlar 19, 23, 36
Müntəxəbat 5, 12
Neft fontanı 1
Seçilmiş əsərləri 7, 14, 16, 24, 35, 42, 43
Sınıq saz ….. 2
Şeirlər 10, 21, 29
Təmsillər, tərcümələr 39
Uşaq şeirləri 40
Vətən 37
Yay səhəri 13, 15
Yoxsulluq eyib deyil 3

Tərcümə etdiyi kitablar

Məğrib günəşləri 324, 325
Cırcırama və qarışqa (Krılov, İ.) 326

Əsərlərinin əlifba göstəricisi

A bəxtəvərlər, ananız gəldimi 263, 270
Abdulla Şaiqə yazılan məktublar 233
Aclıq davası 31, 42, 84
Aləmi-islama 2, 6, 31, 42, 43
Alimnümalar 6, 17, 31, 35, 42, 43, 67, 272
Ana və bala 5, 6, 7, 10, 17, 21, 24, 31, 32, 35, 40, 42, 43, 85, 208, 245, 274, 287
Ana və oğul 6, 7, 14, 16, 17, 31, 32, 35, 42, 43, 55, 245, 274
Aslan və qurd 168
Aşpaz və pişik 17, 31, 32, 35, 42, 43, 123
Ata çıxan ağacı oğul budaq-budaq gəzər 31, 42, 86, 228
Ata və oğul 17, 21, 24, 31, 32, 35, 41, 42, 43, 245, 274, 309
Ayı və şir 5, 6, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 41, 42, 43, 65, 245, 247, 259, 274, 277, 278, 284, 285, 288, 294, 297, 317, 320, 338, 341, 345, 384, 386, 388, 394, 396, 400
Azərbaycan 165
Azərbaycan şairləri vətən haqqında 202
Azərbaycan yazıçıları Sabir haqqında 205
Babayi-əmir 136
Bağça 5, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 32, 33, 35, 42, 204, 268, 278, 280, 291, 292, 305, 331, 333, 479
Bağçam 238
Bahar axşamı 2, 5, 6, 7, 12
Bədbəxt ailə 31, 42, 43, 137, 226, 310
Bənzətmə 31, 35, 42, 87, 231
Bəradərim Ə.M.Sərkərov cənablarına! 31, 42, 138
Bəradərim Firidun bəy Köçərli cənablarına (Firidun bəy Köçərlinski cənablarına) 2, 6, 17, 31, 35, 42, 128
Bəsdi daha, “Kəlniyyət”... ..... 35, 88, 231, 272

Bəyani-hal 2, 5, 6, 12, 17, 31, 42
Bir məktəbdə imtahan 5, 6, 17, 31, 32, 35, 42, 124, 245, 274
Bir məktuba cavab 2, 5, 6, 17, 31, 42
Bir-iki söz 33, 42
Bizdə milliyyət uyğusu olur 129, 293
Bölgü-bölgü olmuş bu gün Türkiyə 31, 42, 89
Cəhalət səmərəsi, yaxud bir yetimin xoşbəxtliyi 5, 6, 17, 31, 35, 42, 43, 90
Cərrahlıq 17, 31, 42, 43, 47, 139, 310, 432, 433
Cücələr 10, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 36, 40, 41, 42, 43, 213, 242, 245, 274, 297, 298, 308, 450
Cümlə qayğu 71
Çalışqanlığın nəticəsi 140
Çəpər çəkməsin 31, 42, 91
Çıxsın 31
Çoban 166
Çox yaşa! 31, 42, 92
Deyim, deməyim?! 31, 42, 93
Dərs kitabları 141
Dərya kənarı 2, 17, 31, 42, 174
Dərya kənarında 5, 6
Dəvət 31, 42, 43, 48
Dil-ədəbiyyat məsələlərinə aid 130
Dilbər-hüriyyətə qitə 5, 6, 12, 17, 31, 42, 43, 56
9 Mart 17, 31, 42
Dostum Mirzə Abdulla Şaiq cənablarına 17, 31, 35, 42, 223
Edadi məktəblərdə milli tərbiyə 33, 43
Elə ki, fəsli-yaz olur 303
Elm heç kəsin şəxsi mülkü deyil 154
Elmdə və işdə xoşbəxtliyin əsası 49
Ey “Kəlniyyət!” Ey xatirimin zövqü-səfası... ..... 94, 231
Ey könül, yatmagilən, dur gözün aç, bidar ol! 31, 42, 45

Ey vətən, getmə ki, əldən gedəriz 31, 42, 50
Ədəbiyyat (“Bəsdi daha “Kəlniyyət!”) 31, 42
Ədəbiyyat (“Ey “Kəlniyyət!” Ey xatirinin zövqü savası”) .. 31, 42
Ədəbiyyat (“Kəlniyyət!” Al bircə qələmdan, kağız”) 31, 42
Ədəbiyyat (“Kəlniyyət!” Ey dərdimizin dərmanı”) 42
Əhmədin qeyrəti 2, 5, 6, 12, 14, 16, 17, 24, 31, 35, 42, 43, 195, 212, 273
Əkinçi nəğməsi 2, 5, 6, 17, 24, 31, 32, 35, 42, 43, 273, 307
Əkrəm bəyə nəzirə 2, 5, 6, 59
Əmir Xosrov Dəhləvinin oğluna nəsihəti 6
Əndişeyi-rindanə 72
Ərzim olar tulanı 228
Əşar 95
Əşar (“Kəlniyyət!” Ey dərdimizin dərmanı”) 31
Əşar (“Kəlniyyət”, ağrın bu qoca naqqala”) 42, 35
Fəryadi intibah yaxud amali vətənpərvəranə 5, 6, 12, 17, 31, 35, 42, 51, 273
Firdövsül-ətfal yaxud çocuqlar bağçası 6, 17
Firidun bəy Köçərliyə yazamam (Yazmam. Firidun bəy Köçərli cənablarına) 5, 83
Füzulinin bir qəzəlini tərbi 2, 5, 6, 17, 31, 42, 43
Gələcəkdir babam mənim yanıma 263, 270
Görkəmli ədiblər Sabir haqqında 214, 215, 216, 260
Güllərin bəhsi 5, 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 31, 32, 35, 42, 43, 245
Gün və külək ..... 6, 14, 16, 17, 24, 32, 31, 35, 42, 43, 65, 245, 274 , 338, 341, 345
Haşım bəy mərhum üçün 17, 31, 42,146
Hümmətli Fağır 142
Xacə Hafiz 2, 6, 12, 17, 31, 42, 43
Xəbərdar və ya zindan qarovulu 5, 6
Xəlifə və Qazi 299
Xoşbəxt yetim 175

İki dana 5, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 42, 43, 96, 192, 274
İki uşaq 5, 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 36, 41, 42, 43, 97, 245, 288, 294
İlk bahar 5, 6, 7, 10, 12, 14, 16, 17, 29, 31, 32, 35, 42, 43, 98, 166, 192, 208, 221, 245, 274, 281, 287, 288, 294
İmtahan 198, 201
İnsanlıq vəzifəsi 2, 6, 31, 42
İntiqad ayineyi-millətdir 73
İt və kölgəsi 5, 6, 7, 14, 16, 24, 17, 21, 31, 35, 42, 43, 55, 60, 64, 68, 74, 99, 131, 147, 155, 245, 274
İtaliya 31, 42, 100
Keçmişin təranələri 206
Kəlniyyət! Ey dərdimizin dərmanı 35, 101, 231
Kəlniyyətə məxsus ədəbiyyat 31, 35, 42,103, 272
Kəlniyyət Al bircə qələmdan, kağız 102
Kəlniyyət, ağrın bu qoca naqqala 272
Kimdir müqəssir? 289
Köç 5, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 40, 42, 43, 104, 192, 208, 245, 274, 307
Küçə uşağı 5, 6, 7, 12, 14, 16, 17, 24, 31, 42, 65, 209, 211
Qara xəbər 33, 42, 75, 217, 224
Qaragünlü Həlimə 31, 42, 43, 156, 301, 310
Qaranquş balaları 10,17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 42, 43, 208, 221, 245, 269, 274, 276, 282, 285, 291, 292
Qarı və qulluqçuları 5, 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 35, 42, 43, 61, 274, 288
Qəndin vücudumuza olan faydası 33, 42
Qəzet nədir? 5, 6, 17, 31, 42, 43, 52
Qonaq gəlir elə qış 285
Qurt və quzu 6

Quşlar 5, 6, 7, 10, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 36, 40, 41, 42, 43, 60, 64, 68, 74, 99, 131, 147, 157, 208, 245, 259, 263, 270, 274, 277, 278, 284, 285, 287, 291, 292, 297, 305
Quşlar, quşlar, a quşlar! 213
M.Ə.Sabir haqqında 264
M.Ə.Sabirə heykəl 76
Məktəb şagirdi 6, 14, 16, 17, 24, 31, 32, 35, 42, 43, 120, 245, 274
Məktəb uşağı 31, 42, 43, 57, 65
Məktəblərdə ana dili 33, 148, 315
Mərsiyə 2, 6
Məst yaxud sərxoş 2, 5, 6, 7, 17, 31, 35, 42, 273
Millət məclisi 33, 42, 158
Milli ideyalar 132
Musiqi və nəğmənin məktəblərdə əhəmiyyəti 149
Müqəddimə 17, 33, 42, 315
Müsəlman ürəfaları 2, 5, 6, 17, 31, 35, 42, 69
Müsəlmanın tüpürcəyi ….. 2
Naleyi-təhəyyür yaxud millətə xitab 31, 42, 58, 318
Naseh 2, 5, 6, 17, 31, 35, 42
Navayi-aşiqanə 273
Neft fontanı 6, 17, 31, 42, 105
Nəğmə və musiqinin məktəblərdə əhəmiyəti 33, 225
Nəvayi-aşiqanə 31, 35, 42, 169
Nidayi millət yaxud amalı-vətənpərvəranə 31, 42, 53, 318
Ninni 31, 42, 143
Nitqi mənzum 2, 31, 35, 42, 273, 323
Odessa xəyalatı 31, 35, 42,125, 231, 272
Oğlum üçün 17, 31, 35, 42, 43, 106, 273
Oğru və anası 17, 21, 24, 31, 32, 35, 42, 43, 245, 274, 340, 385, 393, 398

Oxucularıma 2, 5, 6, 12, 17, 31, 35, 42, 43, 273
Olmalı 6, 12, 17, 144
Orucluğun proqramması 31, 35, 42, 107, 227, 228, 272, 231
Ölü şəhər 5, 6, 17, 31, 35, 42, 43, 198, 201, 273
Özlərini sevənlərə 5, 6, 17, 31, 35, 42, 272
Payız çağında 17, 24, 31, 35, 36, 42, 43, 64, 68, 74, 99, 131, 147, 157, 273
Payızın axır ayı 166
Rəddiye-rindanə 77
Rozəxan 31, 42, 126
Rusiyada türk tatar qövmləri 145
Ruskoe slovo, Novı vremya 31, 42, 108
Sabir 2, 5, 6, 7, 12, 17, 31, 33, 35, 42, 43, 79, 80, 109, 127, 170, 190, 212, 218, 219, 273, 313, 316
Sabir, ey şairi-dühapərvər 31, 35, 42, 78
Sabirə 171
Sabirin tərcümeyi halı 17, 33, 42, 110, 133, 172, 193, 194, 196, 199, 210, 212
Səni mən sevməyirəm, sevməyirəm... ... 35, 31, 42, 111, 227, 272
Sovqat oxucularına 33, 42, 150, 315
Student 31, 35, 42, 112, 272
Sual və cavab 2, 5, 31, 35, 42, 273
Şah beytlər 203
Şair 5, 6,17, 31, 42, 177
Şair haqqında söz 265
Şair və ədəbiyyatımız 207
Şair və şeir pərisi 5, 6, 12, 176, 180, 183, 185, 187
Şair, şeir pərisi və şəhərli 17, 31, 35, 42, 43, 151, 212, 273, 297
Şairi-mərhum Sabir əfəndinin qəbri 33, 42
Şamaxı zəlzələsi 2, 5, 6,17, 31, 42, 43, 54
Şamaxıda Sabir günü 159
Şamaxıdan (müxbir məktubları) 33, 42,160

Şamaxıdan qara xəbər 81
Şeir 6
Şeir yaxud meir 31, 42, 113
Şeyx Sədi 2, 6, 12, 17, 31, 42, 43
Şərarə 5, 6, 7, 12, 17, 31, 35, 42, 151, 161, 273
Şikayət 2, 6, 17, 31, 42
Tağı və Nağı 6, 17, 31, 42, 43, 173
Taziyanələr 228, 231
Teleqraf gündə verir xalqa xəbər 31, 42, 114
Teleqraf müxbiri şərm eyləməyir 31, 42, 115
Təcəddüd və tərəqqi 82
Təxliyə yaxud qaçqın 31, 42, 162, 301
Təqdir edəlim! 31, 35, 42, 116, 272
Tənbəl 5, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 36, 40, 41, 42, 43, 208, 245, 274, 288, 294, 297, 309, 321, 285
Tənbəl güllərin bəhsi 61
Tənqid 66
Təranə 17, 177
Tərcümeyi-halım yaxud hululu 2, 5, 6, 12, 17, 31, 35, 42, 273
Tərəqqi və təbiətin qanunu (Təcəddüd və tərəqqi) 2, 5, 6, 12, 17, 31, 35, 42, 43, 181, 197, 273
Təzə şeir necə olmalıdır? (Tazə şeir nasıl olmalıdır?) 17, 33, 42, 43, 46, 315
Tohid 2, 31, 42
Ulaq və aslan 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 31, 32, 35, 39, 42, 43, 70, 134, 153, 245, 274
Ulu şəhər ….. 2
Üçüncü bir düşmən 33, 42, 163
Üxüvvət məktəbi 35, 31, 42, 117, 228, 231, 272
Var idi heç olmasa Şirvanda beş-üç il qabaq 31, 42, 118
Varsa doğru sözə həvəs səndə 31, 42, 119

Vaveylayi nifrət ….. 2, 6, 17, 31, 42, 43, 62
Vətən 5; 6; 12, 17, 21, 24, 31, 32, 33; 35, 36, 40, 42, 43, 65, 135, 200, 220, 222, 229, 230, 234, 236, 240, 243, 249, 252, 253, 256, 266, 267, 273, 279, 286, 297, 302, 309, 312, 313, 316, 318, 322, 338; 345; 366
Yad et! 17, 31, 35, 42, 43, 63, 212, 273, 313
Yadındamıdır? 2, 6,12, 17, 31, 42, 43, 178
Yat, yuxula, qal dala 228
Yay 17, 24, 31, 35, 42, 43, 64, 68, 74, 99, 131, 147, 164, 273
Yay gecəsi 2; 5; 6; 7; 14; 16; 17; 31; 35; 42; 43; 212, 273; 316
Yaz 5, 6, 7, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 36, 43, 42, 61, 64, 68, 74, 99, 131, 147, 164, 208, 221, 245, 273, 274, 291, 292
Yaz gəldi 248, 262
Yaz günləri 204
Yazda 242
Yazda gələn qonaqlar 248, 285, 288
Yazmam! 6, 17, 31, 35, 42
Yoxsulluq eyb deyil 17, 31, 42, 440
Yol verin! 31, 35, 42, 121, 231, 272
Yoldaşım üçün göz yaşı... ..... 31, 42, 43
Yuxu 2, 5, 6, 31, 35, 42, 43, 273
Zəhmət çəkmə! 31, 35, 42, 122, 272

Tərcümələrinin əlifba göstəricisi

Aleksandr Sergeyeviç Puşkin
Gəzərəmsə 5, 6, 12
Qafqaz 5, 6, 7, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 32, 33, 35, 39, 42, 43, 342, 376, 378, 413, 417, 427, 430, 439, 449, 473, 481, 485
Qaraçılar 5, 6, 17, 24, 33, 35, 42, 366, 473
Qış 2, 5, 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 31, 32, 33, 35, 39, 42, 43, 64, 68, 74, 99, 209, 131, 147, 157, 211, 239, 242, 248, 259, 262, 273, 283, 376, 444, 473
Qış yolu ya qış səfəri 5, 6, 7, 17, 21, 33, 42, 377, 473
Qovğalı güzərgəhləri hər gün gəzərəmsə 17, 33, 35, 42, 377, 473
Peyğəmbər 6, 17, 33, 35, 42, 43, 376, 378, 473
Suda boğulmuş 5, 6, 7, 17, 33, 35, 42, 377, 473
Uçqun və ya uçurum 5, 6, 7, 17, 33, 35, 42, 377, 378, 402, 407, 410, 473

Alfred de Müsse
Mayıs gecəsi 5, 6, 17, 33, 35, 42, 404, 438, 468

Antokolski Pavel Qriqoryeviç
Nədən yazılmayıb 448

Belousov İvan Alekseyeviç
Qış gecəsi 5, 6, 17, 33, 35, 42, 349, 452

Derjavin Qavriil Romanoviç
Ana duası 6, 5, 17, 21, 24, 33, 35, 42, 43, 350, 453

Əmir Xosrov Dəhləvi
Oğluma nəsihət 17, 33, 35, 42, 43, 334, 343, 454

Ezop
Sərçə və qırğı 5, 6, 7, 17, 21, 24, 31, 32, 35, 39, 42, 43, 65, 245, 274, 330, 338, 341, 345
Ot biçini 5, 6, 7, 17, 31, 35, 42, 43, 61, 245, 274

Jadovskaya Yuliya Valerianovna
Kim mənə yavuqraqdır? 5, 6, 17, 33, 35, 42, 354, 458

Jan Ramo
Nəğmeyi-ordbehişt 17, 33, 35, 42, 403, 474

Koltsov Aleksey Vasilyeviç
Taxıl biçini 5, 6, 7, 14, 16, 17, 32, 33, 35, 42, 355, 356, 397, 405, 408, 411, 415, 419, 459

Kozlov İvan İvanoviç
Vətəni yada salmaq 5, 6, 17, 33, 35, 42, 357, 460

Krılov İvan Andreyeviç
Ayı və arılar 6, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 36, 39, 42, 43, 65, 245, 274, 337, 340, 344, 385, 387, 393, 395, 398, 482
Balıq, ördək və xərçəng 6, 7, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 32, 33, 35, 39, 42, 43, 337, 344, 383, 385, 387, 393, 395, 398, 429, 431, 443, 450, 461
Cütçü və ilan 7, 6, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 33, 35, 42, 43, 192, 337, 385, 393, 398, 461

Fil və alabaş..... 6, 7, 11, 14, 16, 17, 21, 24, 32, 33, 35, 42, 337, 385, 393, 398, 429, 431, 443, 461, 482, 487
Göl və çay..... 5, 6, 7, 17, 21, 33, 35, 42, 337, 461
Küçə uşağı 337, 340, 344, 385, 387, 393, 395, 398
Qaraquş və arı 5, 6, 7, 14, 16, 17, 33, 35, 42, 337, 461
Qarışqa və milçək 6, 7, 5, 17, 24, 31, 32, 35, 36, 42, 43, 245, 251, 255, 258, 261, 274, 290, 295, 300, 304, 311, 314, 319, 340, 344, 393, 398
Qazlar 17, 33, 35, 42, 337, 461, 482
Qurd və quzu 7, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 33, 35, 42, 43, 337, 385, 393, 398, 442, 461
Məktəb uşağı 337
Sazandalar 6, 7, 12, 14, 16, 17, 21, 24, 32, 33, 35, 39, 42, 337, 429, 443, 461, 482, 486, 487
Zəhmətkeş ayı 5, 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 33, 32, 35, 39, 42, 393, 398, 337, 429, 434, 461, 487

Qorki Maksim

Gün çıxır, batır.. ...... 33, 35, 42, 43, 399, 422, 463
Gün ki səhərlər... ..... 17, 21, 24, 435, 484
Gün ki, səhərlər çıxır, axşam batır 361
Hacı Əbrək 361
"Həyatın dibində" adlı əsərdən bir parça 5, 6, 7, 14, 16

Qrekov Nikolay Porfireviç

Payızın nişanələri 5, 6, 7, 33, 35, 42, 362, 464

Lermontov Mixail Yuryeviç

Çərkəslər 5, 6, 17, 33, 35, 42, 365, 366
Hacı Abrek 5, 6, 17, 33, 35, 42, 483
Qanlı 5, 6, 7, 17, 33, 35, 42, 483
Mtsıri ("Mtsıri"dən bir parça) 6, 17, 24, 33, 35, 42, 43, 338, 345, 414, 416, 420, 426, 465

Mübahisə 5, 6, 7, 17, 33, 35, 42, 428, 363, 366
Peyğəmbər 6, 17, 33, 35, 42, 364, 365
Terekin sovqatı 5, 6, 7, 17, 33, 35, 42, 428, 366, 436
Tülkü və qurd 6, 7, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 35, 39, 42, 43, 65, 245, 274, 338, 341, 345, 386, 388, 394, 396
Tülkü və meymun ... 6, 7, 17, 14, 16, 24, 31, 32, 39, 42, 43, 65, 245, 338; 341; 345; 386; 388; 394
Üç xurma ağacı 5; 6; 7;12; 17; 21; 24;33;35; 42; 428, 366

Medvedev Lev Mixayloviç

Qış 5, 6, 17, 32, 33, 35, 42, 346, 367, 466

Mixaylov Mixail Larionoviç

Ağ paltar 5, 6, 17, 33, 35, 42, 352, 368, 456
Həyəcanlı nəğmələr 5, 6, 17, 33, 35, 368, 475
Xəbərdar! 17, 33, 35, 42, 353, 368, 423, 467
Yağışdan sonra 5, 6, 17, 33, 35, 42, 179, 182, 167, 186, 188, 359, 360, 401, 406, 437, 462

Minski Nikolay Maksimoviç

Sükut 5, 6, 33, 42, 369

Nadson Semyon Yakovleviç

Danışma 5, 6, 17, 33, 35, 42, 370, 469
Həyat 5, 6, 12, 17, 33, 35, 42, 370, 469
İrəli 5, 6, 12, 17, 33, 35, 42, 184, 370, 412, 421, 469
İstiqbal bizimdir 5, 6, 12, 14, 16, 17, 33, 35, 42, 370, 425, 469
Zindan 6, 5, 17, 33, 35, 42, 370, 469

Neçayev Yuri Yuryeviç

Qış sabahı.....5, 6, 17, 33, 35, 42, 371, 470

Nikitin İvan Savviç

Uşaqlıq xatiratı 5, 6, 7, 21, 24, 33, 35, 42, 347, 372, 471
Yay səhəri 2, 5, 6, 7, 10, 14, 16, 17, 21, 24, 29, 31, 32, 33, 35, 36, 42, 43, 120, 179, 182, 221, 230, 232, 235, 237, 241, 244, 246, 250, 254, 257, 167, 186, 188, 189, 191, 198, 201, 273, 275, 296, 306, 307, 322, 372, 373, 401, 406, 409, 471

Nikolaz Baratașvili

N.Barataşvili nəşidələrindən 6, 17, 33, 35, 42, 392, 451

Pleşşeyev Aleksey Nikolayeviç

Dilənçi 5, 6, 7, 17, 33, 35, 42, 375, 472

Sereteli Akakiy Rostomoviç

Mən müqəddəs təsvirlərin önündə 33, 35, 42, 476, 390
Xanəndə Qoqi 33, 35, 42, 389, 441

Şevçenko Taras Qriqoryeviç

Yan Qusun lisanından deyilmişdir 33, 35, 42, 380, 391, 477
İvan Qusun lisanından 348

Şkulyov Filip Stepanoviç

Payız 5, 6, 10, 14, 16, 17, 32, 33, 35, 42, 381, 478, 447

Turgenev İvan Sergeyeviç

Sərçə 339

Tolstoy Aleksey Konstantinoviç

Dustaq 6, 5, 17, 33, 35, 42, 382, 480

Viktor Hüqo

Yatmış uşaq 6, 7, 12, 17, 35, 32, 33, 42, 335, 336, 398, 424, 457, 482

Yohann Volfqanq Gete

Ərdo Məlik 5, 6, 17, 24, 33, 32, 35, 42, 43, 351, 455

Müəllifləri məlum olmayan tərcümələr

Axırıncı növhələr 17, 33, 35, 42, 368, 479
Bir vərəqədir kitab xilqətdən 6, 329
Ədalət 5, 6,17, 33, 35, 42, 377, 479
Xəlifə və qarı 327
Qitə 5, 6, 17, 33, 35, 42, 358, 366, 479
Qureyş tərlanı 328
Lənət 5, 6, 33, 35, 42, 377, 479
Spartaq 418
Təbiətin gülməsi 17, 32, 33, 35, 42, 332, 445, 479,

Tərtib etdiyi, redaktoru olduğu kitabların əlifba göstəricisi

Yeni məktəb 488, 489, 490, 492, 494, 495, 496, 497, 498
Hop-hopnamə 491
Türk ədəbiyyatına ilk qədəm 493

Abbas Səhhətin sözlərinə mahnı bəstələyən bəstəkarların əlifba göstəricisi

Cahangirov C. 501
Cavid Ə......506, 511
Sabitoğlu E. 503
Əmirov F. 499
Hüseynli Q. 500, 502, 508, 513, 516, 517,
Quliyev N. 509
Quliyev C. 507, 510
Rüstəmov S. 512, 514, 515
Ümüd L. 504, 505

Abbas Səhhət haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi

Abdullayev A. 566, 795
Abdullayev G. 752
Abdullazadə A. 901
Adilov M. 620
Ağamirov M. 860
Ağayev Ə. 666, 779

Ağayev M. 523
Ağazadə F. 33, 587, 720
Axundova M. 796
Almazqızı R. 916
Aranlı M. 729
Arif M. 538, 541, 544, 547, 555, 569, 570, 679, 728, 738
Aslanlı M. 902
Aslanov F. 797
Aslanova S. 933
Aşırlı A. 917
Azəroğlu B. 749
Babayev N. 637
Babayev Y. 947
Babayeva P. 911
Bağırov Ə. 938
Bağırov M. 754
Balayeva V. 874
Bayramoğlu A. 656, 703, 892, 893, 894, 898, 899, 909, 929
Bayqara H. 650
Bayramlı Z. 918
Bəktaşi İ. 870
Bəşirov V. 691
Bünyadzadə E. 798
Cahanbaxış C. 755
Cavadov R. 770, 799
Cavadov T. 948
Cəbrayılbəyli C. 33, 588, 735, 756
Cəfər Ə. 800, 801
Cəfər M. 564, 579
Cəfərov T. ..... 685.
Cəfərzadə Ə. 849
Dilbazi M. 584, 850

Dünyaminqızı Q. 930
Elçin 661
Eminalıyev E. 662
Eminov A. 851
Əfəndiyev Ə. 903
Əfəndiyev M. 771
Əfəndizadə A. 33, 589
Əhmədalılar T. 931
Əhmədli S. 906
Əhmədov C. 883
Əhmədov M. 951
Əhmədova A. 956
Əkbərov Z. 803, 804
Ələkbərov F. 919
Əlioğlu M. 580, 780
Əliyev Ə. 765
Əliyev K. 629, 864, 867, 945
Əliyeva (Kəngərli) A. 670
Əlizadə A. 896
Əsgərli F. 695, 698
Əsgərli Z. 926
Əsgərov M. 750, 757
Əyyub V. 923
Əyyubov V. 876, 881, 946
Əzizov, Ə. 571, 606, 758, 761, 852, 937
Fərhadov F. 638
Hacıyev A. 614, 655, 675, 877
Hacıyev C. 552, 556
Hacıyev T. 609, 806, 853, 861
Hadi M. 33, 590, 717
Heydərov Y. 897
Həbibbəyli İ. 895

Həbibov İ. 630, 854, 868
Hənifəyeva N. 914
Hüseyn N. 807
Hüseynli S. 920
Hüseynov Ş. 912
Hüseynzadə Ə. 707
Hüseynzadə L. 873
Xəlil Z. 686, 692, 699, 808
Xəlilov N. 659
Xəlilov Z 942, 943
Xəndan C. 537, 539, 545, 548, 550, 557, 727, 730, 731, 774
İbadoğlu Ə. 863
İbrahimov M. 772
İsabəyli Q. 668
İsayev Ə. 887
İsayev İ. 704, 781, 782, 788, 789, 790, 809,
810, 811, 855, 862, 888, 944
İsgəndərov İ. 812
İsmayıl 927
İsmayılov Q. 753
İsmayılov Y. 561
İsmixanova E. 813, 856
Qarabağlı Ə. 572
Qarayev Y. 591
Qasımov H. 687
Qasımzadə Q. 748
Qəzənfəroğlu F. 921
Quluzadə N. 725
Qurbanov Ş. 553, 592, 632, 814, 865
Lukyanova S. 773
M.Ə.Sabir. 33, 562
Mahmud H. 815

Mahmud T. 884
Mahmudbəyov M. 713
Mahmudov Ə. 33, 593, 764
Mehdiyeva G. 904
Məhəmmədzadə Ə. 724
Məmmədəmin Ə. 33, 594
Məmmədquluzadə C. 708, 709
Məmmədli Q. 567
Məmmədov A. 816, 878, 885, 886, 889, 891, 905, 913, 922, 952
Məmmədov B. 776
Məmmədov Ə. 604, 621, 622, 741, 940
Məmmədov X. 817
Məmmədov K. 574, 610, 642, 762
Məmmədov Q. 766
Məmmədov M. 581, 643, 647, 651, 818, 819
Məmmədov Ş. 857
Məmmədova V. 777, 783, 784, 869, 941
Mərdanlı 722
Mərdanov M. 700
Mikayılov Ş. 615
Mir Cəlal (Paşayev).... 532, 542, 573, 575, 577, 582, 616, 676, 722, 732, 739, 935
Mirəhmədov Ə. 554, 607, 623, 625, 633, 736, 740, 820
Mirzəyev Ə. 648, 663, 677, 950
Mirzəyeva Ş. 671
Musayev Q. 546
Mustafayeva X. 701, 957
Mümtaz S. 33, 595, 639, 680, 710, 711, 718, 723, 778
Müznib Ə. 530, 533
Nağıyev M. 949
Namazov Q. 626, 688, 871
Nəbiyev B. 611, 627, 702, 821, 924

Nəcəfov M. 822
Nəcəfov N. 785
Nəsibli M. 823
Nəsiboğlu V. 824, 825
Orucəli H. 826
Rəhimli T. 907
Rəşad 721
Rüstəmli A. 932
Rüstəmov F. 908
Rza X. 828
Rzaquluzadə M. 543, 829
Rzayeva D. 830
Sabir M.Ə. 525, 596
Sadıqov R. 634
Sadıqova S. 958
Sadıqzadə N. 925
Salamoğlu T. 696
Saləddin Ə. 617, 831
Salmanov Ş. 660, 644
Seyidov F. 681
Seyidov Y. 612, 866
Səmədov A. 682, 858
Səmədov N. 786
Sultanov E. 33, 598, 719
Sultanova İ. 955
Süleymanlı Ş. 693
Süleymanov M. 645
Şaiq A. 33, 524, 526, 527, 528, 529, 563, 576, 599, 618, 726, 733, 737
Şəldiyev S. 915
Şəmsizadə İ. 910
Şəmsizadə N. 649, 657

Şirvani Ə. 33, 600
Tağıyev Ə. 560, 652, 763, 767
Tağıyev R. 640, 834, 835, 836, 837, 838
Tahirli M. 33, 601, 839
Tahirli Z. 928
Talıbov Y. 667, 890
Talıbzadə K. 518, 519, 520, 521, 522, 583, 549, 551, 558, 559, 568, 585, 608, 628, 646, 653, 672, 678, 705, 734, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 759, 840, 841, 936, 939
Teymurov A. 843
Vahabzadə İ. 953
Vəlixanov N. 624, 954
Vəliyev Ş. 664
Vəliyev V. 635
Vəliyeva A. 879
Vəlizadə A. 882
Yolçuyev M. 844
Yurdsevər Ə. 751
Yusifoğlu R. 673, 683
Yüzbaşınskaya P. 33, 602
Yüzbaşov R. 33, 603, 787, 872
Zamanov A. 613, 619, 636, 665, 674, 760, 768, 846, 847, 848
Zeynalov N. 578

Sərlövhə üzrə təsvir olunmuş materialların əlifba göstəricisi

Abbas Səhhət 536, 586, 605, 654, 684
Abbas Səhhət: ensiklopedik məlumat 531, 534, 540
Abbas Səhhət (1874-1918) 14, 16, 17, 31, 43, 535, 641, 689, 690, 694, 697, 706, 712
Abbas Səhhət əfəndiyə dair yazılan fövqdəki fəqərənin mənası nədir? 714
Abbas Səhhət haqqında 6
Abbas Səhhətin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə təntənəli yığıncaq 791
Abbas Səhhətin məktubları Şamaxıdan 716
Abbas Səhhətin tərcümeyi-halı 6
Abbas Səhhətin vətənində 792
Abbas Səhhətin yaradıcılığında vətənpərvərlik 793
Abbas Səhhətin yubileyi şərəfinə 794
Abbas Səhhətin yubileyinə həsr olunur 900
Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri 565
Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 658
Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı müntəxəbatı (XIX-XX) 669
Ədəbi-bədii gecə 802
Gəncədə Abbas Səhhət adına 1 nömrəli şəhər xəstəxanası əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verilib 934
Gözəl şair və həkim 805
XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri 631
Küçələrə yeni adlar 775
Latış dilində 875
Mirzə Abbasqulu Səhhət tərcümeyi-halı 605
Müqəddimə (K.Talıbzadə) 21, 24, 31
Nadir foto-şəkillər 769

Poeziya və təbabət 827
Səhhət Abbas 832
“Səhhət” təxəllüs Mirzə Abbasqulu Mehdizadənin tərcümeyi-halı 597, 605
“Sovqat” oxucularına 715
Şair, həkim, müəllim 859
Şairin yubileyi münasibəti ilə 833
Şamaxıda Sabir günü 597
Uşaq ədəbiyyatının problemləri :..... 880
“Vaxt gələr heykəl yaparlar namına” 842
Yubiley xatirələri 845

**Алфавитный указатель книг
Аббас Сиххата**

Цыплята 959, 960, 962, 964, 966, 968, 969, 970
Птицы 961, 971
Соловьята 963, 967
Мой садик 965
Родина 972

Алфавитный указатель произведений

Басни 994
Брат мой, любимый товарищ друг… 997
Будущее принадлежит нам 974, 985, 973, 996
Весенний вечер 986
Возлюбленная родина!... 979
Вор и его мать 989
Газель 996
Жадный теленок 994
Знаю, поверь мне, что время придет… 980
Кочевка 989
Лентяю 989
Лиса и обезьяна 994
Мать и сын 986
Медведь и лев 994
Моя биография, или безумец 1000
Мужество Ахмеда 975, 976, 987, 990, 996
Муравей и муха 994
О свобода! О единственная цель!... 981
Огонь 991, 986, 996

Осел и лев 994
Песня земледельца 992
Поэт и муза 977, 993
Поэт, муза и горожанин 996
Просвещенные мусульмане 978
Птицы 994, 996, 998
Разве ты не услыхал родины своей?.. 982
Родина..... 983, 994, 999, 1000, 1002
Сабир 999
Себялюбцам 978, 988, 996
Старуха и ее слуги 990
Стихи прекрасной свободе 976, 987, 996
Страна моих… 983
Сыну 1001
Твой долг с врагом… 984
Факель 995
Школьник 994

Алфавитный указатель авторов

Алиев К. 1017, 1078
Securing Ализаде А. 1073
Араслы Г. 1003
Арзуманов В. 1062
Ариф М. 1008, 1063
Ахмедов Г. 1015
Баширова Х. 1083
Габибов И. 1077
Гулиев Г. 1013, 1014, 1016
Гурбанов Ш. 1074
Заманов А. 1022, 1030
Заманова Э. 1018
Ильяева Н. 1032
Исаев И. 1071
Касимова Н. 1066, 1075
Касимова Ф. 1009
Кулиева Э. 1085
Мамедов А. 1069, 1080
Мамедов М. 1033
Мамедова В.Г. 1070
Меликова С. 1034
Мехралиева У. 1087
Мехтиева М. 1035, 1079
Мирахмедов А. 1036
Мурадханлы А. 1037
Мусаева Б. 1038
Нагиев М. 1082
Намазов К. 1081
Насибоглы В. 1039

Окорокова М. 1040
Рафили М. 1004
Саледдин А. 1051
Самедова Л. 1052, 1072,1084, 1086
Сашин Л. 1064, 1065
Светлана Л. 1053
Султанова Г. 1057
Талыбзаде 1006, 1020, 1021, 1067, 1068
Халил З. 1010
Халилов З. 1012
Худиев Н. 1076
Эфендиев В. 1058

Алфавитный указатель материалов описанных по заглавиям

Аббас Сиххат 1019
В честь 100-летия А.Сиххата 1026
В честь юбилея Аббас Сиххата. 1027, 1028
Вечер поэзии 1029
Издается впервые 1031
Открытие памятника поэту Аббас Сиххату 1024
Памяти Аббас Сиххата 1025
Памяти выдающегося поэта и просветителя 1041
Памятник Аббас Сиххату в Кировабаде 1023
Пламенный поэт и гражданин 1042
Посвяшается Аббас Сиххату. 1043
Посвяшается выдающемуся художнику слова 1044
Посвяшается литературному юбилею 1045
Посвяшается юбилею А.Сиххата 1046, 1047
Поэзия в гостях у медиков 1048
Поэзия и медицина 1049
Поэт, педагог, врач 1050
Сессия филологов 1054
Сиххат Аббас 1005, 1011
Сиххат 1007
Столетию поэта Аббас Сиххата 1055
Столетию поэта посвящается 1056
Юбилей поэта 1059, 1060, 1061

ƏLAVƏLƏR

Abbas Səhhətin mətbuatda istifadə etdiyi imzalar və təxəllüslər

Abbasqulu təbib Mehdiyev Şamaxılı	Şərqi rus	1904
Səhhət Şirvani	Dəbistan	1907
Abbas Səhhət Şirvani	İlk qiraət	1908
Sarsaq	Şərqi rus, Zənbur	1910
Şeyx Şeypur	Kəlniyyət, İqbal	1912
A.S.	Kəlniyyət	1912

Abbas Səhhətin əldə olmayan əsərləri

✓ Türkcə əruz

✓ Edil boyu səyahət (Şamaxı talanı əsnasında yanıb tələf olmuşdur)

Əsas arxiv materialları və əlyazmalar

1. Abbas Səhhət “Mayıs gecəsi”, ərəb əlifbası ilə. Fransız şairi Müssenin əsərindən tərcümə edilmişdir. Göy rəngli şagird dəftərində mürəkkəblə. Əlyazması.

2. Abbas Səhhət Mehdizadə Abbasqulu Əliabbas oğlu. Fərdi fotoşəklin surəti. 23 iyun, 1934. 1 vərəq. Fond 555. M.Əkbər. siyahı 1.

3. Abbas Səhhət və başqaları barədə xatirə: Əlyazması. Ərəb əlifbası ilə.

4. Abbas Səhhətin “Şair, şeir pərisi və şəhərli” poemasının ərəb əlifbası ilə əlyazması. Şaiq arxivinə məxsusdur. Sonda: “Mərhum Abbas Səhhət” yazılmışdır. “22 nəşrini-sani” Bakı 1922. Axırda “Dərya kənarı” şeiri verilmişdir. “Türk dili” yazılmış sarı örtüklü şagird dəftərində. Əlyazması. 11 vərəq .

5. Abbas Səhhətin A.Naseh, İ.Veysov, S.Əfəndi və başqalarının Şamaxı məktəbinin müəllim və şagird kollektivinin üzvləri ilə birlikdə fotoşəkli. 1910. 1 vərəq. Fond 245. H.Əfəndiyev siyahı 2. İş. 225.

6. Azərbaycan Mərkəzi Dövlət arxivi, Fond 311, Siyahı 1, Qovluq № 648, Vərəq 9.

7. Cəbrayılbəyli Cəmo Adil oğluna yazdığı mənzum məktubu (1915-1916-cı illər). Fond 307. Siyahı 1.

8. Fərdi fotoşəklinin surəti. 1885. 1 vərəq. Fond 62. S.Şərifzadə siyahı 2. İş 39.

9. N.Barataşvili. Nəşidələrindən. Makina yazısı. 1 vərəq. 14 iyun, 1968. Fond 368. Siyahı 1.

10. S.Mümtaz adına Ədəbiyyat və İncəsənət arxivi. Arx 38. Г 34. 1 vərəq.

Filmoqrafiya

- **Abbas Səhhət** *(Sənədli televiziya filmi, 2007)*
  Senari müəllifi Sadıq Elcanlı;; rejissor Şahəddin Elxan Mayıloğlu; operator Mahir Cahangirov; səs rejissoru Firudin Bağıroğlu; montaj Yafət Xeyirov; rejissor assentləri Mikayıl Əjdəroğlu, Məlahət Əhmədova; səs operatoru Əli Abbas Qasımov; səs tərtibatı Həmid Rəsulov; mətni oxudular Şövqi Hüseynov, Gülər Nəbiyev; redaktor Əhməd Oğuz; Direktor Aydın Həsənli. Azərbaycan Televizyası.
- **Abbas Səhhətin ədəbi yaradıcılığı 1/3 hisssə** *(Sənədli bioqrafiq filmi, 2010)*
  Senari müəllifi Sadıq Elcanlı;; rejissor Şahəddin Elxan Mayıloğlu; operator Mahir Cahangirov; səs rejissoru Firudin Bağıroğlu; montaj Yafət Xeyirov; rejissor assentləri Mikayıl Əjdəroğlu, Məlahət Əhmədova; səs operatoru Əli Abbas Qasımov; səs tərtibatı Həmid Rəsulov; mətni oxudular Şövqi Hüseynov, Gülər Nəbiyev; redaktor Əhməd Oğuz; Direktor Aydın Həsənli.
- **Gəncə adlı səlnamə. Abbas Səhhət** *(Sənədli televiziya filmi, 2012)*
  Müəllif və aparıcı Ayaz Əbülfəzoğlu; müxbir Qəmər Banu; operator Fuad Quliyev; montaj Məhəmməd Hətəmov; arxiv Yeganə Babayeva; Xəyalə Mürsəl; redaktor Günel Babayeva. Kəpəz Televizyası.

İnternet resursları:

www.anl.az
www.clb.az
www.Vikipediya.org
www .Youtube.com

Mündəricat

Tərtibçidən 3
Vətənə, millətə sədaqət nümunəsi...5
Abbas Səhhətin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri 14
Abbas Səhhətin müdrik deyimlərindən 20
Görkəmli şəxsiyyətlər, elm və mədəniyyət xadimləri
Abbas Səhhət haqqında 26

I Hissə. Əsərləri
Kitablar.. 36
Kitablarda, dövri mətbuatda və məcmuələrdə
dərc edilmiş əsərləri 56
Tərcümələri
Kitablar 83
Dövri mətbuatda, məcmuələrdə və kitablarda
dərc edilmiş tərcümələri 84
Tərtib etdiyi, redaktoru olduğu kitablar 104
Abbas Səhhətin sözlərinə yazılmış musiqi əsərləri 106

II Hissə. Haqqında
Kitablar 109
Dərsliklərdə və kitablarda dərc edilən məqalələr 112
Dövri mətbuatda və məcmuələrdə haqqında
dərc olunan məqalələr 138
Dissertasiya və avtoreferatlar 163

III Hissə. Abbas Səhhətin əsərləri xarici dildə
Rus dilində. Произведения. Книги 169
Произведения, опубликованные в сборниках и
периодической печати 172
О жизни и творчестве Аббас Сиххата
Книги ... .176
Статьи из сборников и периодической печати 179
Диссертации и авторефераты 184

IV Hissə. Köməkçi göstəricilər
Abbas Səhhətin kitablarının əlifba göstəricisi 189
Əsərlərinin əlifba göstəricisi 190
Tərcümələrinin əlifba göstəricisi 198
Tərtib etdiyi, redaktoru olduğu kitabların əlifba
göstəricisi 204
Abbas Səhhətin sözlərinə mahnı bəstələyən
bəstəkarların əlifba göstəricisi 204
Abbas Səhhət haqqında yazan müəlliflərin əlifba
göstəricisi 204
Sərlövhə üzrə təsvir olunmuş materialların əlifba
göstəricisi 211
Алфавитный указатель книг Аббас Сиххата.................213
Алфавитный указатель произведений 213
Алфавитный указатель авторов.....................................215
Алфавитный указатель материалов описанных
по заглавиям 216

Əlavələr
Abbas Səhhətin mətbuatda istifadə etdiyi
imzalar və təxəllüslər 218
Abbas Səhhətin əldə olmayan əsərləri 218
Əsas arxiv materialları və əlyazmalar 219
Filmoqrafiya...220
İnternet resursları 221

Abbas Səhhət
(Abbas Səhhət Əliabbas oğlu Mehdizadə)

Biblioqrafiya

Ünvan: AZ-10-22 Bakı ş., Səməd Vurğun küç. 88
WEB site:www.clb.az
E-mail: childlibbaku@yahoo.com

Çapa imzalanmışdır: 06.06.2017
Sifariş № 01. Tiraj: 200
Pulsuz

Mətbəənin direktoru: ***Elman Qasımov***
Dizayner: ***Mətanət Əliqızı***

«Zərdabi-Nəşr» MMC Nəşriyyat Poliqrafiya müəssisəsi
Sifariş № 10
☎ iş (012) 498-79-62, mob. (050; 070) 344 76 01
e-poçtu: zerdabi_em@mail.ru

ABBAS SƏHHƏT *Bibliografiya*